

150 x 80

is

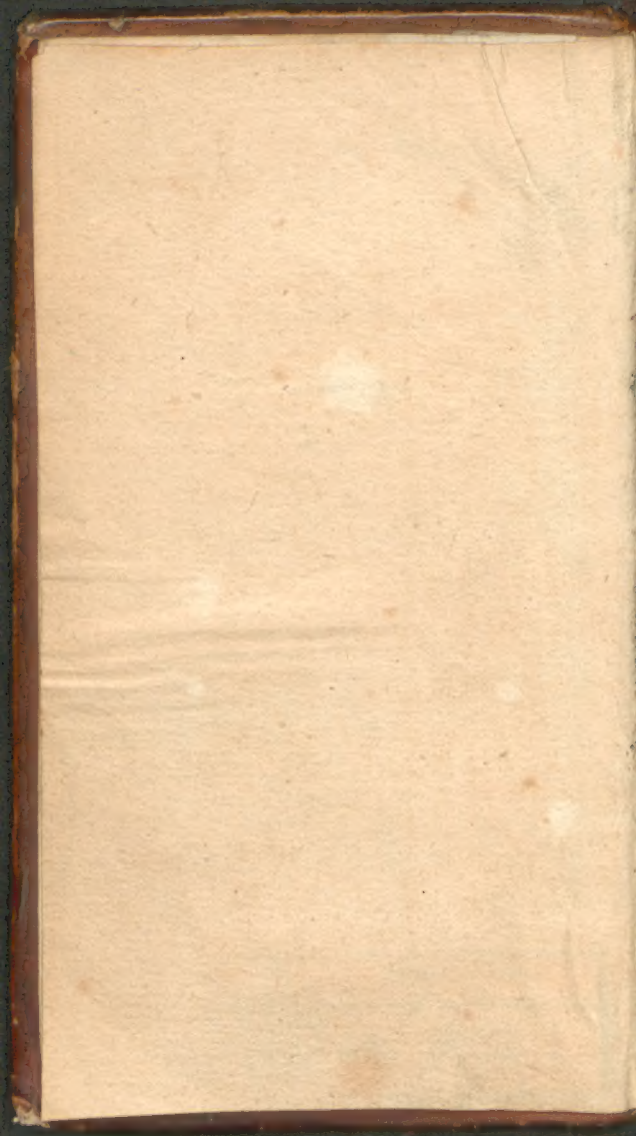
BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

3753

50041

50041

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBIEVII
LYRICORVM
LIBRI V.

EPODON LIBER VNVS;
ALTERQVE
EPIGRAMMATVM,
CVM EPICITHARISMATE.

*Nunc primum in Galliâ editi, integrè, nitidè &
emendatè iuxta Exemplar Antuerpiense.*

ex

libris

L.

Gaucher

DIVIONE;
Apud PETRVM PALLIOT Typographum Regiæ
& Episc. Ling. Bibliopolam & Calcogra-
phum, sub signo Reginæ Pacis, ante
Cameram Rationum Regiarum.

M. DC. XLVII.

50041

50041

MATTHE CASIMIR
SARBI
LYRICORAM
LIBRI V.
EPIDON LIBR VMA3
ALIKOV
PRIORE MAI 1703
CUM EXHIBITIONE

XVII-3753-II

20

16

A MONSIEVR

Mr. FEVRET

ADVOCAT AV
PARLEMENT DE
BOVRGONGNE,

INTENDANT DES AFFAIRES
DE MONSEIGNEVR
LE PRINCE,
ET CONSEIL DES TROIS ESTATS
DE LA PROVINCE.

M O N S I E V R ,

*L'accuëil que ces vers
Lyriques & Epigrammes ont eu és
pays estrangers ou ils ont esté veus, ma*

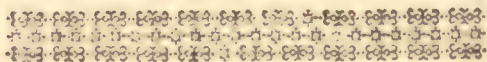
donné occasion de les faire voir à la
 France, sous vostre nom, sur la croy-
 ance que j'ay eu que leur Auteur
 tireroit aduantage, de le voir à leur
 frontispice, pour leur donner autant
 de lustre, que vostre Vertu, Doctrinne
 & Eloquence ont acquis de reputation
 & de renommée, aux actions publi-
 ques & au Palais où elles ont paru,
 & paroissent encor iournellement par
 les sages aduis que reçoit cette Pro-
 uince, dont vous estes Conseil, &
 & que reçoient les Peuples qui y re-
 sident, accourans à vous de toutes
 parts, suivis de ceux des autres Pro-
 uinces qui viennent demander Ju-
 stice en cet Auguste Parlement. Le
 choix que Monseigneur le Prince, à
 fait de vous en l'intendance de ses
 affaires dans ce Gouvernement, con-
 firme cette verité, connue de toute la

Nation Françoisse. Et moy qui par vostre bonté en ay ressenty les effets en tant d'occasions, m'oblige en ce rencontre (sachant mon impuissance à reconnoistre dignement tant de faveurs & bien-vueillances que vous exercés continuellement en mon endroit) de me servir de ma Presse pour vous les présenter en ce petit volume, que ie vous prie d'agrecer & le recevoir pour tesmoignage du desir que j'ay de porter eternellement la qualité.

MONSIEUR,

De vostre tres-obligé, &
tres obéissant serviteur

PALLIOT.

L'IMPRIMEVR

AV LECTEUR.

A My Lecteur, le ne fais point de doute que vous ne trouuiés estrange de voir au frontispice de ces Vers latins vne Epistre françoise : le vous prie de receuoir pour excuse, que ne sçachant autre langue que ma naturelle, ie n'ay pû exprimer mes ressentimens, & obligations que i'ay à celuy à qui ie les dedie, que par celle que i'ay appris avec le lait.

MATTHIÆ CASIMIRI
 SARBIEVII
 SOCIETATIS IESV

LYRICORVM
 LIBER PRIMVS.

AD URBANVM VIII.

Pont. Opt. Max.

ODE I.

*Cum infesta Thracum copia Pannoniâ
 excessissent.*

IAM minæ sæui cecidère belli :
 Iam profanatis malè pulsa terris
 Et Salus, & Pax niueis reuisit
 Oppida bigis:
 Iam Fides & Fas, & amœna prætes-
 Faultiras læto volat arua curru :
 Iam fluunt passim pretiosa largis
 Secula riuus.
 Candidi soles veterisque venæ
 Fontibus nati reuocantur Anni :
 Grandinat gemmis, rignóque cœlum
 Depluit auro.
 Meque veraci cecinisse pietro

Inter Octobreis , tua festa , pompas ,
 Prisca Saturni redijſſe ſecula ,
 Approbat orbis.

Aurei patrum niueique mores ,
 Exul & ſerá prociſ vſque Thule
 Candor, & pulchro remeare Virtus
 Audet Olympo.

Lactis, & fuſi per aprica mellis
 Garruli campos ſecũere riui :
 Et ſuperfuſo tumuere plenæ
 Nectare ripæ.

Lætior vulgò ſeges inquietis
 Fluctuat culmiſ , titubantque frugum
 Vberes campi, nec auara ſulciſ
 Inuidet æſtas.

Pæſtor errantem comitatus hædoſ
 Prouocat raucas calamo cicadaſ :
 Mugiant colles, & anhelæ feſſiſ
 Sylua iuueniſ.

Pace ſubſultant iuga, pace rident
 Terricæ rupes : leue ſeperatos
 Orium colleiſ amat, & ſequeſtri
 Gaudia pagi.

Te Cereſ flauis redimita culmiſ,
 Magne pacati moderator orbis ,
 Te ſuiſ Æſtaſ opulenta circum-
 fundit ariſtiſ.

Supplici myrtuſ tibi ſeruit umbrâ
 Seruiunt lauri: tibi cella longè

LIBER I.

9

Quercus assurgit, tremuloque pinus
Vertice nurat.

Siderum præses, dominusque terræ
Lucidâ Romam speculatus arce
Regna tranquillet, cupidoque Patrem
Te velit orbi.

Laurus annosum tibi signet ævum :
Fata te norint, properentque Parcæ
Nescium carpi tibi destinatos
Stamen in annos.

Quæque formosos sedet inter igneis
Sedulam pro te miserata Romam
Virgo, quam circum glomerantur albis
Astra choreis,

Curet effusas Latij querelas,
Virginum castas iuvenumque voces
Curet, & votis procerum reclinem
Accommodet aurem.

AD AVRELIVM LYCV M.

*Ne plus a quo de adversâ fortunâ
queratur.*

ODE II.

INDIGNAS, LYCE, nantias
Et mœstum gemitu pectus, & hispidæ
Frontem nubibus expedi,
Cum Sol non solito lumine riserit,

AS

IO LYRICORVM

Et fortuna volubilis

Fati difficilem iecerit aleam ,
 , Quod vexant hodie Noti ,
 , Cras lambent hilares æquor Etesix.
 , Mœstum Sol hodie caput
 , Cras lætum roseo promet ab æquore
 , Alterno redeunt choro
 , Risus, & Gemitus, & madidis propè
 , Sicci cum Lachrymis loci.
 , Nascuntur medijs Gaudia Luctibus.
 , Sic fatis placitum, suis
 , Tempestiua fluunt fata periculis:

Fessos duxit heri boues ,

Dat magnis hodie iura Quiritibus :
 Et quæ bobus ademerat ,
 Imponit Gabijs & Curibus iuga.

Idem Phosphorus aspicit

Magnum, quem tenuem viderat Hesperus.

Quod si seria ludicris

Fortunæ placeat texere : rusticus
 Hesternam repetet casam ,
 Ridentis populi non humilis iocus :
 Et quæ rexerat omnia ,
 Findet laurigeris ligna securibus.

Quod si defuerit salix ,

Fasces pauperibus subiiciet focia.

AD URBANVM VIII.

Pont. Opt. Max.

ODE III.

VRBANE Regum maxime, maxime
VRBANE vatum, Pegaseus tibi
Temo, volaturusque latè
Regna super populòsque currus
Iam dudum apud me est, eripe te solo,
Obliuiosis eripe nubibus
Noménque laudésque. O Deorum
Consilio, patriòque quondam
Promisse cœlo! te super inclyta
Terrarum & altas Acroceraunia
Egressa nubes, te superni
Colla super, humerosque Pindì
Attollere altè, non sine numine,
Luctabor, ibis sub pedibus pigras
Urbes relicturusque gentes,
Attonitæ nouus hospes auræ,
Hæc vnde vasti littora Nerci,
Amnèsque campòsque & iuga desuper
Arcèsque mirari, & natantes,
Oceano numerare terras
Coràm licebit, iam tibi barbarus

Circùm supinis collibus annuit
 Æmus, salutataque longè
 Attremittit Actocorinthus aulâ.
 Ter pronus Othrys, ter trepidæ latus
 Subsedit Oisæ, ter Rhodope niues
 Sacras hæc submittere lauros
 Æmathij capita alta Pindi,
 Sacerque Phæbo Cynthus, & auia
 Acuta Cyrrha, laurigeris tibi
 Thyrsis coronatus Citheron,
 Et patulâ nemorosa pinu
 Pangæa gaudent brachia frondium
 Longè tetendisse, & procùl obuios
 Curius adorare, & volanti
 Ardua supposuisse terga.
 Hinc ire pompas, hinc tibi præpetes
 Centum superbis ire curulibus
 VRBANÆ Mûsas, atque aperto
 Ire fines tua facta cœlo.
 Auditis? an me ludit amabilis
 Imago pompæ? iam videor pios
 Audire plausus, & frementes
 Cæruleum per inane turmas?
 Hinc & repenti vectus ab Africo
 Apum sonoro exercitus agmine
 Lent ter VRBANVM susurro,
 Ter resonis frenuere pennis,
 Ter vecta terris ac pelago super
 Respondit Echo, ter lituis procùl

Sparſa tot VĒBANVM Cameena
 Pindaricis cecidère pleſtris,
 Audiuit ingens pontus, & inſulas
 Erexit omnes. illicet Africæ
 Plauſere & Europes, & vnâ
 Americæ, Aſiæque regna.
 Latæque tandem, cunctite ſecula,
 Dixere Muſæ, cunctite candidis
 Horæ quadrigis: ite, magni
 Secula deproperate Menſes,
 Dixere Muſæ: protinus aurea
 Riſere longum ſecula, ſecula
 Auto laborata, & reuſo
 Te. In pretium emicuere vultu.

AD CRISPVM LÆVINVM.

Ne nimium aâoleſcentiæ fidat.

ODE III.

Vive iucundæ metuens iuuentæ
 , CRISPE LÆVINI: fugiunt auraræ.
 . Menſium Lunæ, nimiumque volu
 Lubricus æther.

Tu licet multo pretioſus auro
 Gemmeâ veſtem moderere zonâ:
 Et ſuper collo Tyrias amictet
 Fibula lanæ.

Iure Phænissis vaga penna cristis

Stare labenti dubitat galero :

Iure, quo fulges timidum refigi

Palluit aurum.

, Quod tibi largâ dedit hora dextrâ,

, Hora furaci rapiet sinistrâ :

, More fallentis tenerum iocosæ

Matris alumnum.

, Mobiles rerum dubijque casus

, Regna mortalis tenuère vitæ :

, Sedulus metæ, properat fugacis

Impetus æui.

, Tardiùs ponto volat Adriano,

, Quam ratem merli pepulêre remi,

, Et repentinis animosa trudunt

Carbasa ventis.

, Omnibus mundi dominator Horis

, Aptat vrgendas per inane pennas :

, Pars adhuc nido latet, & futuros

Crescit in annos.

LAVDES VRBANI VIII.

Pont. Opt. Max.

ODE V.

NVper preceptâ bella super Tyro ,

Pugnatque serùm ludere diituli

VRBANE, nunc iurata lenem

Increpuit tibi Musa buxum.
Per te refecto ferro adamantinum
Offulsit auro seculum, & vndique
Gazis coronatumque gemmis,
Purpureo reuifescit æuo.
Quo fœra quondam nectare flumina,
Vitroque septem balsama collibus
Manare, vinoſc & liquenti
Melle vagos properare riuos,
Et spontè sero vespere turgidas
Ad septa narrant lanigerum pecus
Mammas reportare, & comaturn
Assyrio graue vellus auro.
Te Fas, Piumque, & Iustitiæ comes
Vtunque sacrum latus agis pedem
Candor coronat, Te fidelis
Propositi studiosa Virtus.
Te pone flauo larga Ceres sinu,
Rerumque plenis non sine cornibus
Felix Amalthee citatis
Rura subit populósque bigis,
At Vis, & ater Luctus, & æneis
Stipata centum Bella furoribus,
Curæque, pallentésque Morbi, &
Fœda modis simulacra miris
Cessæie retrò, te duce Faustitas
Secura frugum rura perambulat,
Turæque per vasti tumultus
Carpathij volitant carinæ:

Te feriati cum pueris senes ,
 Nec non reclusæ cum nutibus canunt
     Regem puellæ : siue reddit ,
     Siue citum rapit hora solem ,
 At nos recuruo poplite per vias
 Patrem colentes, ter niueum tibi
     Nimbum ligastri, ter rosarum
     Punicum iaciemus inabrem.

AD PRINCIPES EVROPÆ.

*De recuperando Orientis
 Imperio.*

ODE VI.

Nondum minaci cornua Bosphoro
 Decussit audax Pontus, & cesseris
     Seruire Neptunus Gelonis
     Turpè gemit, resonasque fluctu
 Plangente ripas Thraca rebellibus
 Immugit undis : Æmathiam pudet
     Franos momordisse, & Delasgos
     Odrysij dare colla loris.
 Mœrent tenaci compede Cyclades
 Pigrae moueri ; mœret Achaica
     Tethys , inæqualesque Lœri
     Perpetuo lachrymantur Hebre.
 Semperne nigras Æthiopum domos,
 Vel, quæ superbus præstuit oppida

Gangès, Abydenasque turreis
Supplicibus tremuisse pinnis
Formidolosam iuuerit Artacen ?
Seseque captum Phosphorus omnibus
Vndis, Erythreóque, & alto
Ionio, Arabiódque ploret !
, Vani futuri temporis augures
, Fœcunda rerum secula discimus :
, Si non retractamus fideli
, Tela manu, tacitoque gaudet
, Vagina ferro ; si clypei vacant ,
, Haltaque, & arcus, non animi placent
, Parci laborum, non magistræ
, Consilij, sine Marte, linguæ.
Frustrà Nouembreis dicimus ad focos
Pugnata Rhætis bella sub Alpibus :
Frustrà renarramus Gelonum
Versa retrò retulisse signa.
Si non & ipsi stringere Noricos
Audemus enses, quos malè barbara
Non decolorauère terga ,
Sed Tyrio Latiale fuco
Illeuit aurum, non sine gemmeo
Circum sonantis fulgere balthei, &
Grato catenarum tumultu ,
Et sonitu phalerarum acuto ,
, Formosa fortes arma timent viros ,
, Frangique nolent, seu profugus Scythes
Seu creber è campis agitur

Myrmidonum, Dolopumque nimbus.
 , Quicumque furas & caput induet
 , Auro, Quirites; exuet Italum,
 , Cuiusque Romanus negari
 , Impauido patietur hosti.
 Nec qui capillum finger, & aurea
 Solem refusis crinibus allinet,
 Dicemus Vmbrum, qui frementeis
 Antiochi, Annibalisque turmas
 Rursum efficaci diruat impetu,
 Alpesque, clausumque intrepidâ manu
 , Perrumpat orbem. Sic citatis
 , Secula degenerare metis
 , Sancit futuri temporis arbiter:
 , Certoque prudens ordine segreges
 , Metatur annos. Nunc seueris
 , Artibus, ingenioque pugna
 , Affulget ætas, nunc melior foro
 , Gestit disertis feruere iurgiis,
 , Hæc Thracas, audacemque Bessum,
 , Hæc Cilicas, pauidosque Seras
 Produxit ætas. Nos senio piger
 Effudit Orbis, dedecus vltimum
 Mundi, fatiscensque natura-
 -Opprobrium. Malè nata proles,
 Quicquid bonorum restitit (heu nefas!)
 Morum, scelestâ deterimus notâ,
 Mentisque & excelsi latrones
 Ingenij, violenta fraudum

Tormenta, sanctis addere dotibus
Laudamur vltro . nec scelerum pudet:

Virtusque clamatur sagacem

Flagitio violare dextram.

Iras & enses vendimus , & manum ,

Hæc, vade nummis aura refulserit :

Sparſique rinnitus ad auri

Sollicitâ vacât aure vulgus:

Et quâ secundis iecit honoribus

Benè ominatam mobilis aleam

Fortuna, mentitur caducæ

Plebis honos, positóque fallax

Accumbit omnis poplite ciuitas ,

Periura festo surgere cum ioco ,

Cùm pompa stipantûm, & dolosi

Præteriit breue fulgur auri.

AD TELEPHVM LYCVM.

*Fortuna , rerumque humanarum
inconstantiam accusat.*

ODE VII.

E Heu , TELEPHE , ludimur :

Fortunæ voluceri ludimur impetu.

Æternum nihil est, cadet

Quod surgit: sed adhuc surget, & occidet

Ritu præcipitis pilæ ,

- , Quæ cùm pulsa cauâ reicitur manu ,
, Nunc lenes secat Africos ,
, Nunc terræ refugis absilit i&ibus.
, Vesper vespere traditur ,
, Sed nunc deterior , nunc melior subit.
, Anni nubibus insident ,
, Incertis equitant Lustra Fauoniis ,
, Cæco Secula turbine.
, Hæc, quam Pieriâ decipimus lyrâ,
, Iuncto fulminis essedo,
, Eheu, quàm celeres Hora quatit Notos,
, Nec gratae strepitum lyrae,
, Nec curat miseræ carmina tibiae :
, Et quanquam canitur leuis
, Sese tota suis laudibus inuidet.
, Magnas intereâ rapit
, Vibesque, & populos, & miserabili
, Reges subruit impetu :
, Et sceptri decus, & regna cadentium
, Permittet cineri Docum,
, Auratasque trabes, & penetralia
, Et Cruces simul, & super-
, Euerfis sepelit turribus oppida :
, Ac mundi procûl arduas
, Stragesq; & cumulos, ac procerum pyras
, Festâ nube superuolat ,
, Stellarumque rotam, & longa breuissimo
, Cursu secula corripit.
, Dum nobis taciti diffugiunt Dies

, Eheu, TELEPHE, ludimur,
 , Factorum rapidâ ludimur orbitâ.
 , An nos fallimur? an suam
 , Rerum pulcher habet vultus imaginem,
 Et sunt quæ LYCE, cernimus?
 An peccant fatuis lumina palpebris,
 Et mendax oculi vitrum?
 An longi trahitur fabula somnij?

Seculi nostri socordiam persequitur.

ODE VIII.

A Ut nos auaræ vendidimus Tyro,
 Aut vsque Thulen misimus exules
 Cultus aurore, non honoris
 Præcipiti libet ire cliuo:
 Non sceptrâ Pyrrhi, non Agamemnonis
 Letho pacisci: non Alyattici
 Veiente permutare saxo
 Vber, Achæmeniumque Tigrim.
 Nescit seверо fluida brachia
 Signare ferro, nescit idoneis
 Tyro reluctentem lupatis
 Frangere equum, metuitq; toruum
 Tranare Tybriam, cum niuib; satur
 Exæstuantî frætra licentiæ
 Permisit, emouitque ripam
 Assidue metuendus Urbi;

Quod si procacem fregit equus gradum ,
Micatque neruis & genibus tremit :

At non Lupercales ijdem

Nescius assimulare saltus ,

Et cùm peritum sinistra citant pedem,

Doctus choreæ. Frangite barbita,

Nervosque, dementemque buxum

Fœmineo prohibete cantu.

Auditis ? Istri littora personat

Ferale cornu, iam capita Alpium

Magnæque respondere montes

Auloniæ, nouat arma Mauors,

Urbeisque relictis elicit, ibimus ?

An nos Caleno mensa tenet mero,

Cenæque regnorum redemptæ

Diuitiis, populique censu ?

Quis cùm recedens viderit Hesperus ;

Surgens eadem Phosphorus aspicit,

Et ridet aspecto renidens

Luna mero, radiis que tingit,

Dum nos Lyæo regificis super

Descripta mensis prælia pingimus,

Fusæque metamur Falerno

Mœnia, diluuiusque fossas,

Surgamus. Indo lutea Nereo

Sublucet Eos : iam radiantium

Flatus quadrigarum, & citatæ

Oceanum pepalète plantæ.

Surgamus, omnes prima vocat dies,

Et Phœbus : at non nollet ab Indiis
 Phœbus, Quiritès, nec Latino
 Orta dies amulatur orbi,
 Totumque diris manè Othomanidis
 Impendit æther, prò pudor ! Occidens
 Nobis, fatigatùlque tantùm
 Hesperium propè Phœbus axem
 Turpi Latinis vespere seruiet ?
 Surgamus : Oream Gadibus, & Paron
 Addamus, Auroramque nocti, &
 Bactra Tago, Tiberique Gangem:

AD NICOLAVM VEIERVM.

*Palatini Culmensis
 Filium.*

ODE IX.

I Bis belligeræ regna Poloniæ,
 Et grata repetes limina Patriæ:
 Quæ te voce diu, quæ præce flagitat
 Passis obuia brachiis.
 Ceu quem veliuolis præpes Etesius
 Natis diuitibus distinet intulis
 Ductum iuuenem, quem modò barbara
 Auri corripuit fames,
 Mater sollicito spectat ab æquore,

Et lentum pelagi damaat Oriona ,
 Et ventos gemitu duplicat, & pigro
 Affundit lacrymas mari :

Si fors edomito fletibus Æolo
 Indo sole niger filius aduolet ,
 Et longi memores exilii notas
 Caris delectat osculis.

At tu nec studio mercis idoneus ,
 Infamisque lucri, nec sitiens opum ,
 Quas septemgeminis prodigus ostiis
 Aut Ganges vomit, aut Tagus,
 Inuisas patrium limen, amantior
 Insignes animi querere copias ,
 Et vi consilij promptus, & vberè
 Venâ diuitis ingeni.

Te rerum sapiens usus, & imperi ,
 Te felix operum spiritus addeceret,
 Et vox se populo fandere largior
 Plenæ flamine copiar.

, Fortunæ volucrem mitte licentiam :
 , Hæc appone lucro, quod tuleris simul
 , Quò te cunque feres: seu per inhospita
 Rauci littora Bosphori,

Et captum niueâ compede Nereum :
 Seu pacis dubios Thracas & asperum
 Persen, seu refugum visere Concanum
 Legatus properaueris:

, Virtutem solidi pectoris hospitam
 , Idem portat equus, qui dominum, neque

Aut

Sicut campo melior ponè perambulat,
 Aut mensæ comes assidet.
 Illam cana Fides, nudaque Veritas,
 Et ferruginæ plebe Pecunie
 Circumfusus Honor, & sequitur propè
 Albis fama iugalibus.

LAVDES VRBANI VIII.

PONTIF. OPT. MAX.

ODE X.

Non solus olim præpes Horatius
 Ibit biformis per liquidum ætheræ
 Vates: olorinisue latè
 Cantibus, Æoliouè terras
 Temnet volatu, me quoque desides
 Tranare nimbos, me Zephytis super
 Impunè pendere, & sereno
 Calliope dedit ire celo,
 Et quà licebit nubibus & sacrum
 Vulgare cœlo carmen, eburneam
 Lyramque suspendens, tubamque
 Colla super, niueisque læues
 Plumis lacertos, me nec inhospita
 Sistent oborti littora Nereï,
 Rupésue inaccessibleæ ferarum, aut
 Verticibus scopulorum acutis
 Armata Tethys, me iuga Caucaſi,

Me canus Athlas, me mare barbarum,
Latèque delectis vterque
Audiet Oceanus procellis.
Vt se quieto cuncta silentio
Strauère latè? Pieriæ simul
Fontes Amymonæ, & canoris
In numerum cecidère lymphis
Doctum fluentis murmura Penei,
Sacroque Nisæ è vertice tympana,
Lyraque buxique, & remissa
Cum lituis, citharisque plectra
Fregère nubes. Hinc tibi Gloria
Latè per orbem differeat aureum
VRBANE, nomen: quâ corusco
Concutitur Iouis aula curru,
Septemque sese sideribus pigrum
Euoluit æuum, protinus vltimis
Afris, coronatisque Serum
Mœnibus, Oceanoque rubro
Noscere magnus, iam tibi tinnulus
Fert sinistra Nilus, iam Berecynthia
Curetes æra, iam frementes
Rauca crepant Corybantes arma.
Te Romulæis Maurus & Æthiops
Affusus aris: te tepidi canunt
Deuexa mundi, te remotæ
Littora personuère Chrysæ;
Magnusque latè diceris arbiter
Cœlumq; terrasq; , & Mariæ, & Stygæ.

Annemque Cocyti seuerum, &
Elysiam cohibere Lethen.
Tibi (benignæ si qua fides spei)
Sternentur olim magnanimæ ad pedes
Gentesque Regesque, ô caduci
Præsidium, columenque mundi,
Iam nunc labantis pondera seculi, &
Depræliantùm funera Principum,
Pronasque Regnorum ruinas
Consilioque humerisque siste.
ardum sereni partibus ætheris
Te Sidus addas; nec properes citus
Mensis reclinari, & fauentùm
Ambrosiæ accubuisse Diuùm.
tò receptum Roma flectat patrem,
Tuisque longùm viuere moribus
Possint Quirites, possit ingens
Curia, purpureique Patres.
que gaudens, & cupidus tibi
Incumbat orbis: certus ames Rem.
Vrbemque, prolemque, ac merenti
Quamquam auidus tibi debet æther,
epolce Diuos præmia lentior.
Paullumque differ sidera, dum Tagum,
Dum Bætin, vndantemque bello
Eridanum, Ligerimque places:
Dum fracta septem cornua montibus
Submittat Hebrus, dum tibi Thessalum
Ducat catenatus Tyrannum in

Perniciem, opprobriumque fastus.
 Im tuum tropæis & senio grauem
 Aurata stellatum ad Capitolia
 Longis reuertentem triumphis
 Signifera vehat axis aula.
 Quò Musa vatem, non memor Icarì,
 Tollis ralapsum? his potius grauem
 Depone tipis, & dolosas
 Deme humeris, digitisque plumas.
 Tybrimque propter ducere languidos
 Permite somnos, & super illic
 Lyræque pendentemque buxum
 Ambiguis fluitare amissis.

AD STEPHANVM PACIVM

*Equestris elegantia iactantium
 reprehendit.*

ODE XI.

, Non auro, neque tinnulis
 , Pugnandum phaleris, & chlamidum sinus
 , Et nodos, & inutiles
 , Gemmas belligeris demite brachijs,
 , Quid læuem galeam iuuat
 , Plumarum voluerem ferre superbiam?
 , Cur sparsas agit at iubas,
 , Et conus tremulis annuit Africis?
 , Cur testum pauidam caput

Emontitur auem, cùm leue sibilis
Aurarum, & Zephyri ioco
Furtum Mygdoniæ proditur alitis?
Iam grando chalybum imminet,
Telorumque frequens aura volantium
Imbelli galeæ insonat.
Iam Martis tonitru mugit, & obuium
Medi fulgur acinacis.
Quid pro sunt phaleræ? quid galeæ iubar?
Quid lætæ Zephyris comæ?
Aut vimbo clypei quòd procùl æmulis
Lucem solibus inuider?
Quid vultus nimium sedulus adspici.
Quid pictus pharetræ timor?
• Aurum frenigerâ reijce dexterâ:
• Ferro res eget & manu,
• Et magnis animis: hæc tuleris tria,
• Dicam Geryoni parem,
• Quem nec populifer proruat Hercules,
• Nec cælo nimius Mimas.
• Nec durâ Idomeneus, aut Sthenelus manu.
• Bellis adsit idonea
• Incomptæ facies lege ferociæ,
• Quam fuci decor abstinens,
• Lasciuæque carens forma proteruiæ,
• Et ferri memores genæ,
• Hesternique notent vulnera prælij.
• Cristæ non facient virum,
• Non arguta suis colla corallijs,

- , Thoracas Pauor, & Metus
, Dicuntur Siculis fingere malleis.
Et primi scopulis super
    Procudisse vagis scuta Cydoniis.
, Nos stultum regimur caput,
, Et letho tenues obijcimus moras.
, At quos eruerit sibi
, Directis oculos inuida spiculis
, Mors affingere creditur,
, Fatis mille loci, mille patent viæ:
, Sed signat iaculis locum,
, Qui vultum subitis dimouet ictibus.
, Deuotumque mori latus
, Obiectu tremulæ protegit ægidis.
, Nudos bella pauent viros.
, Audentes animos ipsa volunt propè
, Declinare pericula.
    Cum consanguineæ ferrea Græciæ
Hector rumperet agmina,
    Toruis sæpè genis turbidus obuio
Fati terruit impetus.
, Quos fortuna timer, vitat, & acrium
, Differt prælia mentium;
, Et mors sæpè viris inuidet auream
, Famæ pandere semitam:
, Quòd si belligerâ cesseris orbitâ
, Post te fata citaueris,
, Ostendesque neci, quâ fugies, viam.

AD PRINCIPES ROMANI

IMPERII.

De recuperandis Græciæ Prouincijs.

ODE XII.

AT non supino semper in otio
 Perdemus æuum. Surgite Dardani
 Ciues, triumphatumque captis
 Imperium reparate Graiis.
 Implete classeis, tendite carbasæ,
 Inferte remos, ite volentibus
 Fatis Quirites: ite: ventis
 Vestra tument, animisque vela.
 Est, qui locantem bella pecuniam,
 Nouisque rebus postulet utilem
 Neruum, quis erumpentis auri
 Fluxit ager potiore venâ
 Cuniculosi montibus Orici?
 • Ferro, Quirites, si lubet, abditum
 • Mercemur aurum, qui vibrati
 • Glandibus emeruisse plumbi
 • Gazas potentum sciuerit vibium,
 • Hic magna paruo lucra parauerit.
 • Sumptu, nec exponetur aurum.
 • Nec Tyriæ, Cypriæue merces,
 • Quas non cruentus Martis emat chalybs.

Seu per reluctantum agmina Bistonum.
 Et per recedentes Gelonos
 Vulnifico pluit aura nimbo:
 Seu fulminatis diruta molibus
 Castella densis bella tonitruis
 Emoliuntur, cum caduco
 Mœnia concutientur igni,
 Capique versis turribus annuent
 Arces, & omnis copia, & obice
 Centum catenarum gementes
 Diuitiæ, pedicisque ferri.
 Iam penè gazis Bactra timent suis,
 Iam diues Aule, iam Cythereiæ
 Conchæ, Mycenæque census,
 Et Tyros, & Genœssa flauo
 Pal'esceit auro, iam propè decolor
 Albet superbis Creta corallijs.
 Phœtieque, & interfusa Cypros,
 Ditibus ingemuere ripis.
 Est, quem comantum gratia montium,
 Aut floridorum tangit amœnior
 Vultus viretorum, vel vda
 Mobilibus Cynosura riuis?
 Nunc empta multo sanguine recreent
 Tempe, vel acri Pelion, aut Samos
 Asserta bello, vel virentis
 Sylua Cragi, vel opaca leni
 Pangæa quercu: nec viridem Gnidon,
 Altamque Dymen spreuerit, aut retrò

Spissis coronatam salictis
 Olenon, vmbriferamque Tricen.
 Non lymp̃ha Cydni non vitreus Meles,
 Lenisue puro Lydius agmine,
 Non mite crystallum Lycormæ,
 Non gelidis Arasinus ṽdis
 Desiderantem non benè lubrico
 Solerur amni, si modò bellicâ
 E strage fumanteis capillos,
 Et repidus linat ora puluis.
 Est qui supinâ certet amysside
 Obliniosum ducere Liberum?
 Hunc Lesbos, hunc vinosa Crete,
 Hunc Paphij rogat ora Cypri
 Laxare ferrum, nec Rhodos abnuit,
 Nec, non seueri strenua Cæcubi
 Naxos: nec illaudata Thrachin,
 Aut resides Amathuntis arces
 Nolent cruentis ictibus asseri:
 Aut qui propinquis æthera rupibus
 Affectat Edon: aut maritus
 Vitiferis Aracynthus ṽlmis.
 Est cui supellex, & vigil ignibus
 Risit caminus, cui pecorum placent
 Armenta, cui latè reductus
 Hinnit ager, fluuijque balant,
 Cantu sonori blandius Orphei?
 Illum iuuenecis postulat hospita
 Pleuros, Cleonæque colles.

Et pecorum studiosa Thræzen,
 Cæque valles, vel Calydoniæ
 Dumeta syluæ, vel iedeuntibus
 Saltata Gortyne capellis,
 Cùm roseus tegit arua vesper.
 Si quis virenti limina marmore,
 Saxoque postes, & laquearia, &
 Fingat pauimentum : Caryston
 Et variam Salamina, iustis
 Reposcat armis, huic Phrygium propè
 Baccata longis Attica collibus
 Descendet in tectum, & videndæ
 Porticus adijcietur aulæ.

AD TARQVINIUM LAVINIÆ

ODE XIII.

, **N** On si sol semel occidit,
 , Non rubris iterùm surget ab Indijs,
 , Nec si quos celeris rotæ
 , Sors non exiguo proruit impetu,
 , Non lapsos iterùm leuet,
 , Arguto docilis ludere cum ioco.
 Ne spem proijce, TARQVINI :
 Cuius penè retrò lambere puluerem
 Et vestigia diceris,
 Cùm fortuna leuem vertezit orbitam,
 Effusam super & luto

Fumantem poteris cernere purpuram.
 Tunc & risibus abstine,
 Nec turpi domino lumina paueris :
 Neu calces nimium, memor
 Fortunæ geminam sapè iaci pilam.

AD IVLIANVM FLORVM.

*Curam Lyncei adolescentis illi.
 commendat.*

ODE XIV.

Nullus effrenæ rabiem iuventæ
 Æstus Ætnæi superet camini :
 Nulla conceptos iaculantis igneis
 Ira Vescui,
 Crescit infestis animosus ausis
 Ardor, & primæ iuvenile vitæ
 Robur aduersum sibi luctuosis
 Dissidet armis.

Sic ubi densis Aquilo procellis
 Bella montanis meditatatur Euris,
 Et potens igni Notus, & sonorus
 Imbribus Auster,

Hinc repentinos struit aura monteis,
 Inde bacchantum patiens procellarum-
 Ingemit litus, resonumque saxis
 Tunditur æquor.

Feruet hinc, illinc inimica Tethys:

Pacis incertus, dubiusque belli

Fluctuat pontus, cui militares

Instruat undas.

Mollior læsi tamen ira ponti,

Lenior motis Aquilo procellis,

Puberum, Iuli, quatiante cæcas

Turbine mentes.

Hic ubi pugna equitavit Auster,

Incitæ remis volitant carinæ,

Quas leues auræ, facilisque veli

Trudit lapyx:

, Quæ semel certo metuendus arcu

, Fixit, aut recti timor, aut cupido,

, Rara pacatis agitata fidunt

, Pectora curis.

, Fortius pugnes iuuenum domando

, Spiritum, quàm si iuga feriat

, Induas tauris, vel equina pæno

, Frena leoni.

Iure florentes moderaris annos

Lyncei: duris meritò lupatis

Corripis frenum spatijque parcum

Flectis læhebum.

AD EQVITES POLONOS

*Cum LADISLAUS Polonia Princeps,
fuso Ofmano Turcarum Imperatore, vi-
ctorem exercitum in hyberna reduceret.*

ODE XV.

CRedetis ? cheu credite posterì
 Fractos pudendo Bistonas impetu
 Cessisse, & infaustis redemptam
 Funeribus retulisse pacem :
 Quis tunc recentis Odrysijs timor
 Affixit alas, cum refugas metu
 Præ se Ladislaus phalangas
 Fulmineis agitaret armis !
 Quæstus Gelonis, quantus erat feris
 Sudor Corallis, cum propè decolor
 Ister, verecundusque captâ
 Bosphorus erubisset vndâ !
 Cum versa Thracum parma trementibus
 Fronderet hastis, cum celer Artacen,
 Turreisque Byzanti probrosis
 Concanus assonuisset armis.
 An nos repensam sanguine gloriam
 Frustra futuris æmimus ? an suos
 Exemplâ diffingent nepotem
 In proavos, similemque patri
 Quatenus reponent ? quatenus (heu pudor ?)
 Petor nefastis progenies aus

Succreuit, & damnosa pulchras
Secula diminuere vireis.
Vel nos auitæ stemmata gloriæ,
Curruſque, & enſes, nuper & hoſticiæ
Direpta delubris tropæa,
Æmonia monu menta vgnæ,
Vramus igni, neu pudeat ſacros
Mentita vultus frangere marmora,
Non æra, fumoſaſque patrum
Effigies, memoreſque laudum
Ceras, profundo mergere Viſtulâ;
Vel, ſi ſupinæ tædet inertia,
Martemque, maiorumque pugnas
Egregijs iterare factis
Iuremus, ô quem Gloria ſeruidis
Vrbeisque terrasque & populos ſuper
Euexit alis: ô caduci
Grande decus, columenque mundi,
Pridem Geloni ſobria ſanguinis
Ruſum Poloniſ deripe poſtibus
Et tela, Princeps, & timenda
Edoniis refer arma ſignis.

Temporum nostrorum ignaviam reprehendit.

ODE. XVI.

M Ereuri, nam te citharæ potentem
Viuido manes reparare cantu
Furua Cocyti stupuere pressis

Stragna fluentis.

Tuque Lesbóos imitata nervos
Musa, Diræum modulare carmen,
Quo Palatini reuocetur Orco

Turba Quirinæ.

Ite pugnaces Priami nepotes,
Pulcher Anchisæ, Venerisque sanguis,
Ite, formosas Acherontis, ite,

Linguite ripas.

Quid iuuat nigras habitare valleis,
Ferreum letho simulante somnum?

Quid iuuat subter sepelire magnâ
Sècula terrâ?

Te Mari torui reuocant Sicambri :

Tēpharetrataē Nomadum cateruā,

Te Numantini meruende poscunt

Scipio campi.

Arcis rursus fluitare turmis

Visa Carthago, peditumque nimbos,

Et Saguntinis, Siculisque bellum-

- affundere portis.

Surge: non audis strepitum, & sonorum
 Agmen, & tractas per humum catenas?
 Non vides, quantam nouus ecce surgit
 Pœnus in hastam?

Magna te poscunt Asiæ sepulchra
 Magne Pompei. Tibi Cæsar olim
 Thraces, & ferrum, manicasque, & ignē, &
 Tela minantur.

Bac̃tra iam motis tremuère castri
 Martio: nubes feriente cornu,
 Iam minæ tristes equitum, & frementum-
 -binnitus equorum.

Surge: quâ dormis, quatit acer vinam
 Vngulâ Medus: potes hoc sepulchro
 Esse securè piger, aut honestos
 Carpere somnos?

Ite, felices iterate pugnâs,
 Ite Romani, iuuet arma notis
 Postibus demi, solitoque frontem-
 -affurgere cono.

, Bella nos pictis simulamus armis,
 , Splendidè fortes, & inane pugna
 Nomen, & docti vacuum duellis
 Ludere Martem.

Fortium cingi galeis anorum
 (Prò pudor!) seri fugimus nepotes,
 Heu peregrinis onerasse fortes
 Tempora gemmis?

Parua non magnam manus implet hastam

Desuunt grandes humeris pharetræ :
Decidunt arcus, laterique iniquus
exprobrat ensis.

Prisca mutata pulset arma dextræ :
Patrius quondam malè laxus hæret
Filio thorax, nec auita norunt
Tela nepotem.

*Animi lenitate Principes maximè
commendari.*

ODE XVII.

Non viui paries vitri,
CrySTALLIQUE fores, aut Mareoticis
Aurum postibus illitum,
Laudandum memori carmine Principem.
Clarabit, neque barbaras
Decidet tumulo gloria laureas,
Sed frons mitior aspici,
Innubique nitens ore merities,
Et qui sospitat omnia
Irati vacuus nube supercili.
Primo gratior Hespeto
Formosus roseâ vultus in Iride.
Regum vultus imagine
Regnorum legitur, pandite lumina, &
Vultum pandite Principes :
Iam vultum, & populi lumina vidimus.

, Irasci populum docet ,
, Qui toruis nebulam nutibus addidit
, Idem supplicii piger
, Maturis faciem risibus explicet,
, Cadesque, & populi graues
, Iras, & procerum praelia, & asperas
, Regum contuderit minas.
, Vulgus bella fremat: te nihil attinet
, Fædo turbida nubilo
, Mutari pavidis ora coloribus ,
Veris ianitor aureus ,

Qui campis liquidi pascitur ætheris
Stellatis Aries comis ,

Piæti rura poli frenat, & arbiter
Mundi prata perambulat :

Iræque, & placidi lenior imperi
Vrsis præsidet , & lupis ,

Demitque, & dominis cornibus annuit
Toruis iura Leonibus ,

Castigare vagos acer, & igneis
Mundi cogere sepibus.

Vultur degenerum parcior vnguium
Albis parcit oloribus ;

Compefcit volucrem Bellerophon equũ,
Nusquam monstra vagantia

Chiron Æmonia figit arundine :
Colludit geminis Leo , &

Taurum supplicibus conciliat iubis
Nusquam sidera mugiunt,

Aut latrat Procyon, aut Libyco duplex
Rugitu reboat polus.

Labuntur tacito summa silentio:
Tranquillaque tacent rotæ,
Dum currus vigulum voluitur ignium.

Tantum lanigeræ facis
Balatu resonat mundus amabili,
Rixæque, & strepitu vacat,
Et se mundus amans, ipse sui propè
Vivis lucet amoribus:

Naturæque veterum, & parturientia
Zonâ sidera subligat:

Hanc flexis Aries cornibus inchoat,
Rerum nobile vinculum, &
Coniunx signiferi fibula balthæi.

AD DIVAM ELISABETHAM

Dum inter Divos ab Urbano VIII.

PONT. OPT. MAX. referretur.

ODE XVIII.

Diva, deuxo dominata ponto,
Cuius undosæ meminêre Gades,
Cui Tagus seruit, liquidoque rura
Præfluit auro.

Pauperes olim coluisse sedes
Lata, nunc magnas habitare stellas,
Inter & gyros, & cunctis inter
Sidera mundi.

Dum tibi Mede pretiosa sylvæ
 Damna, per Thufcas adolemus aras,
 Thurco Regem, populique celes
 Crimina fumo.

Ad cœlestem adspirat patriam.

ODE XIX.

Vrit me patriæ decor,
 Vrit conspicuis peruigil ignibus
 Stellati tholus ætheris,
 Et lunæ tenerum lumen, & aureis
 Fixæ lampades atrijs
 O noctis choreas, & teretem sequi
 Iuratae thyasum faces !
 O pulcher patriæ vultus, & ignei
 Dulces exubix poli !
 Cur me stelliferi luminis hospitem,
 Cur, heu ! cur nimium diu
 Cœlo sepositum cernitis exsulem,
 Hic canum mihi cespitem,
 Hic albis tumulum sternite lilijs,
 Fulgentis pueri domus.
 Hic lethi pedicas exuor, & meo
 Secernor cineri cinis.
 Hic lenti spoliū penite corporis,
 Et quicquid superest mei.
 Immenſum reliquus tollor in æthera.

AD PRINCIPES ITALIÆ,

De recuperando Orientis Imperio.

ODE XX.

P Vlchro, Quirites, puluere gaudeat
 Impubis ætas, & strepitum, & minas
 Iam nunc, & audaces tumultus
 De tenero meditetur ungui :
 Visoque primum sanguine gestiat
 Inter cadentum signa, neque eligat
 Quo lassâ post pugnam, reclinet
 Colla toro, solidisque somnum
 Commendet armis, aut clypeo super
 Effusus, aut se cespitis explicet
 Per summa, non parcus iuventæ,
 Et decorum pretiosus emptor.
 Hoc septus olim milite, Bistonum
 Vallata saxo diruit oppida
 Regnator Epiri, & timendus
 Parthasæ moderator oræ.
 Heu quantus armis, quantus adest equis,
 Quantusque sudor depopulantibus
 Pangæa Dacis, cum refusi
 Ferrea diluies Gradiui
 Tumultuosi turbine prælij
 Concussit Æmum, cum Rhodopen propè,
 Sacrisque Ladislaus armis
 Attonitum patefecit Hebrun.

Et bellicosum Strymona vindice
 Turbavit hastâ , qui calidas adhuc
 Strages Celonorum , & natantum
 Scuta virûm , galeasque voluit.
 Magnum illa terris intulerat metum,
 Præceps ahenas rumberere copias,
 Taboque fumanteis , & igni
 Ausa cohors operire campos.
 Si non honesti lata periculi ,
 Bellique metas rumpere pertinax
 Egisset armorum cupido
 Non humiles iterare pugnas.
 Manes auorum quis bene prosperis
 Excuset armis ? quæ manus impigrum
 Lethi Musurmannum paternis
 Immolet inferias sepulchris ?
 Quæ nunc (pudendum) illudere peruiçax
 Persultat armentum , & miserabiles
 Delent peremptorum ruinas
 Hinnulei , timidaque damæ :
 Eheu cicatricum Hesperiam pudet,
 Et mollis otî , & turpis inertia.
 Iraque , quæ procudit arma
 Immeritis inimica regnis ?
 Quisquamne tandem (dicite posteri)
 Vlturus Urbis nomen , & imperi
 Affulget ensis , atque ab vlllo
 Scuta tholo , galeæque pendent ?
 n (quod veteri crediderim nefas)

Futurus ensis Dardanio adhuc
 Proscindit agros, aut Latina
 Arua metit, viridesque sylvis
 Frondent sagittæ? non ego Romulam
 Damnabo pubem veridicus sacri
 Vates Gradiui, iam cruento
 Sparsa mari fluitare tela,
 Videre totis iam videor Thetin
 Pugnare remis, iam Latiae proci.
 Turmaz, percussaque circum
 Æram micant, galeæque lymphæ;
 Iam plana Triton personat æquora
 Clangente cornu: iam video novas
 Latè per Ægeum moueri
 Gycladas, Æmoniâque longè
 Inauspicato sidere lugubrem
 Mærere Lunam: iam profugæ retro-
 cedunt Tyrannorum phalanges,
 Penè metu glaciant Pontum.

AD VRBANVM VIII.

PONTIF. OPT. MAX.

ODE XXI.

) One surgentes super orbe curas,
 Magne pacati moderator orbis;
 Mitte Threissas calidâ phalangas
 Feruere rixâ.

Mugiant cano, sine, bella ponto,
 Cum procellosos struit aura monteis.
 Cum gemunt cautes, refugâque Calpe
 Vapulat vndâ.

Regna Rhæteis resonant triumphis,
 Rumor auratâ volitans quadrigâ
 Grata demittit benè feriat
 Omina terris.

Occidit iustæ reus hostis iræ,
 Hostis hybernæ dominator oræ,
 Quà coronatis sinuantur altæ
 Turribus Alpes.

Quà niuis latè, saturæq; flauent
 Imbrium valles: vbi mitigatus
 Sole vicinos iaculante monteis
 Liquitur humor.

Iræ captiuo patiens fluento
 Ister assertâ famulatur vndâ:
 Corripit fluctus, & vtroque Rhenus
 Margine seruit.

Te genu nixi didicere Medi:
 Laxat intentum tibi Maurus arcum:
 Te paucæ Seres, humerisque Parthi
 Scuta reponunt.

Fingit effuso tibi nomen aura
 Indus argutâ resonante lymphâ:
 Te sonant septem vaga fabulosi
 Ostia Nili.

V R B a-

URBANI VIII. Pont. Opt. Max.
POESIS

ODE XXII.

Q Vis temperatæ flumine copię
 Siticulosi influit auribus
 Facundus amnis, & sequacis
 Agmine luxuriatur undæ?
 Rursumne toruum cantibus Æacum
 Delenit Orpheus, quo duce Thraciæ
 Aurita reptâvere saxa, &
 Æmonix saliêre rupes?
 An Dædalei pectinis arbiter
 Vates amicâ Pierias lyrâ
 Triumphat aurcis, & desertos
 Eloquij reserauit amnes?
 Qualem pudicis Peneæ fontibus
 Admurmurantem Thessaliæ iuga
 Mirantur, aut præteruoluto
 Attonitus stupet Æmus Hebrø:
 Qualémve puris Parthenium vadis
 Dignantur alto muta silentio
 Pangæa, vel circumsonantem
 Castaliis Heliconæ ripis
 Parnassus audit, dum noua gaudia
 Iam iam futuri veris auentibus
 Enarrat agris, & virentem

Exilio remeare Maium.

O quis Latinæ fons opulentia
 Exuberanti viuidus impetu
 Bacchatur, & lymphata secum
 Corda rapax, animosque voluit!
 Qui nunc profundo voluitur aluc
 Sententiarum, nunc gracili fluit
 Torrente lingæ, nunc apertis
 Ingenij spatiat aruis,
 Suique late pronus & insolens
 Exine ripam, non tamen obuiâ
 Captivus algâ, nec tenaci
 Ire piger per aprica limo:
 Sed clarus auro fertur, & Articis
 Ludit sinaragdis, non sine consongo
 Lipientis electi susurro, &
 Murmure prætexcentis auri.
 Non stagna Cirræ, non ego Phocides
 Desiderarim: te propè vitrea
 VRBANE Dirce, te fluentia
 Virginei comitantur astra:
 Olenque simplex colas & iunius,
 Nunc hospitalis, te duce, Dardaniæ
 Parnassus immigravit aule,
 Et Latij rediêre vates.
 Magnasque tanto Pindarus amulo
 Minori, videri gaudet, & Apule
 Miratur heredem Camœnæ
 Pegaseos vacuare fonteis:

Seu dithyrambo liber, inutilem
 Verbis catenam demis, & affinis
 Impunè: seu rursus seucro
 Verba placet cohibere nodo.
 Sed non profanæ gloria laureæ,
 Umbrata Græcis tempora frondibus
 Adcomit, at conchyliatâ
 Pulcher honor redimit coronâ,
 Et dedicatam purpura lauræ
 Furata frontem subrubet: hætenus
 Florete vates: iam Latino
 Vester honos adoleuit ostro

AD LEVINVM HIELIVM

Laboris commendatio.

ODE XXIII.

NAm quæ purpureis fumet honoribus
 Formoso melior de grege victima,
 Quàm cui solliciti vomeris aspero
     Vssit colla labor iugo?
 Condit regna labor. Fabricio benè
 Findenti patriis iugera sarculis
 Frondent in mediis sceptrâ noualibus,
     Pulchræ messis adoreæ.
 Rastrisque & rigidis parce ligonibus;
 Vincum, Liëtor ait, reiice sarculum:
 Quæ scuit Cererem, Regna metet manus;
     Glebæ fraude, superbior.

Iam nunc emeritos solue iugo boues,
Iam nunc nobilium colla Quiritium
Atqui flecte memor, pareus & abstinent

Romani pater Imperi.

Fortunæ memores nunc, age, viſtmas
Iuſto mitte Ioui. quæ modò mugit
Sacris Pontificum digna ſecuribus

Aras illinet hoſtia.

Numquam puniceis hiſpida crinibus
Martis belligerâ pendula fraxino
Auri deciduis veſtierat iubis

Graium pellis Iaſona,

Si non difficiles imperij boues
Egiſſet dominâ vertere dexterâ
Ferratis chalybum ſaucia dentibus

Colchi littora Phaſidis.

Quaſquam fulmineo pectoris halitu
Sorberent animoſum agricolam boues,
Et ſumi fluium & noctis inhospita

Circum nubila funderent.

Necquicquam viridum è ſemine dentium
Bellator iaculis campos inhorruit,
Et latè peperit caſtra viuentibus

Chriſtatus galeis ager.

Quippe ad Theſſalici fulgur acinacis,
Natali immoriens occubuit metu
Tempeſtas peditum, & denſa micantium

Haſtarum interiit ſeges.

MATTHIÆ CASIMIRI
 SARBIEVII
 SOCIETATIS IESV
 LYRICORVM
 LIBER SECVNDVS.

Ad Ferdinandum II. Cæsarem Augustum.

ODE I.

*Cum Thracum copia excessissent
 è Pannonia finibus.*

QVæ regna, vel quæ dissociabili
 Secreta tellus æquore, quæ demus
 Eurique, & Arctoi Bootæ
 Cæsarei sonitum triumphæ
 Nesciuit? O quâ Rumor eburneis
 Genteisque, & vibris præuchitur rotis,
 Audite Cæsar, te superbæ
 Herculeas superasse laudes
 Fleuere Thebæ: te tumidus procul
 Formidolosi laudibus Herculis
 Ploravit Hebrus: te frementes
 Arcadiæ genuere valles,

Non vſitatæ monſtra proteritæ
 Strauiſſe late. te Nemeæ iuga
 Dignatur Alcides, & Argis,
 Et domitâ tibi cedit Idâ.
 Non ille quanquam colla minantium
 Fumofque & igneis, contudit anguim,
 Criſtaſque, & immaneis hiatus
 Fulmineo tremefecit icu:
 Quanquam gelati marmora Nerei,
 Surdiſque mutam littoribus mare
 Emenſus arcana refregit
 Regna Stygis, pedicaſque captis
 Iniecit vmbriſ immiſerabilis
 Prædator Orci: cùm ſpolio priùs
 Tauriſque, & infani Leonis
 Mœnalias decorafſet ornos:
 Non ille quanquam tranſtulit aureo
 Scalpenda celo prælia, quæ procùl
 Eoſque & Auroræ rubentis
 Regna legant, mediſque Veſper
 Miretur aſtris: non tibi debita,
 Auguſte Cæſar, reddat adorex]
 Palmas, triumphalemque laurum, &
 Populei diadema ſerti,
 Te pronùs ambit flumine ſupplici
 Rhenusque & Albiſ. Te reſſuus ſonat
 Tibiſcus, & latè receptâ
 Danubius tibi ſeruit vndâ:
 Te bellicoſus Thermodoonti]

Regnator Hebri : te sibi destinat
 Peltatus Eurotas. & asper
 Argolicis Achelôus hactis :
 Te militaris mœnia Daciæ ,
 Te Cimber horret : te genibus minor
 Brennus, percussisque lætūm
 Vindelici crepuere parmis :
 Te belluosi littora Bosphori ,
 Multoque canum frigore Caspium ;
 Te Cydnus , & læuis Scamandri ,
 Tè refugi pauet vnda Xanthi.

AD PVBLIVM MEMMIVM.

*Vite humana breuitatem benefactis
 extendendam esse.*

ODE II.

QVæ tegit canas modò bruma vallis,
 Sole vicinos iaculante monteis
 , Deteget rursus , tibi cūm nivosæ
 ,   Bruma senectæ
 , In caput seris cecidit pruinis ,
 , Decidet nunquam , cita fugit Æstas ;
 , Fugit Autumnus , fugient propinqui
 ,   Tempora Veris :
 , At tibi frigus , capitiq̃ue cani
 , Semper hærebunt, neque multa nardus ;
 , Nec patūm gratum repetita dement
 ,   Serta colorem,

Vna quem nobis dederat iuuentus,
 Vna te nobis rapier senectus :
 Sed potes, P V B L I, geminare magnâ
   Secula famâ.
 , Quem sui raptum genuere ciues,
 , Hic diu vixit, sibi quisque Iamati
 , Scribat heredem. Rapiunt auaræ
   Cætera Lunæ.

A D D. V I R G I N E M
M A T R E M.

*Cum illi templum Ioannes Carolus
 Chodkeuicius signa contra Osmanum
 Byzantinum Imperatorem moturus ex-
 strueret.*

O D E I I I.

H Vc ô beatis septa cohortibus
A Regina mundi, sidereos, age.
       Molire passus, huc curuli
       Nube super, Zephyroque præpes
 Descende, sacri conscia liminis :
       Quâ dedicatis te Samogitia
       Dignatur aris, & patronæ
       Thuricremi famulantur ignes :
 Neu vota Virgo temne vocantium,

Quanquam micantium regia siderum.
Romæque, Lauterique sedes
Dalmatico potior metallo :
Quanquam niuosi cuius Enipei
Te non auaris ornet adoreis.
Ditemque miretur superbis
Heniochus radiare testis :
Et qui supinis præcipitem rotis
Solem recliues Americi vident :
Et qui sub Eois renatum
Suspiciunt remeare cunis.
Videtis ? an me ludit amabilis
Imago Diuæ ? iam videor pios
Audire plausus, & sonanteis
Cæruleum per inane currus
Tristeisque fumos, & nebulæ globum
Latè serenas rumpere copias.
Auroque florenteis, & igni, &
Missilibus radiorum acutis :
Spissæque nimbum lucis, & igneas
Flictu rotarum, feruere semitas,
Ventosque, & obluetata longo
Nubila dissiluisse fulco, &
Effusa densis agmina desuper
Errare gyris, non sine siderum
Risu, renidentisque cæli,
Sole cauas iaculante nubes.
Auditis ? O quas prætereuntium
Lyraeque, cantusque audio nubilum.

Io, triumphe: ter procellæ,
 Ter liquidæ crepuere flammæ.
 Io, triumphe: ter resonabilis
 Respondit Echo: ter Samogitiæ
 Saltus, supinatæque valles,
 Et trepidæ sonuere syluæ.
 O ergo nostris præses habebitur
 Regina terris: ite, recentibus
 Stipate donis, & precatu
 Indigetem celebrate Diuam.

AD FERDINANDVM II.
Cæsarem Augustum.

ODE IV.

Iam minax Albis, domitusque latè
 Rhenus assertâ famulatur vndâ:
 Iam fluunt pronis tibi regna FERDI-
 NANDÆ tributis.

Turma pugnaces populata Dacos
 Hæsit imbellem galeis Tibiscum,
 Iessâ bellorum, pauidumque telis
 Sepiit Istrum.

Ille terrarum fragor, ille magnæ
 Fulmen Europæ, Scythici tremendus
 Arbiter ponti, piger obsoletis
 Abstinet armis.

Iam sacrae Leges, & amica Legum
Iura ciuiles cohibent tumultus,
Et Fides, & Fas, & aperta lato

Gratia vultu.

• Iura pacatis dominantur agris,
• Iura compescunt graue classicorum
• Murmur, & currus, & hiulca rauri

Fulmina belli:

• Pax ubi clausas moderatur vrbeis,
• Illa vittatis operatur aris:
• Lila vicinis pudet æmulari

Sidera templis.

Quaque pubentis graditur per herbas:

Hinc, & hinc Diuam comitatus albo

Messium fluctu Cerealis vndat

Merges aristæ.

Longus herbosis spatiaur aruis

Ordo virtutum: niueæque iuncta

Faustitas Paci legit otiosis

Lilia campis:

Ite Rhæteis sociæ triumphis:

Ite, delectos religate flores:

Ite virtutes, iterate nexis

Serta trophæis:

Te Ceres flauis redimita culmis,

Magne pacati moderator orbis,

Te Iouis quercus, & Apollinaris

Vmbra corymbi,

Te volunt lauri, tibi se Latini

60 LYRICORVM

Arbor Alcidae probat, & supinis
 Annuit ramis, & amicâ circum
 Tempora serpit,
 Quo velis crinem cohibere serpo
 Mitte cunctari: tibi colla circum
 Herculis ritu fluat vsitatâ
 Populus ymbrâ.

AD IVLIVM ROSAM.

Inuitat eum ad sacram Poesim in crepusculo
 D. VIRGINIS MATRIS
peruigilij decantandam.

ODE V.

Quid muti trahimus diu
 Segnes excubias? suggere postibus
 Dereptum, ROSA, barbiton.
 Nos arguta manu fila docebimus:
 Tu buxum digitis mone,
 Et mutis animam suffice tibiis.
 Nos cantabimus aureos
 Stellarum vigiles, sistere lubricam
 Mundi sollicitos fugam, &
 Palantum choreas ducere siderum.
 Tu rerum dominam canes,
 Et sparsam Zephyrorum arbitrio comam
 Nudis ludere brachiis,

Et nimbos volucrum fundere crinium:
'Addes & teretes pedum
Suras non humilem lambere Cynthiam:
Et tutas chlamydem faces,
Indutique togam Solis amabili
Emirabère fistulâ:
Donec virginis laudibus, & suis
Placatus resacet moras
Et currum madidis flectat ab Indijs.

AD D. VIRGINEM MATREM

*Cum illi dicata navis in Indiam
solueret.*

ODE VI.

Dua ventorum pelagisque præses,
Quæ laboranteis super alta naueis
Summoues faxis, vteroque Nerei
Eripis imo.
Si tibi moti cadit ira ponti,
Cum Theris molleis imitata somnos
Sternitur latè, bibulisque se re-
clinat arenis:
Mercium felix tua navis esto,
Quæ per undanteis tibi læta fluctus
Floribus remos, hilarique proram
Fronde coronat.

Illa seu primos aditura Seras;
 Siue longinquas Orientis oras :
 Troferet latè tua fabuloso
                     Nomina mundo.

AD APOLLINEM.

*Magnificentiam Cæsariana liberalitatis
 ab illo cani oportere.*

ODE VII.

Quis litterati munera Cæsaris,
 Fusasque pronâ diuitias manu,
 Et testâ, quæ pecuniarum
 Auriferis micuère nimbis,
 Laboriosi carminis arbiter
 Æternet ! O qui sacra biuerticis
 Delubra Parnassi, & canorum
 Impegiis Heliconâ frenas :
 Expergesfactis ad sonitum lyris,
 Vndantis auri flumina concine,
 Quæ fusa Ferdinandianis
 Per populos abiêre riuis.
 Non curiosis ille lignonibus
 Euiscerata collibus Indiæ,
 Aut emedullato Liburnis
 Montibus insidiatur auro,
 Vsuque rerum, non opibus potens ;

Exuberantis flumina dexteræ
Per sacra Musarum refundit
Atria, Palladiosque posteis.
At non, ut olim fabula pauperes
Ditauit agros : dum pretio grauis
Aurique tempestate diues,
Nobilium pater vnionum
Ganges auaro gemmea septies
Tributa soluit Nereidum patri :
Ripasque mirantisque campos
Mygdoniæ lauit amne gazæ.
Hinc illa magnæ regia Palladis,
Fastigiatis Pyramidum iugis,
Æqua leuabit inuidendum
Mole caput, famulumque Musis
Prætexet Albim : quæ procul exsulcra
Phæbum seueræ saltibus Atticæ,
Cirrhæque, & vmbrosis reductum
Thessaliæ reuocabit antris.
Sic ille Gallus scilicet Hercules
Plebem sonantium colligat aureo
Nexu catenarum, & reuinctâ
Attonitum trahit aure vulgus :
Dulcique rerum defluus agmine,
Ludit recusis in pretium sonis.
Aurumque, & in vulgum caducas
Flumineo ruit ore gemmas.

IN D. VIRGINEM MATREM

CARMEN SECVLARE.

Parodia ex Q. Horatio Flacco.

ODE VIII.

Reginam teneræ dicite Virgines
 Visentem roseis astra iugalibus,
 Dignatamque volantum
 Currus flectere siderum.
 Vos lætam citharis, & sonitu lyræ,
 Quem vel Pierij verberare pectinis
 Fingit saucius ær,
 Vel mota digito fides :
 Vos Marsæ iuuenes carmine tibix.
 Aut rauci strepitu dicite tympani ;
 Pugnarumve loquaci
 Nympham reddite classico.
 Cæcos illa metus, & procerum græcis
 Iras è miseræ limine patriæ
 Vestris mota querelis
 Ad Medos ager, & Getas.

DE SACRO SALOMONIS
EPITHALAMIO:

*Similis est dilectus meus caprea, hinnuloque
ceruorum.*

ODE IX.

Vitas sollicitæ me similis capræ
Quam vel nimbfoni sibilus Africi,
Vel motum subitis marmur Etesis
Vano corripit impetu.
Nam seu prima motum bruma trementibus
Incussit folijs, siue Diespiter
Flisit resonis tela Ceraunijs:
Incertâ trepidat fugâ.
At qui non ego te quærere desinam,
Clamatura retrò, Christe, Reuertere, &
Rursus cum rapido fugeris impetu
Clamatura, Reuertere.
O seu te Libani terga virentia,
Seu formosa rubræ culta Bethulix,
Seu pinguis Solymæ, siue procùl caux
Cingunt rura Capharnix:
Tandem sollicitæ pone modum fugæ.
Nam non effugies, te mihi sedulis
Æther excubijs prodet, & aureis
Prodet Cynthia cornibus.
Te neglecta gemunt littora, te procùl

Suspirat tacitis aura Fauonijs ,
 Te noctis vigiles, te mihi viuidis
 Signant sidera nutibus.

AD IOAN. STEPHANVM
 MENOCHIVM RECTOREM
 Collegij Romani SOCIET. IESV.

*Cum Libros de Principum institutione
 in lucem edidisset.*

O D E X.

Qualis vbi Phrygiâ Iouis armiger educatus
 Audax hiulei fulminis satelles , (1d3
 Vere nouo teneras Aquilonibus experitur alas,
 Terrasque nescit immemorque nidi.
 Magna patris relegit vestigia fulminumque latè
 Circumtonanteis visit officinas,
 Euincitque Notos, & inertibus euenit pruinis ,
 Cæloque tenfos nauigat per imbreis :
 Talis inassueto circumuagus ingeni volatu,
 Doctus paternæ strenuusque pennæ.
 Celsa super procerum pallatia, despiciasque terras
 Summasque rerum peruagaris arceis.
 Quaq; Pater dubijs populos super immoratus alis
 Leges superbis diuidit Tyrannis :
 Hæc neque consilij, neque degener ingeni secuto

Æquis adurges nisibus volentem.
Ille tamē dominas frenauerat Insuorum secureis,
Forūmq; gnauus rexerat Triumuir:
Te rerum exsortem tenuit domus innocentis otū
Ausum togatas exuisse curas.
Nec te plebis honos, neque litibus intonata centū
Verbosa raucis bella sub patronis.
Nec plorata reis subsellia, nec triumuirali
Adiudicatum curiæ tribunal:
Sed iucunda tenent obliuia diffluentis æui,
Et vr̄bis expers, patriæque vita.
Non tamen interea niueos sinis exulare moreis
Aulis potentūm, curijsque regum
Præceptisq; Numas & Legibus anteis Lycurgos,
Valeriosque vincis & Catones (cellis
Dum prohibes tumidum popularibus Ambitū pro-
Regni verendos obsidere posteis:
Nec pateris medijs adistere Cæsarum cateruis
Cæcâque Fraudeis, desidesque Luxus,
Exsomneisque Dolos, & dulcibus illicitum venenâs
Aulæ nitorem, barbarūmq; Fastum.
Quin etiâ teneros virtutibus imbuis Quiriteis,
Sacrumque cunis aduocas Honestum
Ignotūmq; doces vagitibus alloqui Tonantem,
Rudēmq; Diuis explicare palmam.
Iamque nouos debet tibi Martia Roma Scipiones,
Centūmq; Magnos, Maximosque centum,
Et Belgæ Carolos, & Lechica regna Casimiros,
Nouosque Dacus debet Emericos.

Herrea paciferum qui secula digerant in aurum,
 Mundique pronas fulciant ruinas.
 Et Tiberi Gangen, & Gadibus asserant Hydaspem,
 Et regna primo differant Eoo.
 Quorum spontè fluens sub fœdera militaris Ister,
 Rumpat tenaceis Bosphoro catenas.
 Quos neque fulmineâ de pectoris emouebit arce
 Inane regni purpuræque fulgur:
 Nec quæ dispositis toga luxuriosior lapillis
 Fuito pudentis erubescit ostri:
 Nec solium, nec quæ manus imperiosiore sceptro
 Mœstæ minatur, annuitque plebi.
 Hæc adeò longi cùm perleget otij sequester
 Vrsinus, almi prima cura Phœbi:
 Tristibus ignotum te non sinet immori tenebris:
 Sed te futuro consecrabit æuo
 Temporis egressum ludibria, turbinesq; rerum, &
 Caliginosi sæua iura lethi.

AD ANDREAM RVDOMINAM
è SOCIET. IESV.

Cùm Româ in Lusitaniam abiret in Indiam
nauigaturus.

ODE XI.

ERgò minaci credulus Africo,
 Tumultuosi marmora Nerei,
 Pugnasque ventorum, & tyrannes.

Æoliæ superabis aulæ?
Nec te marina torua licentia
Imago terret? nec timor æquoris
Enauigandus, nec proteruis
Ille frequens equitatus Euris?
Sed contumaceis Æoliæ minas,
Iramque ponti spernis, & obuios
Mundi furores irretortâ
Fronte subis similique vultu.
Quo feriantis mœnia Tusculi,
Aut otiosi iuger a Tiburis
Perambulaturus subibas
Egelidos Anienis amneis?
Hoc ore motæ dira proteruia
Subsidet vndæ iam video procul
Ad litus acclinata leni
Æquora decubuisse somno,
Et dormientis flamina Nerei
Spirare pacem, scinde tenacium
Moras rudentum: perge classem
Veliuolis animare ventis.
REGINA terrarum & pelagi potens
Formidolosos diruet obices
Periculorum nec sinistris
Ite dabit tua fata velis.

LAVDES

Inuidiſſimi Potentiſſimique

SIGISMVNDI III.

Polonia Sueciaque Regis.

ODE XII.

Quam prono Rhodopen pede
Lutro ? quæ vitrei littora Phasidis
Vino præuehor impetu ?

Audaceſque Dahas , & facileis mori
Colchos, & rapidum Scythén ,

Captiuumque gelu tranſilio Tyram ?
O cani iuga Carpathi !

O formoſa rubræ rura Druentia.
Quam fontes Hypanis lauant ,

Quam lambunt gelidi flumina Viſtulæ !

Quis me , quis, Moraquæ, precor

Quis me præſpicuæ margine Vilia
ſiſtat, quæ gelidum nemus

Ridet mobilium ſtetibus ænium ?

O quæ ſidera traijeis ,

O quæ nubiuagâ Calliope polum

Præterlaberis orbitâs

Hic me ſiſte precor, quæ Getico piger
ſeruet ſanguine Boſphorus ,

Nymphæque domos , & caua barbara

Piangit littora Tauricæ.

Hic dulci scopulos carmine colligam,
Hic Graiæ prece tibîæ

Aram de medijs surgere rupibus

Suadebo, duce me retio

Descendent resonis marmora collibus,

Et longo procul ordine,

Arrepent Parijs saxa laboribus :

Musæamque pati manum

Inscribere volent, & memores tui

SIGISMVNDE, ferent notas.

Sculpêris volucris proterere impetu

Thressæ cornua Cynthiæ.

Scalpemus gemini fulmina prælij,

Scalpemus refugum Getæ

Et captum niueis Nereæ vinculis.

Huc & nocte bis & die

Leætærum venient agmina Virginum,

Et latè violis humum,

Aramque & folio solis, & aureis

Pingent marmora lilijs

Nos & manè ter, & vespere ter sacra

Circùm valle sedebimus

Hic vinis dabimus cespitibus super

Verbenas, & clementia

Sacris thura facis, & rude sutili

Nectemus phylrâ caput.

Dicemus ter io : ter recinent io

Canæ littora Thraciæ :

Et victos iterum carmine Concanos ,
 Et plausus , & ouantia
 Permissis dabimus classica tympanis.

AD GERMANIAE
Ciuili bello ardentem.

O D E XIII.

Quid iuuat densis glomerata turmis
 Bella ciuili tonuisse clade ?

Quid iuuat latè maduisse pinguis
 Sanguine campos ?

Tela Threïssis potiora pugnis ,

Tela Germani cohibete, tela :

Tela molitur noua peruicacem

Cæsar in hostem.

Parcus irarum, modicusque ferri

Lenis in ciues , sine cæde fuses

Thracas & victos sine clade Cæsar :

Sternet Alanos.

Pone crudelis simulachra lethi ,

Deme loricas , pharetrasque Rhæte.

Mollibus flectit sua regna Ferdi-

nandus habenis.

Seruit extremi tibi potor Istri,

Cæsar irati moderator orbis :

Te repercussis agilis Sicamber

Concrepat armis :

Condito

Condito mitis, placidusque ferro
Orbis, ingentes senij ruinas
Firmat, & prono fugitiua ducit
Otia mundo.

Martis oblitus, calidaque rixæ
Findit obliquo iuga vomer vncō :
Et minax olim, modò iustus agrum
Demetit ensis.

Cassis instratis relupina cristis,
Alitum vernis resonat querelis,
Fœta nidorum : sociant maritas
Scuta columbas.

Te vagum Solis comitata currum
Fama per latas spatiata terras,
Narret Eois, doceatque seros
Nomen Iberos.

Audiet Dacos acuisse tela,
Tela Germanis inimica telis :
Audiet contos & iniqua pilis
Pila rotari.

At simul leni rapiente curru
Sparget insoniti fera corda succo :
Demet & contos, & iniqua pilis
Pila recondet.

DIRÆ IN HERODEM.

ODE XIV.

DEuota sacræ progenies domus!
 Fatale monstrum! prodigialium
 Monstrum parentum! seu Libyssa
 Caucaſeis lea pauit antris,
 Seu te maligno ſidere barbarus
 Geres maritâ tigride prodidit,
 Furoris hæredem paterni:
 Siue gregis populator Afri
 Nudum ſub alto deſtituit iugo:
 Seu belluoſis fluctibus exſpuit
 Irata tempeſtas nocentem
 Alitibusque feriſque prædam:
 Tuo ſeueras pectore marmora
 Duxere venas, marmora rupibus
 Deciſa, quas Getula cælebs
 Deucalio ſuper arua iecit:
 Te ſede primùm liquida regiâ
 Megara fixit: Typhone dedit
 Sceptrum cruentandum, feræque
 Impoſuit diadema fronti &
 Regale nuper cùm premeres ebur,
 Ad ſedit altis ſulta curulibus,
 Et per Palæſtinos Tyrannis
 Explicuit ſua ſigna campos.

Tremensque & atrum sanguineâ manâ
 Telum coruscans, secum Odia, & Minas,
 Cademque, & insanos Tumultus,
 Funeraque, & populorum iniquas
 Strages, & indignum excidium retrò
 Lactentis æui traxit, & inclyta
 Regnorum, inexhaustasque longis
 Cladibus euacuauit vrbeis.
 Illam & parentum dira gementium
 Lamenta, Quæstusque, & Gemitus retrò,
 Luctusque viciatim secuti, &
 Irriguis Lachrymæ cateruis.
 Quòd si caducis decidit annibus
 Præfagus imber, quid pluuias sequi
 Cunctantur vltrices procellæ,
 Et volucrum strepitu quadrigarum.
 Incussus æther pigra tonitrua, &
 Immugientùm fulmina nubium
 Compescit, indulgentque metæ
 Aërijs vaga tela pennis?
 At nil trisculcis Acroceraunia
 Deiecta flammis, nil Rhodopes iugum;
 Quassæue peccauêre cautes
 Æmathiæ, nisi fortè dirum
 Inominatis marmora partibus
 Fudêre monstrum: rumpite, rumpite
 Monteisque, fecundasque Regum
 Fulmina præcipitate rupeis.
 Exspice auras. Occidas, occidat

Funestus, execrabilis, efferus
Sæctor, crematuramque taxum
Ipse super, cumulumque regni:
Summum cadauer fumet, & aëra,
Cælumque diro liberet halitu,
Fatale monstrum, dissidentium
Ludibrium Furiarum, & Orci.
Perrumpe tractus impenetrabileis
Ignaua tellus, de super ardua
Voluente saxorum ruinâ:
Quam pelagus super & refusis
Bis terque Nereus Sytibus insonet.
Audimur, ingens sidera verberat,
Spumamque, lymumque, & rapaceis
Oceanus glomeravit undis.
Iam nusat æther, iam barathrum propè,
Vastisque campi dissidijs hiant.
Iam fractus illabetur orbis
Sacrilego capiti. i, profunda
Inexpiato polluc Tartara
Tyranne letho: solus & igneum
Insunt Cocytum, & tementem
Sulphureis Acheronta ripis.

EX SACRO SALOMONIS
ET ITHALAMEO:

*Fulcite me floribus, stipate me malis;
quia amore languco.*

*Adiuro vos, filia Hierusalem, ne excitetis,
neque euigilare faciatis dilectam,
donec ipsa velit.*

*Ecce iste venit, saliens in montibus, transiliens
colles. Similis est dilectus meus caprea,
hinnuloque ceruorum.*

ODE XV.

ME stipate rosarijs,
Me fulcite crocis, me violarijs;
Me vallate Cydonijs.

Me canis, sociæ, spargite lilijs:
Nam visi mora Numinis

Mi sacris animam torret in ignibus:

Vos ô, vos ego filia

Cælestis Solymæ: vos Galatidides;

Vos ô per capreas ego

Erranteisque iugis hinnulcos precor,

Antiqui genus Isaci,

Quæ saltus Libani, quæ viridem vago
Carmelum pede visitis,

Nymphæ nobilium gloria montium;
Ne vexate tenacibus

Acclinem violis: neu strepitu pedum,
Neu plausæ sonitu manus

Pacem solliciti rumpite somnij:

Donec Sponsa suo leues

Somnos ex oculis pollice terferit,

- Donec Lucifer aureus

Rerum paciforum ruperit otium.

Summis ecce venit iugis

Formosæ soboles matris, & vnicæ

Formosi soboles patris.

Sylvarumque super colla comantium, &
Intonsum Libani caput,

Magnorumque salit terga cacuminū, ac
Proceras nemorum domos

Prono transiliens præterit impetu:

Veloci similis capræ,

Quæ visis humili in valle leonibus,

Per prærupta, per ardua

Sublimi volucris fertur anhelitu.

AD D. VIRGINEM MATREM

*Cum fame , bello , cœlique intemperie
laboraret Polonia..*

ODE XVI.

A Vrei regina VIRAGO cœli,
Mæsiæ valleis , Hypanimque latè
Nubium curru super , & niuosis
Vise quadrigis;
Aureus tecum Puer , & coruscis
Aureæ pennis properent cateruæ :
Et Salus , & Pax , & apetta pandò
Copia cornu.

AD CLAUDIUM RVFVM

*Sibi sepulchra & tumulos Regum
scholam esse.*

ODE XVII.

N On me Democriti sales ,
Non me Cecropij porticus atrij ,
Non percussa docentium
Delectant calidis pulpita iurgijs:
Vel quæ pectoris impotens

Clamofî celebrat turba Panætij :
Vel quæ Pythagoræ fenis
Doctâ tuffe crepant : me veterum frequens
Memphis Pyramidum docet ,
Me preffæ tumulo lachryma gloriæ :
Me proiecâ iacentium
Paffim per populos bufta Quiritium,
Et vilis Zephyro locus
Lactati cineres , & procerum rogi,
Fumantumque cadauera
Regnorum tacito , RVFE , fîlentio .
Mœftum multa monent, mihi
Pompeij gelido fub Ioue fegreges
Artus , & lachrymæ carens,
Defertoque vagum littore funus, &
Magni nominis indigum
Corpus, magniloqui verba Panætij ;
Compensat breuiùs , neque
Reges patitur quætere copias.
Nolim Pierijs macer
Infudare libris : aut tacito vigil
Impallefcere Socrati :
Si Regum titulos , & tumulis fupet
Fulgentem premo gloriâ , &
Calco nobi iam nomina Cæfarum.

AD FAMAM

LAUDES LADISLAI,

*Principis Polonia Sueciaque ab illâ
cani oportere.*

ODE XVIII.

A Ge picti moderatrix Dea mundi,
 Quate pulso titubanteis pede nimbos;
 Age, claras famulantû quate pennas Aquî-
 Glacialis rege currum Cynosuræ, (lonum,
 Cata spissos super imbreis equitare,
 Simul Euros animavit generoso tuba cornu.
 Tibi plausus populari vagus aurâ,
 Tibi pulchræ sociali vîce Laudes;
 Famulantur salientûm comitatu chorearum;
 Tibi septem Tiberinæ iuga ripæ
 Saliari cita gyro glomerantur;
 Tibi longus per apricum salit ordo thyaforum;
 Age, sacrum glacialis iubar Vrsæ
 Cane Medis, cane flauis Agathyrsis,
 Cilicumque & pharetratis Nasamonum cane
 Tibi, Princeps, opulenti liquor Hermi (turmis,
 Graue nomen fluuiali linet auro;
 Tibi carmen pretiosâ perarabit Tagus urnâ.

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBIEVI
SOCIETATIS IESV
LYRICORVM
LIBER TERTIVS.

AD FRANCISCVM CAR-
dinalem Barberinum.

VRBANI VIII. Pont. Opt. Max.
fratris filium.

ODE 1.

Affiste vulgus, nil humili iuuat
Cantare duxo, nil popularibus
Nervis, verecundoque functum
Barbiton ingeminare cantu.

Te Vaticanæ fidus adorea,
FRANCISCE, dicam; Te nuncis super
Cunis ligustrorum reclinem
Fulcher honos, crotæque Phœbus:
Persudit imbri, te roseus pudor,
Virtusque primum non pueriliter
Ris ère nascentem, & supinis
Lilia supposuere membris.

Tunc & iocoso murmure garrulus
Arguta primis verba leporibus ,
Dulceisque vagitus ab ipsis
Crederis edidicisse Musis.
Tunc & caducis ningere lilijs
Molleis pruinās, & violaria, &
Nubem rosetorum proteruo
In puerum cecidisse nimbo.
Nec non feueri flumina Liberi
Manasse credunt, mellaque Dardanōs
Errasse per vicos, & urbem
Vberibus secuisse riuis :
Læuumque vernæ munere copiæ
Risisse Tybrin, & virides procū
Strauisse per ripam tapetas,
Oenotrios Aniene fonteis
Gratū allocuto lenè cadentibus
In verba lymphis, ite loquacibus
Per plana camporum fluentis :
Ite, nouos iterate lusus :
Auræ cælimmo molliter herbidas
Plangente ripas, nascitur, & viri
Syncerus, illimisque morum
Innocuæ fluit amne vitæ
Princeps amœnæ flumen Etruriæ ;
Ille & profundi feruidus ingeni,
Frugemque virtutum, & Latinis
Restituet sata læta campis :
Auroque fufum tempus, & augei

Latè per vrbeis flumina seculi
 Diffundet, & regnata paruo
 Rura Ioui, relidesque glebas.
 Deliberato vomeris otio,
 Bacchoque & albis frugibus induct:
 Ripasque, miranteisque syluas
 Hesperiae linet amne gaza.

AD D. MAGDALENAM.
Christi necem desilentem.

ODE III.

CVM tu MAGDALA liuidam
 Christi casariam, cum malè pendula
 Spectas brachia, pro tibi
 Pectus non solitis feruet amoribus!
 Non es, qualis eras: tibi
 Non mens semianimis restat in artubus:
 Non fronti teneræ niues,
 Non viuax roseis purpura vultibus,
 Non notus superest color.
 Sed mors marmoreis pingitur in genis,
 Et vitæ gracilis via
 Exili timentè spirat anhelitu.
 Non, me si satis audias,
 Plures perpetuum tristitia, tertia
 Cum lucem ceciderit dies,
 Mutati referet munera gaudiij.
 Nam quæ sote caret duplex
 Ridebit geminis tertia solibus.

AD FRANCISCVM CARDINA-
LEM BARBERINVM.*Clementiâ potissimum Principes ornari.*

O D E . III.

Felix, qui dubio forte caput supposuit Ioui,
 Nutantique polo : nec trepidâ sceptrâ tenet
 manu ;
 Nec sperat cupidus, sed fruitur ; nec pauidus tenet,
 Sed securus habet. Tu modici lenior imperi,
 Nec plausum tacitæ plebis emes, nec miserabileis
 Diuendes lacrymas nobilium cæde Quiritium ;
 Te iustus populi clarat amor. cætera disfluent,
 Hoc vno veniet diues opum copia flumine.

AD EGNATIVM NOLLIVM.

*Æquo semper, rectoque animo aduersus
 Fortune incœstantiam standum esse.*

O D E . IV.

Sive te molli vehet aura vento,
 Siue non planis agitabit undis ;
 Vince Fortunam, dubiasque NOLLI,
 Lude per artes.
 Riserit ? vultum generosus aufer,
 Fleuerit ? dulci refer ora risu :
 Solus, & semper tuus esse quouis
 Disce tumultu.

Ipse te clausam modereris urbem
 Consul aut Cæsar : quoties minantùm
 Turba Fatorum quatient serenam

Pectoris arcem.

Cùm leues visent tua tecta Casus,
 Lætus occurre : præeunte luctu
 Faustitas & Pax subeunt eosdem

Sæpè penates:

; Dextra fors omnis gerit hoc sinistrum ;
 , Quòd facit molleis : habet hoc sinistra
 , Prosperum, què nunc ferit, imminenteis

Durat in ictus

, Ille qui longus fuit , esse magnus
 , Desinit moror : facilem ferendo
 , Tinge Fortunam : leuis esse longo

Discit ab usu,

AD PVBLIVM MVNATIVM.

*Mærorem animi colloquijs & cætibus
 amicorum temperandum esse.*

O D E V.

SI quæ iuuabit dicere saucium ,
 Permite , PVBLI , compositam male
 Loqui cicatricem , & latentes
 Parce animo sepelire curas.
 Secuta Ferri tohora , sapijs

Neglectus igitur subruit : & super
 Minora sylvarum caducum
 Traxit onus , nemorumque famam
 Strauit virentem : quam tonitru leui
 Quondam fauillâ lambere gestiit.
 Impunè. Te longus silendi
 Edit amor ; facilesque luctus
 Haussit medullas , fugerit ocyus
 Simul negantem visere iusseris
 Aureis amicorum , & loquacem
 Quæstibus euacuâris iram.
 › Olim querendo definimus queri ,
 › Ipsoque ætæ lacryma perditur :
 › Nec fortis æquè , si per omnes
 › Cara volat , residetque ramos.
 › Vireis amicis perdit in auribus ,
 › Minorque semper diuiditur dolor ,
 › Per multa permissus vagari
 › Pectora , nec rediisse quondam
 › Pulsus superbit. Vise sodalium
 Certus & vdis sic temerè iace
 Infusus herbarum lacertis ,
 Ad patriæ leue murmur Hallæ.

AD MARCVM SILICERNIVM.

*Veras esse diuitias, quæ à bonis
animi petuntur.*

ODE VI.

N Vnquam præcipiti credulus aleæ
Cum fatis auidas composui manus;
Vt mecum taciti fœdere prælij

Æquâ pace quiescerent.

Quid Fortuna ferat crastina, nesciam,
Hæres ipse mei. Quas dedit, auferet,
Non auellet opes, quæ procùl extimo
Semotæ spatio iacent.

Quæ possunt adimi non mea credidi,
Nunquam pauperior, si meus integer.
Regnum es, MARCE, tibi, si benè de tuis
Vestigalia censibus.

Intra te numeres, pars animi latet
Ingens, diuitibus latior Indijs,
Quo non ter spatio longiùs annuo
Itur nauibus aut equis.

Sed mens assiduum visitur in diem
Hospes sæpè sui, non ebur, aut nouas
Mercatura dapes, ipsa sui satis
Diues, si sibi cernitur.

In turpem seculi Avaritiam.

ODE VII.

F Rustra querelis & gemitu parùm
 Deliberato fleuimus arcium
 Portas, & emunita sæuo
 Mœnia procubuisse ferro.
 Tot ciuitatum clade super parùm
 Peccauit ensis, quando labantium
 Infirma murorum, reposito
 Oppida suffodiuntur auro.
 Theu! secundum militis ad latus
 Primus resedit sedulus artium
 Fossor pudendarum, & decoros
 Explicuit sine sole vullas
 Vicina iuxta pocula latior!
 Cessere seruis tela ligonibus!
 Plebeius, (heu nefas!) equestris:
 Malleus associatur hastæ!
 Pax ipsa bello deterior subit
 Cum vilis auri belligeras amor.
 Patauit iras, & repensis
 Prælia detonuere nummis.
 Pugnare dignos sole palàm duces
 Celant opacæ nobilis obsides
 Auri cauernæ, iam caduci
 Desuper intrènuere colles:
 Nollunt adeo iam dubiæ solo

Pendere turres , excutit impios
 Tellus colonos , in ruinam
 Ambiguïs agitata campis ;
 Fugère turpes agricolas agri,
 Intons avaris littus ab urbibus
 Migravit , & contaminatos,
 Æquora deferuere portus.
 Natura magnis dum sepelit nefas
 Rerum ruinis , vitrea fontium
 Oblenit ora , vt nauigatos
 Sicania Venetaque merci
 Puniret amnes. Vidimus Ausidum
 Nusquam repertas , arua per Apula.
 Quæsisse ripas , cum sequacem
 Distinuit malus error undam ,
 Hausitque nubes vallibus integras.
 Turbo soluto plana per aluco ,
 Regum piaturus penates
 Flagitiis , populi que noxâ.

AD ÆLIVM CIMICVM.

In Russiam citeriorem profecturus.

ODE VIII.

ÆLI , non sumus arbores :
 Vt quo quisque loco natus, inutili
 Duret perpetuum morâ.

Nolis caruleas Sarmatiae domos,
Et canae iuga Russiae
Intentata mihi, dum Zephyri vocant,
Et siccae nimium viae:
Non frustra properis imposuit rotis
Currus Iapeti genus,
Et terram pauidos relinquere navitas
Pictis non sine carbasis.
Remorum celeri populit agmine:
Non frustra patiens equi
Se sternit mediis trames in Alpibus:
Magno dignum iter Hercule,
Naturae ingenium struxit, idoneis,
Dimensum iuga passibus.
Qua se praecipiti gloria vertice
Lasso ostenderet Herculi;
Dignatusque sequi pergeret Annibal,
Regnumque ac Libycos manu
Attollens populos Aeliam super;
Et tristes nebulis domos
Armatam Italiae infunderet Africam.
Non soli loca quaerimus:
• Nusquam fixa satis Pergama transeunt,
• Teucrique & Dolopes migrant,
• Mutant magna suas regna vices: nihil
• Perstat, quo genitum est, loco.
• Cum primum geniti matris inertia
• Terrae viscera rupimus,
• Moti particulam traximus aetheris.

Calique ingenio patris,

Cum matre immemores stare, cucurrimus.

PANEGYRIS

ANNÆ RADIVILIÆ CASTEL-
LANÆ TROCENSIS

Ducissa Nefusij.

ODE IX.

Quo te Dearum nomine consecrem;
Vicina cani Nympha Borysthenis?
Themisne, an vna Gratiarum
De tribus excipière Diuis
Scribenda Drie? cedit aquis tibi;
Vt cunque pictis fertur oloribus
Gretaque, & innantem relinquit
Oceano Cytherea Delon.
Hinc & seверо migrat ab Algido
Parùm serenis Cynthia cornibus,
Quamuis anhelantùm laceffat
Ira canum, teretesque rumpant.
Virgulta damæ. Sed Tibi dulciùs
Tranquilla rident Palladis otia,
Seu tela non mendax retexto
Bella virùm simulare in auro
Mensem fefellit, seu tibi Cœlitum
Vestire nudas spiritus incidit

Atas, & aulæis, & ostro
 Pauperibus placuisse Diuis.
 At non inani fama canit tubâ
 Te vi potentis non sine consili
 Ventura tangentem sagaci
 Mentis acu celerique curâ.
 Tristis videri prodit, & vnicâ
 Sibi serenis peruigil in genis
 Lucet venustas: seu coruscum
 Cæsariem tibi pingit aurum,
 Non indecorâ nube modestiæ,
 Extinguis aurum vilius aspici.
 Gemmasque nolentes latere
 Moribus, ingenioque celas.
 Hinc inde rubris Creta corallijs,
 Illinc smaragdis fulgurat India,
 Cum puta Virtus fulsit, omnes
 In tenebris latuere gazæ.

AD MVSAM.

LAVDES LADISLAI Principis
 Polonia & Suecia.

QDE X.

CArminum præses, cytharæque Clio
 Dic, vbi molli resupina somno
 Foeta rumorum cubat eruditis
 Fama sub antris?

Rumpat ignauos , age, dic, sopores
 (Nam locum nostri) nimirum fessa
 Somnij , tergat niueo morantem

Pollice somnum.

Thespio currum moderante loro
 Solis auratas, age, dic, quadrigas
 Scandat , & claros gemino triumphos
 Differat orbi.

Narret hibernis Helicen pruinis
 Barbaro nuper caluisse tabo.

Narret Arctoo rubuisse canum

Sanguine Pontum :

Prodigus laudes tibi fundet Indus

Ostis septem ; tibi diues aris

Accinet Lydus : tua voluet ingens

Nomina Ganges:

Te canent solis Garamentes aruis ,

Te Dacæ Princeps , pluuiæquæ pauper

Maurus , & Cydni, vitreique discet

Potor Enipei.

LAVDES FRANCISCI CARDI- NALIS BARBERINI.

O D E XI.

QVis me citatur pectoris impetus
 Denso sedentem propulit ære,
 Currusque nimborum morari, &
 Per medias equitare nubeis,

Et plana terrarum, & populi casae
 Regumque turreis non sine gaudio
 Calcare sublimem, & superbo
 Regna superuolitare curru?
 Rerumne falsâ ludor imagine?
 An picta mundi mœnia, & igneas
 Arces, coronatumque flammis,
 Et liquidum sine labe solem
 Præuertor? hinc & patria siderum
 Clarusque cæli baltheus aurei,
 Campique stellarum, & decemplex
 Perpetuo redit aula gyro.
 Quâ parte cœli Principis aureas
 Inscribo laudeis? hinc adamantinis
 Aeternus Orion in armis,
 Et gemino propè Castor igni
 Fortem repossunt hinc grauis Hercules
 Famæ propinquum postulat Herculem:
 Hinc noctis immunem & veterani
 Parrhasij velit ora plaustrî.
 Acrem & timori cedere nescium
 Addam Leoni: quem penes igneæ
 Aestatis, aruorumque cura, &
 Flaua Canis, Cererisque regna.
 Iustam & tanacem propoliti manum
 Mundi serenis partibus asseri
 Expectat Autumnî Virago:
 Quæ geminam sine fraude Libram
 Atque frenos, & celeres vehi

Compescit horas ; hinc tibi patrio ,

FRANCISCE , cedentes olympos

Pleïadas , Hyadasque cerno .

Illic laborat Phosphorus hospitas

Laxare nubeis ; hinc tibi lucidus

Collumque repentesque cœlo

Scorpius abstinuisse chelas.

Autóque comptum Marmaricus Lœc

Crinem totondisse , & radiantium

Opima villorum , & iubatas

Velle polo reuocare flammæ.

, In sculpta cœlo gloria sospitat

, Heroas : anni cœtera subruunt.

, Aulæque sceptroque , & columnis

, Excidium sua dixit ætas.

AD AVRELIVM FVSCVM.

Omnia humana caduca incertaque esse.

ODE XII.

, SI primum vacuis demere corticem
 , Rebus , FVSCÈ , velis , cœtera diffluent
 , Vernæ more niuis , quæ modò nubium

, Leni tabuit halitu.

, Formosis resces fortia : displicent.

, Externis trahimur : si malè Dardanis

Respondens Hellenæ pectus amoribus

Famofus videat Paris ;

Nuf-

Nusquam per medij prælia Nerei
 Ventorúmque minas splendida deferat
 , Graij furtiva thori , sed bene mutuo
 , Rerum consuluit iugo
 , Naturæ dominus , quòd niueis nigra ,
 , Lætis occuluit tristia , qui bona
 , Rerum de vario deliget agmine ,
 , Consulto sapiet Deo.

AD MOSCOVIAM.

*Cum Principem Polonia Moschi in
 imperium accerferent.*

ODE VI.

Moscua , cur iniquas (tas ?
 Aureis frustra pharetris diminuis sagit-
 Vulnera cur adacto
 Dirigis ferro ? cohibe stridula contumaci
 Barbara tela neruo.
 Iam tibi Mauors facili molliit arma risu :
 Iam tibi mulcet iras :
 Iam tibi frontem lepidò temperat in sereno ?
 Iam cecidère tela :
 Iam pharetratis clypeus demigrat è lacertis .
 Quid lachrymosa toruam
 Exaras rugis faciem ? quid melius supinis
 Fletibus astra poscas ?
 Quid bono Diui melius mittere Rege possint

AD HONOREM

*Cum Franciscus Barberinus sacrâ
ab V R B A N O VIII. P^e
Opt. Max. ornaretur.*

ODE XIII.

TE clara Diuûm progenies, Honor,
Marsæ canemus carmine tibiæ:
Te meta votorum, & laboris
Dulce lucrum, volucrisque vita
Formosa merces, te decorum patrem
Inter serenæ fulgura Gloriæ,
Lunæque, stellarumque curas
Imbre super radiorum, & auri
Virtus marito conscia Numini
Effudit illustrem, & genialibus
Toris coronarum reclinem
Sidereâ religasse zonâ, &
Non indecoræ sidere purpuræ,
Gratæque risu lucis, & osculis
Miros anhelantem nitores
Celsa super posuisse sceptrâ.
Et molle fertur fascibus & mitris
Aptasse fulcrum: quas stipulæ modo
Prensasse per ludum, & procaci

Diceris arripuisse dextrâ.
Te prorogati filia Temporis
Germana Recti candida Veritas
Non erubescendis adurit
Ignibus, ingenuoque parvus
Luces honesto, feruidus ardua
Curare rerum, te patriæ parens
Tranquilla libertas, Fidesque,
Et duplicis studiosa mundi,
Illiterato quæ procul otio
Fœcunda veri tempora diuidit,
Arceinque Causarum, & corusci
Præuehitur vaga regna Phœbi.
Te, quæ propinquâ clade superbior
Gaudet cruentis Diua periculis,
Lassare Fortunam duello, &
Per medias docet ire morteis.
Illam impotentium exercitus imbrium
Insana aquarum rumpere prælia,
Vndas refringentemque flammâs,
Attoniti pauet ira mundi.
At non & æquo fœdere Comitas
Non temperato pectore conscribit
Cultusque, tranquillamque morum
Temperiem, similemque vultum:
Sive æstuosus gurgēs inhorruit
Ciuilis vndæ, cum popularium
Æstu procellarum, & dolosâ
Carbasa diripiuntur vndâ:

Seu rauca vulgi murmura lenibus
Sedēte tonsis, cū placidum sibi

Consensit æquor, te decoro

Nobilitas comitata gressu

Centum vetustas nectit origines,

Centumq; retrò per populos fuit

Cetis auorum: nec scueræ

Martis opes, Aquilæc desunt,

Censusq; & alinæ vulgus adoreæ

Anciliorum, & stemmatis, & togæ,

Fascesq;, lauriq;, & frementū

Turba retrò Titulorum inaneis

Exercet auras, non sine Plausibus,

Famæq; & aureo Nominis clesdo,

Quod turba mirantū, & curule

Frenigerâ trahit aure vulgus.

Iamq; & virentis vere puertia

Malas amictum, purpureus simul

Autumnus irrepsit decoras

Flore genas, per aperta latè

Effulgurantū culmina siderum

Elfræna curru iungere fulmina,

Nubeisq; præteruectum & imbreis

Quadriugis dare lora ventis

Miramur omnis turba minor pedum.

Supina curuo poplite ciuitas,

Votisq;, & obtutu sagaces

Puniceum iaculamur axem:

Vnde & coruscis oppida mœnibus

Pictumq; velis æquor, & insulis,
Regumq; turres barbarorum, &
Attonitas specularis vrbeis.
Tn regna ventorum, & pelagi grauem
Compescis iram, tu vaga siderum
CrySTALLA frenas, tu frementeis
Lucis æquos, vigilesq; mundi
Metaris igneis: te penes Æquitas;
Et septa Tuscis iura securibus
Stipantur: annosq; Leges;
Et niueum sine cæde Iustum.
Tecum suppellex aurea, & asperi
Gemmis tiaræ, te radiantium
Nexus coronarum, sereni
Regum apices, lituiq; circum;
Et regiarum sidera frontium,
Mitræq; fulgent, & diademata
Ad vsque formosam diei
Inuidiam, opprobriumq; solis:
At retrò flauum lambere puluerem
Liuor rotarum, & degeneri solum
Mento cecidisse, & procacem
Mœret humi posuisse vultum:
Plenoq; nusquam Diuitiæ sinu
Gazæq;, & omnis turba Pecuniæ
Et grando gemmarum, & refusi
Per populos vagus imber auri.
Tulene Tormentum ingenio admoues;
Menteisq; dulcis nectare Gloriæ

Plerumque mulces : te feracem
Consilij, facilemque vendi
Imisse doctus circuit Ambitus,
Fucòque & albis, vestibus voce
Formosus, agnosci que duplex,
Et placida sine nube rugæ,
Risu serena frontis idoneus.
Muc sagacem fallere curiam,
Discrimen obscurum dolosis.
Artibus, ingenioque morum,
Spes mille circum nubibus insident,
Plenoque regni pectore turbidum
Bacchantur : at turpes Repulsa,
Et volucris fuga ridet auræ.
Te quanquã anhelantùm ignea siderũ
Suspirat ædes, Principis aureos
Inuise posteis, hic ruinas
Imperij, seniũmque mundi
Curare solers desine tristium
Tandem querelarum, & potius sacrã
Incude, distingas in aurum
Sæua Ducum, procerũmque tela.

AD APES BARBERINAS.

Melleum venisse Seculum.

ODE XIV.

Clues Hymeni, gratus Atticæ lepos;
 Virgineæ volucres,
 Flauæque veris filia
 Gratùm fluentis turba prædatrix thymi,
 Nectaris artifices,
 Bonæq; ruris hospita;
 Laboriosis quid iuuat volatibus,
 Crure, tenuis viridem
 Per ambulare patriam;
 Si BARBERINO delicata Principe
 Secula melle fluunt,
 Parata vobis secula?

AD SEIPSUM.

ODE XV.

Quid diu vanas feriente nubeis
 Vota fallaci iaculamur arcu?
 Quid loquor dudum mihi Consul ipse;
 Ipse Senatus?
 Ite mordaces procûl ite cura,
 Me vocat notis Helicon viretis,
 Me sacrum lauri nemus, & canorum
 Phocidos antrum.

O vbi molles Heliconis vmbra,
 O vbi Cydnus, violisq; pictum
 Thespiae rupis caput! O sonori
 Flumina Pindi!

Me quis ad vestros Aquilo recessus,
 Aut quis alata Zephyrus quadriga
 Deferet fessum, gelidosq; Cirthæ
 Sistat ad amneis?

Vos mihi Romam, Phrygiisq; centum
 Pendulas saxis simulatis ædes:
 Vos Auentinum Capitoliq; im-
 mobile saxum:

Hic vbi leui cecidère musco
 Virgines vada, vitreoq; garrir
 Ore Clitumnus, mimiúmque labi
 Sedulus Almon:

Hippocreneis abièrè riuis
 Tegasi fontes, Aganippidúmquæ
 Murmur, & cantus, & euntis agro
 Copia lymphæ.

Alter hîc Lyris fugit, alter Vfsens,
 Alter illimi Thracimènus arane
 Trudit electrum, liquidóque Plauē
 Voluitur auro.

Hic ad Empusæ nemus, & virentem
 Æfaris ripam studiosa florum
 Aura colludens cumulo iocantis
 Obstrepit vnda.

Lenis hîc auræ tepor, hic venustas,

Hic nitor rerum , meliôrque cœli
Vultus , hîc plenis agitata manant
Gaudia ripis.

Hic sales compti , facilesque Risus,
Hic levis circum iocus , & decentes
Gratiæ plenos referunt reſecto
Flore quaſillos.

Hic mihi ſeptem meliùs renident
Romuli colles , gracilésque venti
Leniùs perſiant gelidam ſupini
Tyburis arcem.

Collis ô ſacri decus , ô magiſtrum
Numen, ô Graiæ fidicen Camœnæ
I hæbe , ſi geſtis procùl arduo de-
ſcendere Cyntho.

Huc ades longi mihi teſtis otî :
Tūque (nam me quis prohibet ?) repoſto
Affer imprimis mihi, FVSCE, grati
Carmina Flacci.

AD TIBERIM.

*Eum Beneficentiæ & Liberalitatis
VRBANI VIII. Pont. Opt. Max.
Symbolum fore.*

ODE XVI.

Tlbrî ſiſte precor , nec rapidæ regna licentiæ
Iactâris temerè : neu Latij littora Nerei
Vndarum nimio deciduus plaufſeris agmine.

Quid per plana, per abrupta, per imperuia lubricum

Vestigal domino deproperas Nereidum patri?

Vani patula credideris flumina dextera:

Tunc seu melle fluent, seu rutilus secula fontibus,

Fies auriferis nobilior fabula Lydiis

LAVDES FRANCISCI CARDINALIS Barberini.

ODE XVII.

Hic ille plenis Oceanus pater
Laudum carinis, ite loquacia
Per transtra, facundique Musæ
Carmina deperate remis,

O qui loquentis flammae sibili.

Lenique sacrae nubis anhelitu

Impellis antennas, Notorum

Alba super volitare terga

Doctus, procellas & bilinges celer

Frenate nimbos, huc age Delphicâ

Laure, coronatamq, myrto

Legis dominator undæ

Insee de puppim, quod prius

Sule maris aquor? quod pelagus situm

Funioque virtutum, & refule

Per oplos maria alta tamæ

Vates profundæ nauita gloriæ

Inuisset : illinc alta frementium
Moles procellarum , & proterux
Fluctibus intonuere lymphæ.
Hæc illa parci nescia littoris ,
Auara cæli , prodiga munerum
Bacchatur , & pecuniarum
Cæruleo pluit aura nimbo.
Hæc illa magni pectoris indoles
Sese ipsa rerum fluctibus erigit ,
Curasq; & alternis natantem
Consiliis animum remisceat
Vindex auaræ fraudis , & abstinens
Lucrantis auro regna pecuniæ ,
Rerumque prudens , nec cruentæ
Laudis iners , animique parca.
Hinc æstuantum mora superbia
Subsedit vndarum , & procul arduum
Ad littus acclinata blando
Æquora decubere somno :
Hoc illud alti Principis otium
Clausum quieti veste silentij :
Somniq; curarum , & labore
Empta quies , animiq; vesper
Longi repensus merce negotij :
Cum dulcis inter claustra modestiæ
Sceptrumq; , & imminens reclinat
Regnum humeris , oneriq; parcat,
Obliviosus dissipat Hesperus
Regum labores , damna fugacium

, Plerumque curatum reponunt
 , Peruigiles sine nocte somni ,
 , Aulæ nitorem cum benè nesciæ
 Textere noctes nobilium simul
 Pompam cateruarum retexit
 Clara dies : rediêre curæ.

AD MILITARES EVROPÆ
 ORDINES.

De Trouinciis Graciæ recuperandis.

ODE XVIII.

SI quem cruentæ vultus adoreæ ,
 Si fusus auro miles , & inclyti
 Vrant in argento triumphi
 Artifici simulante dextrâ ,
 Sculptæque laudes , & titulis super
 Afflata signis vita Corinthiis,
 Cultûsque , morésque , & perenni
 Penè loquax sua fama saxo :
 Illic si locari pòst genitis sacer :
 Et per nepotum lucidus atria
 Quarit videri : destinatam
 Funeribus meditetur ar. m ,
 Vultumque vultu fingat Achillei :
 Dextrâque dextra commodet Hectoris,
 Dignus Timantæâ notari
 Arte , Syracosioque celo :

Lethique curtâ merce perennius
Lucretur ævum, quos sibi dempsit
Caris redonaturus annos.
Coniugibus, puerisque caris.
Hic si timendus gestit aheneis
Horrere squammis, quem litui sonus,
Sæuique coniurata Martis
Signa vacant, clypeo subire,
Sparsumque crimen versicoloribus
Mutare cristis, & rapidum vehi
Duct. per reiectanteis lacertos
Ambiguae fluitant pharetræ:
Illum palustri consita fraxino
Poscit Methone, poscit Acarniæ
Lacus, Tanagræique saltus,
Aut graciles Marathonis orni.
Gnossoique telis, & resonum graui
Stymphalon arcu: non chalybum rudis
Lemnos, nec inconsulta ferri
Phocis erit, nec inermis Oea,
Si rursus idem bella fidelibus
Committat Euris: æquoris impiger,
Veloque & obluctante remo
Ortygijs equitabit vndis:
Illi Cytori pinus, & hispidæ
Cupressus Idæ brachia frondium
In transtra, & hærentem carinam
Contrahet, ærisonamque puppim
Non imperito remige muniet

Eubœa : remos Thespia suggeret ,
Ausamq; despectare nubis
Veliferam dabit Ossa pinum.
Aut qui comaras educat ilices
Caycus , aut qui limpidus affitas
Mæander intercurrit alnos ,
Aut dubij vagus error Hebri.
Nec si superbus poscat eques vehi ,
Pugnæ scientes Ismara denegent
Pullos , relicturasq; retrò
Aut Noton, aut Aquilona plantas,
Si bellicosos proruat accolas
Seruilis Aemi , sparsa sequi celer
Vexilla , palantemq; Lunam
Æmonij. agitare campis.
Illum & colossis conspicuum dabit
Venalis omni funere gloria , &
Doctis renascentem metallis
Orchomenos , vel amica viuum
Non peieranti marmore Neitos
Ementietur , nec Capitolia
Mutum , Palatinæquæ moles
Stare sinent sine laude ciuem.

AD AVLVM LEVINIVM.

*Visnovij Poloni Equitis virtus, cuius inter-
empti pro patria Cor, per summam barba-
riem, inter se partiti Turcae, & depasti sunt.*

ODE XIX.

Eheu! quò cytharæ sciens,
Et Bacchi calidis feruida iurgijs,
LEVINI, ruit indoles,
Imbellem strepitum, & docta procacibus
Saltum fingere classicis,
Auditoq; choros cogere tympano.
Et mensam clypeo super,
Et plenum galeis ducere Liberum!
Non hoc pectore Thracios
Inter Sarmatici fulmina prælij
Fudit VISNOVIVS globos,
Et Thracum volucres contudit impetus.
Ille & sanguinis super
Fumantum cumulis hæsit Iazygum, &
Alti nauta sanguinis
Portam non toriti nominis attigit:
Illum Thraces Achaïcis
Rimati gladij, pectoris inuia
Dimouère repagula:
Et cor, & repidâ morte fluens iecur

Deuesci, & pia viscera
 Ausi sacrilegis carpere moribus,
 At non egregiam quoque
 Libarunt animam, nec Mareoticas
 Paut fama libidines,
 Aut secura Getæ dentis adorea.
 Eheu, stringite posteri,
 Ferrum belligerâ stringite dexterâ,
 Heu primam gladij sitim
 Pubes Odysseis imbue cædibus,
 Confossisque reciprocum
 Rursum pectoribus reddite sanguinem,
 Dudum in corpore Bistonum, &
 Venis immeritum feruere barbaris.

AD FRANCISCVM CARDI-
 NALEM BARBERINVM

*Iucundam & honestam vitam fructuosâ
 & anxie esse præponendam.*

ODE XX.

REGIAS veto manus
 Tagi serenis imminere riuis.
 Vtili placet luto;
 Fucumque nobis fluctuantis aurâ
 Flauus allinit liquor:
 Ex quo superbi diues amnis Hermi
 Sordidum lauit Midam

, Rudique limum duxit a Tyranno.

Ite, mobili vitro

Auri coruscas submouete labes.

Riuus integer vitæ,

Suxæque purus, consciusque lucis

Præterit fidiuâs

Regumque somnos, Cæsarūque palmas,

Dulce purpuræ decus,

Tuam micantis innocens metalli

Amnis irrigat manum :

Midamque Princeps, Tantalūque rides.

Vitreus tibi latex,

Lymphâ sequacis euocante lymphas,

Lubricâ placet fugâ,

Quâ feruet Arnus, garrulūque pratis

Vnda promouet pedem,

Ripæque pingit, candidique fontis

Vda voluitur dies.

Hic thymbra poscit, hic amœniores

Humor educat rosas,

Et cana nardus, filijque Veris

Hinc & hinc bibunt croci,

Viuūque potant fluminis pudorem.

Hic comata lilia

Passitque Maius ambulat capillis.

AD CÆSAREM PAVSILIPI.

Ne nimium adolescentia fidat.

O D E · XXI.

NE te, PAVSILIPI, fallat inanibus
 , Ætas delicijs, quæ simul impigris
 , Incertum rapuit curriculum totis,
 , Effreno citius labitur Africo.
 , Mendax forma bonum deficientibus
 , Annis præcipitat, vitrea concuti,
 , Dilabi facilis, cerea diffuère-
 , Hornæ more rosæ, quàm modò roseidū
 Cùm fouit tepidis manè Taaonijs,
 Dissoluit pluuijs vesper Etesijs,
 , Nunquam quod rapido pollice texuit,
 , Audet compositum Parca retexere:
 , Nec reddit refluxo secula turbine.
 , Felix ille, cui non breue temporis
 , Momentum placuit, qui iuga mobilis
 , Æui deposuit, qui sibi lucidam
 , Iam nunc sollicito lumine patriam, &
 , Arcem nobilium destinat ignium.

AD IVLIVM ARIMINVM

*Solis animi bonis nos belluis
prestare.*

ODE XXII.

Non Hydaspeis, ARIMINE, gemmis,
Non domus flauâ laqueata cedro,
Aurei torrens neque te beatum
Fecerit Hermi.

Mitte sectari, quis amœno præter
Prata, non parco fluat amnis auro.
Sit satis Virtus, animosa sedeis
Visere Diuûm.

Alter effultos adamante muros
Degat, aut cæsas Sipylo columnas,
Fossor, inspectâ Styge, quas renulso
Subruat Orco.

Ditior syluis habitat Sabæis
Ales Eois renouata bustis.
Ditior gemmis rutilo vagatur
Piscis Hydaspe.

Alter Eois variam lapillis
Subliget zonâ retinente pailam :
Alter insignis Tyrio lacertos
Vinciat ostro.

Gratiûs læues variauit alas
Sparfa natiuis philomela guttis ;

116 LYRICORVM

Pulchrius Thresille maculosa pingunt
Pectora Lynces.

Tonsa nos vestit pecus & luporum
Terga mentimur, neque flaua vestem
Dedecet vulpes, & abacta cæso
Castore pellis.

Vna mortaleis numero ferarum
Eximit virtus, volucæque notas
Siderum sedes animus solutis
Visere pennis.

AD IOANNEM RUDOMIN.
In funere Georgij Rudomina fratris.

ODE XXIII.

QValis trifulci fulminis impetus;
Quem Dædaleis sexta vaporibus,
Pinguemue pabulata terram
Per medias rapit ira nubes,
Fastidioso cum semel excidit
Immurmurantum carcere nubium,
Per regna ventorum, per auras,
Et dubias Aquilone sylvas,
Per arua latè per iuga concito
Grassatur igni: iam capitis minor
Aut Æmus, aut percussa Calpe
Non humiles posuere fastus.
Intérque diras Dux equitat faces.

Coramunis omnes per populos Timor .
Et ponè strages , & supino
Deproperata ruunt tumultu
E nube Fata, non sine montium
Clamore, long is quem glomerat fragor
Volentis audiri ruinæ ,
Et volucrum furia Notorum.
Talis superbis irruit hostibus ,
Mortis decoro pulvere sordidus,
Et per Musurmannos honestam
Explicuit RVDOMINA pugnam
Illum futuræ laudis, & inclytæ
Mercede famæ Gloria mentium
Regina, nundinata morti
Per medios rapuit Gelonos ,
Quam ponè Virtus, & Decus, & comes
Iniuriôsæ Relligio necis,
Per tela, per formidolosos
Quadrupedantùm onagrorum hiatus
Exercitati militis, obuio
Venale fato prostituit caput ;
Sed visus haud venire paruo
Magnanimus RVDOMINA letho.
Nam dum duelli latior , hostica
Opprobriorum murmura vindice
Excusat ense, barbararum
Immortuus aggeribus cohortùm
Præfecta tandem colla volubili
Lapsu reclinat , sed famulâ propè

Decusq; præsignisq; Virtus
 Semianimem subière dextrâ:
 Mox expeditis corpore manibus,
 Depræliatrix Gloria siderum
 Occurrit, & fuluo reclinem
 Ire iubet super astra curru.
 At fama latè teigemino Tubæ
 Longæua cornu secula personat.
 Io triumphæ, viuit Astris
 Ille meus RYDOMINA viuit.

AD IOANNEM RYDOMINAM.

In funus Joannis Rudomina Patris.

ODE XXIV.

QUemcunq; mendax fama Quiritium,
 Et dedicatis densa clientibus
 Corona, iuratisq; stipat
 Imperij comitatus armis,
 Quamuis Lacernâ picta superbiat
 Sub veste tellus, & famulantium
 Iuxta lacertosæ cohortes
 Et clypeis radient, & hastis.
 Nec peruicacis ludibrium Dex,
 Nec concolores consilio Dolos
 Vitabit, aut circumsonantes
 Nobilium fugiet tumultus.

Nec concitato pectoris impetu
Nitente mentis renigio, sola
Ignauus hæres, innatantes
Caruleum per inane campos
Peruadet vnquam, quippe volubili
Negotiorum puluere sordida,
Glisciente curarum tumultu,
Mens humiles remoratur alas.
At quem supernis sedibus intulit
Mors, & profanis præcipitem procul
Iurata terris. quò solutus
Præpetibus RVDOMINA pennis
Exerrat ! ohe ! quo per inhospitas
Afflata leni pectora flamine
Nubes, inaccessosq; tractus
Et superas agit inter arces !
Non vsitatis ille volatibus
Præuectus vdas terrigenum domos,
Cætusq; vulgares, supernæ
Non humilis venit Hospes aula.
Illum ministrâ Relligio manu,
Et delicato pectoris cædo
Euexit inconcussa Virtus,
Et superis dedit ire campis.
Exstructa quondam celsa fauentibus
Delubra Diuis Munificentia
Pensauit auratis Deorum
Hospitijs, famuloq; cælo.
Illic vel corusco se propè siderum

Curru locabit, vel propior Deo
 E nube recliuis curuli
 Sub pedibus sua fata cernet.
 Regumûc toruos subter acinaces,
 Et regiarum sidera frontium,
 Et tot Tyrannorum videbit
 Suppositos radiare fasces.
 Et hæc stupebit, quæ propriûs micant.
 Obscura crasso serpere nubilo,
 Lateque casuras per vrbes
 Ora sagax, oculosque ducet.

*In funere ERNESTI VEIHER
 Palatini Culmensis filij, vitâ imma-
 turè functi.*

ODE XXV.

POrrectus imo nec scopulus vado,
 Cautesûc pronis amnibus imperat
 Moras, neque vndantem morantur
 Fluminibus caua saxa lapsum.
 Nec irretento prætereuntia
 Tempus retardat secula cardine,
 Nusquam fatigatos Orion
 Soluit equos properante curru.
 Annos & horas præpetibus rapit
 Latona bigis, irreuocabilis
 Decurrit, effectamque prona
 Accelerat cariem iuuentus.

Appolli-

Apollinari nuper in agmine,
Florentis aui limine vidimus
Stantem VEIHERVM, lachrymoso
Præcipitem cecidisse fato.
Mox ut caducis artubus ingruit,
Mors æstuosis torrida febribus,
Ferocientes deuoluta
Stamina diripuerunt Paræ.
Candente bysso pensa fluentia
Rupere nodos : occidis, occidis,
Erneste, ceu languent recenti
Exanimes sine flore nardi.
Ceu dum per hortos cæruleâ manu
Defecuit vides Iuppiter, imbris
Sterni reluctantes acanthi
Lassa solo posuere colla.
Quid Mors superbo pectora turbine
Insana victrix surrigis, inferens
Terris triumphales cupressos,
Et mutilam sine fronde taxum?
Mentis pudicæ candor, & indoles
Firmata faustis sub penetralibus,
Cultusque diuinæ parentis
Fixa locant monumenta terris.
Vidit benignis moribus aureum
Felix Lyceum, vidit imaginem
Virtutis ERNESTVM paternæ,
Et similem proavis Nepotem.
Sæui tropæum funeris ardua

122 LYRICORVM

Virtus profundo præcipitat solo.

Sublime Veiherana Virtus

Sidereo caput æquat orbi.

Illam benignis Gratia brachiis,

Altusque curru Rumor eburneo

Ad astra sustulit videndam

Attonitæ volucrum iuuentæ.

IN PRIMI LAPIDIS IACTU,

cum Ioannes Carolus Chodkeuicius contra

Osmanum Turcarum Imperatorem signa

moturus, Templum Virgini Matri

Crosensis Societatis Jesu Collegij ex-
trueret.

ODE XXVI.

DIuûm locatus consilio Lapis,

Et dedicati liminis arbiter

Quàm ritè de cælo migrantûm

Hospitio superûm coruscet!

Non tot fremebat littus Olympiis

Olim cateruis, Graia Corinthio

Dum lustra certatim Tonanti

Instabilis celebraret Isthmos

Te quippe Diuûm turba domesticum

Marmor superni ciuibus ætheris,

Magnæque maiestas Parentis

Perpetuis habitabit annis.
I, perge felix, & latebras cauæ
Telluris intra: quâ tibi tutior
Templi superuentura moles
Fortibus insideat columnis,
Hic nempe quisquis sacrificas manus
Inaugurato tinxerit vngvine,
Cœlumque solemneque sacris
Muneribus cumulabit aras
Et fronte plenum lætitiæ diem,
Intaminatis pulcer honoribus
Ostendet aris, & serena
Per solidum feret ora vulgus.
Plebisque denso celsus in agmine
Diuina cœlo tendet adorea,
Quæ terra, quæ supplex adorat
Compositis pelagus procellis.
Nec verò surdis sideribus preces
Conchyliato murice fulgidi
Mystæ feretis, dum fauenti
Pro CAROLO, Carolique castris,
Optata Diuis vota litabitis,
In ore vestro sollicitus suas
Spes ille librat, & Tonanti,
Et Patriæ sua sacrat arma.
Effrena vestrâ detum cant prece
Formidolosæ bella Propontidos,
Et laeus Ister, & Celonus
Vipereo metuendus ictu.

Illuc citato Martis in effedo
 Toto vehatur CAROLVS impetu,
 Et concatenatos superbis
 Massagetæ trahat in triumphis.
 Iuxta fauentium cura Quiritium
 Denſiſque Laudes agminibus Ducem,
 Et Plauſus, & depurpuratis
 Gloria concomitetur armis.

AD ABRAHAMVM BZOVIVM.

*De ſacrâ Annalium Hiſtoriâ
 Eugenij IV.*

ODE XXVII.

QValem è niuofis Eridanum iugis
 Primo cadentem leniter agmine
 Faſtæ Napæarum cateruæ
 Traijciunt, hilarique circum
 Plaudunt natatu : mox vbi prodigus,
 Et temperati marginis immemor
 Prorupit, & præterfluentis
 Regna procûl, populofque luſit
 Errore lymphæ : degeneres ſi nûl
 Ripaque, & immenſi hoſpitio aluei
 Dignatus amneis, at ne aquoſum
 Immodico bibit ore cœlum,

Sylvisque, & atuis latiùs imperans
 Ripam euagantis seditionibus
 Metatur undæ, iam natari
 Difficilis, nimiusque campi
 Venti pauentem non benè sustinet
 Dorso phaselum, lætior arduas
 Subire bellantùm carinas,
 Et galeis, clypeisque longè
 Clarus videri, donec Iapygas
 Amneis auari fluctibus Adriæ
 Summisit, & maiore ponto
 Veliuolum dedit iic Mattem:
 Sic te fluentem leniter aureæ
 Torrente linguæ, prima per Italas
 Clamata defatigat vibs
 EVGENII pia cura patris.
 Qui bella Regum, & illachrymabileis
 Rerum tumultus flectere prouidus
 Mundi laborantis ruinas
 Extulerat subeunte collo,
 Sacrique Veri solliciti Partes
 Quos infidelis littora Bosphori,
 Rubricæ submisère ponti
 Regna, Parætonijue Nili,
 Lectum remotis consilium plagis
 Rerum potentem visere Tusciam, &
 Leges peregrinosque ritus
 Dardaniis sociare sacris.
 Hic tu prophanis cassa furoribus,

Doctisq;ue narras prælia vocibus
 Pugnata, clamatumq;ue Martem,
 Quà vitrei ruit amnis Arni.
 Nec otiosæ more licentiæ
 Exaggerato defluis aluco :
 Sed plana per rerum profundo
 Ore tuis, mediusque ripæ :
 Mox & citato plenior impetu .
 Lingux sonoro flumine deuehis
 Classẽque & euagata longẽ
 Ambracio pia bella ponto.
 Quò nos auorum bella trahunt, rettò
 Seri nepotes ibimus ? ibimus
 Pulchros redordiri labores,
 Et veteres reparare palmas :
 Solusne palmas, solus Achaica
 Obliuioni nocte silentij
 Abducit Abramus, tropæa ,
 Et veteres reuocat triumphos :

AD AMICOS.

*Se ad sacra studia animum
 appellere.*

ODE XXVIII.

Vixi canoris nuper idoneus
 Vates Camœnis . iam cytharæ vector

Sermone, defunctumque longo
Barbiton ingeminare cantu
Iam feriatâ fistula cum lyrâ
Dependet vnco: rumpite tinnula
Vocalis argenti, sodales,
Fila, super vacuosque nervos.
O quæ corruscantûm atria siderum
Seruas, & aurei læue per ambulas
Mundi pauimentum, molestæ
Pelle Themî stadium Minervæ:

FINIS.

Libri III. Lyricorum

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBIEVII

SOCHETATIS IESV

LIBER EPODON.

AD IORDANVM VRSINVM.

Barcenorum Ducem.

*Barceni agri amœnitatem commendat,
ad quam per ferias Septembres
secesserat Româ.*

HUc ô quietis apta Musis otia,
Leuésque Ludorum chori.
Huc feriantûm Phœbe Musarû pater;
Huc hospitaes Gratia;
Huc delicatis ite permisti Iocis
Non inuerecundi Sales :
Hic otiosi mite Barceni solum
Vago coronemus pede.
Clemens supino clius assurgit iugo,
Cœlûmque paulatim subit,
Et solida subter terga scopulorum, arduo
Securus infessu premit :

Arcisq; iactat inter alta turrium:
Insigne propugnacula,
Timenda quondam Cæsarum turmis ducum,
Timenda magno Borgiæ,
Cum per minantium militum æratos globos
Metuenda iaceret fulmina,
Ageretq; profugum Cæsarem & quasum mei
Adusque promissam NIHIL.
Hic ille magnus frenat Etruscas opes
VRSINVS heroum decus,
Hæres auræ laudis, & princeps caput
Magnæque laus Oenotriæ,
Circum coruscis scena quercetis viret,
Cælumque verrit frondibus
Suosque colles vestit, & parentibus
Sese theatris explicat.
Admota muris ponè Nimpharum domus
Aprica præbet littora:
Ripamque Baccho iungit, & vallum propè
Lentis flagellat fluctibus.
Maiore nusquam stagna Neptuno sonant,
Aut æstuantis Larij,
Aut qui seверо tangit Albanus lacu
Inenatabilem Styga:
Aut quæ procellis gaudet, & magno fremitu
Superba ponto Iulia:
Nec maior usquam spumat, & rupes truci
Benacus assultat salo.
Intonsa curuo monte circumstant iuga,

Mitesque despectant aquas.
Niuosus illinc terga Romanus mouet,
Cæloque diducit minas :
Illinc caducis ilicem quassat comis
Sublime Cymini caput :
Crudumq; Boream frangit impotētibus
Depræliaturum Notis,
Terrisq; latè regnat, & cæli minis
Opponit hybernū latus,
Amica sternit interim lacum quies,
Fluctusque fluctu nititur,
Et ipsa secum pigra luctatur Thetis,
Aquaque coludant aquis :
Quas vel carina, vel citata turgido
Findit phaselus linteo :
Iinnæque latè vitreum cogens pecus
Volente lino truditur.
Sætaque piscem ducit, & taris procū
Lacum coronat retibus.
Hinc alta lucet diuitis Pollæ domus ,
Hinc pinguis Anguilæria,
Trebonianas hinc ænica vineas
Vadosi plangunt æquora :
Hinc delicati fundus Aureli nitet ,
Lymphæ salutaris pater :
Vndæque morbos arceat, & viuacibus
Luem fluentis eluir.
At quas uerbis fontibus nomē dedit,
Suumque Flota marginem.

Viuis perennes decidunt faxis aquæ,
Camposque decursu lauant,
Patremque longe Tybrin, & regem sonant,
Romæque seruitum fluunt.
Syncera circum regna naturæ nitent,
Et artis immuneis loci:
Adhucque virgo sulcus, & montes adhuc
Molleis in experti manus,
Meramque Bacchus Tethyn, & Bacchum
Thetis,
Et pinguis inuitat Ceres.
Hinc ille lætus surgit, & tenacibus
Inserpit vlmis Euius,
Vdoque cornu turgēt, & fluentibus
Crinem racemis impedit.
Non Lesbos illi, non odorati magis
Vineta rident Massici,
Aut quæ Falernis educata solibus
Sublucet vix purpura:
Sed nec Falisci glaream malit soli,
Nec pinguis vber Rhœtiæ.
Nec flaua tantum culta felicitis Cypri,
Graiamue dilexit Rhodon:
Quantum suis superbit, & sese suis
Miratur in Canalibus.
Circum beatis imperat campis Ceres,
Lateque rura possidet:
Et arua flauo messium fluctu tument,
Motuque culmorum natant.

Innube rarus inquinat cœlum vapor,
Aut tensa nimbis vellera :
Aut è Boreis, bella ventorum plagis ,
Raucusque sylvarum fragor
Auditur vîquam : non proteruis insonant
Exercitati Syrtibus
Euris & Austris, contumaces Africi,
Et perduellibus Notis.
Tantum serenus Vesper, & tenerrima
Etesiarum flamina ,
Albique soles, & serena lucidis
Aspirat aura montibus :
Purâque cœlo prouehunt Horæ facem,
Et Phœbus Horarum pater
Peculiari luce colles irrigat ,
Pronâque perfundit die.
Ramis tepentes ingruunt Fauonij
Iocantis auræ sibilo,
Et temperatis prouocant suspirijs,
Lenique somnum murmure.
At non loquaceis interim nidi tacent ,
Matresque nidorum vagæ.
Sed aut maritis turtur in ramis gemit,
Et saxa rumpit questibus,
Aut læta latè cantibus mulcet loca
Famosa pellex Thraciæ ,
Syluisque coràm plorat, & crudelibus
Accusat agris Terea:
Quæcunq; mœstæ vocibus dicunt aues,

Respondet argutum nemus.
Affatur alnum quereus, ornum populus
Affatur illex ilicem,
Et se vicissim collo cuta redditis
Arbusta solantur sonis.
Huc ô Quiritûm ductor, huc Oenotriæ
O magne regnator plagæ
Iordane, tandem plenus vrbis, & fori,
Rerumque magnarum satur,
Sepone curis temet, & domesticis
Furare pectus otijs.
Hic vel tuarum lene tranabis vadum
Opacus umbris arborum,
Tuosque colleis inter, & tuas procûl
Perambulabis ilices
Vel cum Decembre cāpus, & primâ niue
Vicina canescent iuga:
Nunc impeditas mollibus plagis feras,
Syluamque præcinges metu.
Nunc incitato capream rumpes equo,
Telóque deprendes aprum.
Jactoque ceruos collocabis spiculo,
Fureisque terrebis lupos.
Quod si Latinæ laus Alexander plagæ,
Sacraeque sidus purpuræ,
Tecum paterno feriabitur solo.
Seséque curis eximet,
Tuique ciues, hospitesque ciuium
Toto fruemur gaudio.

CARMEN SECVLARE
DIVINÆ SAPIENTIÆ.

In Anno seculari M. DC. XXV.

*Cum VRBANVS VIII. Pont. Opt. Max.
portam auream aperiret.**In gratiam Pauli Frigerij Romani, publicè
de Philosophiâ disputaturi.*

D Iua terrarum, pelagique præses,
Dicta sublustres habitare nubes
Inter, & latè colubere pictis

Sidera frenis,

Patris æternas imitata flammæ,

Pura synceri soboles Sereni.

Mentis arcanum iubar, & coruscæ

Filia lucis:

Par patri natum sine matre numen,

Candor aspecti sine nube Veri,

Ingeni proles, genialis almi

Pectoris ardor:

O sacer mundi lepor, ô decora

Fabra naturæ facies, paternæ

Mentis exemplum, liquidi serenæ

Luminis imber:

Patris interpres, similisque vocis
 Nata sex cundo genitoris ore,
 Vena virtutum, generosa pulchri
     Mater honesti :

Ante formosi vaga regna cœli
 Prima natales habuisse cunas,
 Antè vagitus, & auâela parui

    Murmura ponti :
 Antè quàm Phœbi celerisque Lunæ
 Vesper alternos reuocaret ortus ,
 Antè quàm montes, & opaca staret.

    Montibus arbor :
 Antè quàm tellus, & aquosa Tethys
 Regna disseptâ sociaret vndâ :
 Et cauas circum sonûere fletu

    Littora cautes :
 Cœlibi Patris generata partu ,
 Cœlibi Patris generanda partu ,
 Lumen, & verum semel elocuti

    Copia Veri :
 Tu quater nexis elementa nodis
 Molliter firmas, & iniqua magnæ
 Bella naturæ premis, & quaternæ
     Iurgia causæ.

Tu tuos causis imitata vultus
 Diuidis toto simulacra mundo ,
 Numinis formam studiosa vili
     effingere limo.

Cùm Pater sacro redimiret igni
Siderum crines, tenerumque Solem,
Et rudes Lunæ radios honesto

Comeret auro.

Pondus, & Leges faciemque rebus
Ipsa fingebas : variæque rerum

Te penes Normæ, Numerique, & Ars, &

Lucidus Ordo :

Tu vagas zonâ cohibente stellas
Ausâ nascentem religare Phœbum :
Ausâ nascentem nebularum amictu-
-inuoluere terram.

Cresce, dicebas spaciôsa cresce,
Fertilis frugum pecorisque tellus :
Hinc iugis, illinc medijs dehiscant

Vallibus agri :

Cresce, dicebas: simul ipsa mersum
Erigit ponto caput & refusis
Hinc aquis, illinc steterunt oborti

Collibus agri.

Quæ simul multâ tibi risit herbâ,
Lætiôr celsas reparare sedes
Arduum molita tholum volantis

Nube columnæ

Diceris vastos equitasse supra
Nerei campos celer, & curules
Africi pennas super, & lugalis

Terga Fauoni :

Rursus obliquo redeunte gyro

Isse per fluctus, tibi navis ipsa,
Isse per campos tibi currus aptis

Ipsa quadrigis:

Docta sublimes peragrarè tractus,
Docta terrestres referare vèctes,
Orbis obscœnum chaos, & latentis

Ultima mundi.

Clara te Lunæ stupuère templa
Sospitem flammis iterare plantam,
Inter & nimbos & acuta sicci

Regna Promethei.

Ad tuos lenis venit Aura frenos:
Hinc & hinc Ignes, patiensque lori
Pontus, & tractas sine fraude Tellus

Audit habenas.

Te Dies, & Nox, & Hyems, & Æstas,
Ver, & Autumnus, properique Menses,
Et leues Horæ, rapidoque cingunt

Secula passu.

Te vehit claro Cynosura plauastro,

Te nec iratâ mare sistit vndâ aut

Pertinax Euri furor, aut inclu-

stabilis Austri.

Nec minax Cauri, Zephyrique frater,

Cum truces iram struit inter imbres,

Aut freto pulsum Boream vadôsâ-

Oppugnat arenâ.

Te renascentis videt ora Phœbi

Quæ vel excusso glomerata fluctu

Lora, vel currum pelago cadentem

Audit Ibero.

Quæque deuexo regit astra nimbo,

Quæque sublimis speculatur Vrsæ

Hispidas arces & inhospitalis

Frigora brumæ,

Iamque mortales simulata cultus

Inter humanas manifesta turmas,

Nesciam gaudes lepidò cateruam

Ducere ludo.

Inter & cœtus, solidamque plebem

Libero gestis volitare gressu, &

Ire per vicos, populique densas

Ire per Vibes.

Vtilis morum, placideque fortis

Certa permissi dare iura Recti, &

Siderum solers, patrioque mentem

Didita cœlo.

Qualis vmbrosâ Libanitis aurâ

Cedrus, aut læto cyparissus amni,

Qualis attolit caput è Cadanis

Sylua viretis,

Qualis Eois rosa regnat hortis,

Aut Idumæis opulenta baccis

Palma, quam præter fugientis humor

Educat vndæ:

Vere tu vincis veniente flores,

Vincis Autumno remeante vites:

Vincis & succos, & odora Medi
Vulnera trunci.

Myrtheas vincis lachrymas & vdos
Balsami rores, & ineuolutos
Cinnami libros, volucremque sicci
Corticis auram.

Pampinus multâ tibi cedit vuâ,
Cedit effusis terebinthus umbris,
Ver & Autumnus simul os decoris
Extulit aruis.

Sceptra te circum, Trabæque & alta
Turba fortunæ, famulique retrò
Nimbus argenti fluit & frementûm
Vulgus honorum.

Prona te longè coluere regna,
Et per insignes gradientem & imos,
Et minas regum super, ac Tyrannorum:
- Ardua colla, &

Pauperum cœtus, humerosque vulgi
Ire sublimen. Tibi latus Afer,
Et pedum Maurus minor, & supinis
Sarmata palmis

Scuta deponunt. Tibi China nuper,
China non notæ dominator actæ,
Et ferox Iapon, & Arabs Latinis
Accidit aris.

Commodet raucus tibi sinistra Nilus,
Te sonet pulsus Arimaspus armis,

Te Lyci potor, vtreique dicat

Ciuis Enipei.

Prodigus laudes tibi fundat Ister

Ostijs septem ; tibi manet ingens

Tybris, immensâque vehat sonorum

Mole tributum.

Tuque neglectas miserata gentes ,

Nuper heu fœdis malè pulla rixis

Cassa bellorum refer heu pudendis

Otia terris:

Si tuam votis veneramur urbem

Omnis Europe, Latiumque supplex

Prona certatim tulimus quaternis

Oscula portis.

Pelle vesanas Dea pelle cædes ,

Quæque vicinis agitata pugnis

Bella durauère sonora crudo

Secula ferro.

Neu nimis nostris inimica culpis

Oderis cerni : dominamque Romanam

Nubiam curru super, & niuosis

Vise quadrigis.

ÆQVILÆ RADIVILÆ

Nuptialis Pompa.

AD PRÆSVLEM VILNENSEM,

Dithyrambus.

A Ge Musa nuptiales
Imitata voce plausus,
Per feracis arua Vilnæ
Quære flores, carpe frondes :
Carminumque mille fœta
Vere pulchro cinge, pulchro rore sparge tēpora.
Parce nunc Horatiano
Alligare verba nodo:
Age, molliora blandi
Quære plectra Claudiani ;
Mitte bella, differ arma ,
Hospitisque Dithyrambi voce Vilnam persona.
RADIVILÆ stemina ceræ
Alitem Iouis ministrum,
Qui per auras, qui per ignes ,
Mille gyros, mille tractus
Remiges fatigat alas ,
Barbitique Carminumque voce, cœlo deuoca.
Ales armiger Tonantis ,
Blande fulminum satelles,
Mitis igitum Tyranne ;
Nubiumque, tuibinumque

Linque serus officinas,
 Carpe frondes, & paterno sterne nidum stemmati.
 Carpe flores, quos maritis
 Parturiuit ALBA campis,
 Carpe frondes, quas paterni
 Educauit vnda Chroni.
 Quæ vel addibere Vilnam:
 Vel propingux lene murmur audiere Vilicæ,
 It volantis aura prati,
 Nexilis florum procella,
 Pingit Euros, & remissi
 Lilijs pluunt acanthi:
 Ludibundi veris imber
 Spargit arua, spargit vrbes, testa spargit vrbium,
 Ille nubium viator
 Pulcher ales, vt virentem
 Nube diuidit pruinam!
 Proque grandinum molesto
 Deiecit ligustra nimbo,
 Et roseta pro rubenti rubra iactat fulmine.
 Iactat herbas, quas iocantis
 Ludit inter ira venti,
 Quas adhuc seueriore
 Ore bruma non momordit,
 Sed Fauonius tepenti
 Fouit ore, fouit vdis Æolus suspirijs.
 Ite bella, quæ cruentis
 Ira colligat catenis.
 Perque viua regna floræ

Nuptialis insolenti
Vere frondeat Nouember.
Quà maritus alba calcet, quà marita lilia.
Æstuantis arua ponti
Vexet innocenter Euris,
Ad fugacis agmen vndæ
Ter quater reuerberatis
Aura rideat cachinnis,
Ludicri fluenta perflent sibilis Etesia.
Magne Præsul, quæ profano
Ominamur ore vates
Auspicata verba Sacro
Omineris ore Præsul,
Littraux sidus coronæ,
Littraui lumen Senatus, sol, VVOLLOVVICIA-
Sit perennis ille torrens (DVM.
Illa vena iugis auri,
Eloquentis ille linguæ
Amnis irriget Senatum.
Architecta gratiarum
Illa longum verba pronis imperent Quiritibus.

MATTHIÆ CASIMIRI
SARBI EVII

SOCIETATIS IESV

EPIGRAMMATVM

LIBER VNVS.

AD TARQVINIVM GALLVTIVM

*è Societate IESV Oratorem &
Poëtam clarissimum.*

*Cùm ei sua de Diuino Amore Epi-
grammata traderet.*

I.

DVm tibi diuinos iussi ferremus Amores,
Vrget Amor gressus ferre, refert Timor.
Hic trahit, hic retrahit gressus: hic pugnat, & ille:
Ille suis nixus viribus, ille suis.
Hic iaculum iacit, ille iacit: pugnatur: Amoris
Tela Timor, vitat tela Timoris Amor.
Vt tibi diuinos tandem ferremus Amores:
Victus vterque fuit, victor vterque fuit.

Reli-

II.

RELIGIOSVM PAUPERATIS
VOTVM.

*Si dederit homo omnem substantiam pro dile-
ctione, quasi NIHIL despiciet eam.*

CANTICORVM S.

Venalem nuper cœlo mercabar Amorem.
 Quis credat? qui se venderet, ipse fuit,
 Aurum donabam: sed emi se noluit auro.
 Cùm largirer opes, rejiciebat opes.
 Omnia donabam: sed noluit omnia, totum
 Quod superest: (inquam) si placet, aufer, Amor.
 Risit, & æthereo quid inutile quæris Amori
 Sollicitus pretium? da NIHIL (inquit) Emes;

III.

*Hastiludium Fortune & D. Amoris,
 Dotalis, Fortune anulus, orbis.*

Seneca.

*Deus est Sphæra: cuius centrum est ubique,
 circumferentia nusquam.*

Proclus.

Meta volaturæ steterat teres anulus hastæ.
 Anulus ad dociles peruia meta manus.
 Anulus orbis erat: Fortune ciebat ad Orbem,

146 EPIGRAMMATVM.

Et simul æthereus tela ciebat Amor.
 Torturæ mediam teres anulus induit hastam,
 Maior, ait, nobis meta petetur, Amor,
 Et temerè iactum iaculatus in æthera telum,
 Nusquam meta mea est, inquit, ubiq; mea est.

IV.

Veniat dilectus meus in hortum suum.

CANTICORVM 5.

Plucher Amor sumpsit rudis instrumēta coloni,
 Et sua deposuit tela, suasque faces.
 Et manibus stiuam rapuit : castique laboris,
 Ad sua ruricolos iunxit aratra boues.
 Illicet, vt facili subuertit vomere corda,
 Castaque virginibus Gratia creuit agris:
 Flos, ait, vnus abest : sunt cætera millia florum.
 Vt nullus possit, Christe, decisse, Veni.

V.

*De S. Mammete Mart. à Leonibus, quibus
 erat obiectus, intacto.*

Parus in extrema Māmes descendit arenam,
 Squallebant tenui pallida membra fame.
 Horruit hanc prædam venantūm turba ferarum
 Et potuit sese vincere longa fames.

Vnde proteruorum ieiunia victa Leonum ?
Sic docuit Martyr : sic didicere feræ.

VI.

De eodem.

Proetor inhumanis, Mâmes, te dentibus offert;
Immaturus adhuc, paruule, Martyr eras.
Præside mansueti sed plus sapuere Leones,
Pro puero mores dedidicere suos.
Norant septenni faciles ignoscere prædæ :
Qui prætor rabidas iusserat esse feras.
Parcere si placidi puero sciuerunt Leones,
Illi Prætores, tu Leo Prætor eras,

VII.

*Quis mihi det te fratrem meum sugentem
vbera matris meæ, ut inueniam
te foris.*

CANTICORVM 8.

Quò tandem meus auolauit ille,
Formosissimus ille natus, ille,
Quò tandem meus auolauit, Infans ?
An iam Bethlemium reliquit antrum,
Natalesque casas, & hospitalis
Fortunata petit fluentia Nili ?
Obstent culmina, fabulosus obster
Æmus, Pelion, Ossa, Pindus, Othrys.

148 EPIGRAMMATVM

Vt pulsum celer assequar puellum ,
 Nimbis ocyor ocyor procellis ,
 Tergum per saliceta, per rubeta ,
 Per desertum per asperos hiatus ,
 Per spineta, per iliceta pergam.

An rarus Pharias prorsus oras
 Damnato redit exul è Canopo,
 Tranquillamque petit redux Idumen?
 Vt pulsum celer assequar puellum:
 Stent inter scopulique, fronderique
 Sylvarum verticibus minentur inter,
 Damis ocyor ocyor capellis,
 Vadam per fruticeta , per vepreta ,
 Per dumeta, per inuios recessus ,
 Per querceta, per aliculeta vadam.

An late Solymas peragrat oras.
 Et Pinguis iuga calcat Hermonxi ,
 Carmelique super niuale tergum
 Formosis spariatur in viretis ,
 Quam circumfluus elegante ripâ ,
 Singultantibus euolutus antris
 Iordanes sonat, & remurmurantes
 Sese fluctibus alloquuntur undæ?
 Vt pulsum celer assequar puellum ,
 Parlis ocyor, ocyor leanis,
 Curram et siliceta, per fruteta ,
 Per cineta, per obuias paludes ,
 Per saxeta per arboreta curram.
 An nostri vitij iniquus orbis

Centum Tænarios triumphat hostes,
Stellarumque procùl fauente pompâ,
Phœbi scandit equos, & ordinata
Molli sidera temperat capistro?
Vt latum celer assequar puellum,
Fulgetrisque curulibusque flammis,
Aurigantibus Africis & Euris,
Et blandis Zephyris, Fauoniisque
Per lenes ferar inquietus auras,
Et desiderij vehente pennâ
Spirantem vehar effedo Notorum,
Vernarumque rotis Etesiarum.

Sed quò me rapit incitatus ardor?
Ambo ludimur, ambo : dum puellum
Quæro, quærit & ipse me puellus,
Et vastos procùl oblècrat recessus,
Obtestatur agros, nihilque de me
Respondentia sciscitatur arua :
Sic & me fuga ludit & puellum,
Strabo, quèniue vagum nequit, viâctus
An possit DEVS inuenire locum.

VIII.

DED. MARIA MAGDALENA.

*Per vicos & plateas quæram, quem diligit
anima mea.*

CANTICORVM 3.

ET gemit, & miseris singultibus astra laceffit,
Et falso teneras irrigat æne genas.
Et caua per, per acuta celer, per inhospita fertur.
Et per aperta fugax, & pes iniqua ruit.
Quid facit ad tantos tã prodiga lachryma cursus,
Magdalis in lachrymis nauigat ipsa suis.

IX.

De Pueri Iesu nato.

Quid esse possit hoc puello carius,
Cui mellis ore plena manat copia,
Illime plenis balsamum riuis abit,
Et liberali nectar æne labitur,
Stellæ serenis illigantur crinibus,
Puraque cirri luce ceruicem rigant,
Et è bisulcâ siderum natus face

Pectit coruscas aureus pecten comas ?

Sed exoletâ nascitur puer calâ ,

Et exquilino natus in fimo iacet ,

Dextrâque culmum prensat, & fœnum premit,

Cœloque coràm nudus, & coràm gelu

Iniuriôsâ stringitur puer niue.

Quid esse possit hoc puello vilis ?

X.

Casta sed fecunda.

Memores uberum tuorum. Cant. 1.

Ibi dabo tibi ubera mea. Cant. 7.

Velle meas, mi Sponse, canis te sugere mamas?

Sic quæ Sponsa fui, iam tibi mater ero.

Ipsa tuas etiam memini me sugere mammas ,

Sic qui Sponsus eras, tunc mihi mater eras.

Ambo iterùm bibimus de mammâ sapius vnâ :

Sic soror ipsa tibi : tu mihi frater eras.

O Amor. vnus Amor, quos non effingis Amores.

Omnibus omnis eris, si tibi nullus eris.

XI.

*Surge Aquilo, & veni Auster, perfla hor-
tum meum, & fluent aromata illius.*

CANTICORVM 4.

Astra rogant lenes morientia lilia nimbos,
Et rosa sub nimio sole precatur aquas.
Quid faciat? ventos Amor aduocat, aduocat im-
Irriguo quorum rore reuixit ager. (bres:
O casti flores! quos vt colat, ipsa labore
Terra quidem spirat, sudat at ipse polus.

XII.

De Puero IESV castitatis amatore.

Ego flos campi. CANT. 2.

Etesiarum Gratia, vagorumque
Fauoniorum, Sarmataeque tibicen
Septentrionis, & Britanne cum Cauro
Apeliota, Regis Aëoli turma,
Circumuolate præpetes meum florem,
Blandoque latum sibilo salutate:
Dulcesque malas, floreâmq; ceraicem.
Corallinumque floris aurei labrum
Nô flante naso, nec tumentibus buccis.

Sed complicatis osculemini labris :
 Sed antè frontem, mystacàtque nimborum
 Abradat Auster, & nouacula veris
 Morosus vdam tondeat Nictus barbam ,
 Ne recta puris obster osculis seta.
 Tum verò fudi gratiâ decens vultus
 Tam delicatum batiabitur florem,
 Et lenis auræ murmur in susurrabit.
 Adjint & omnes graminûmque florumque ,
 Omnesque castæ Chloridis venustates,
 Suâsque vadant ordinata per turmas ,
 Argenteorum castra lilictorum,
 Et aureorum copiæ rosetorum :
 Omnes supinâ supplices comâ, reddant
 Suo tributum laudis Imperatori ,
 Nouâmque veris gratulentur ætatem.
 Neu sit pudori, lilijsque, nardisque ,
 Pronisque calthis, cernuisque verbenis,
 Rogare velle floridæ iuventutis
 A liberali Rege prærogatiuam ,
 Et castitatis impetrare decretum.

Exinde pulchra connocentur ad signa.
 Sub castitatis Rege militaturi,
 Tecti rubente fusilis comæ cristâ
 Duces acanthi, militésque verbenæ ,
 Amazonûmque prima turma caltharum .
 Fiant & Indi protinûs Granadilli ,
 Et expeditis spiculisque clauorum,
 Mirtisque spinis, lanceisq; , sagrisque.

154 EPIGRAMMATVM

Contra furores audeant Dionæos
 Veneficorum senticeta philtorum.
 Herbosa contra tela, Cyprios flores,
     Amasiosque dimicare Narcissos.
 Morare miles? & vocante Bellonâ,
 Sparsi per hortos otiamini flores?
 Hos ecce vestri primus agminis Ductor
 Pro castitatis laude præliaturus
 Se Martiali collocavit IN CAMPO.

XIII.

Lampades eius lampades ignis.

CANTICORVM 8.

O Ego si fierem medio sita cardine tellus:
     Sponse, tuâ starem pendula Sponsa manu
 O ego si fierem liquido torrentior amni:
     Ad nutus fluere lenior amne tuos.
 O ego si fierem rapidis perniciosior Euris:
     Fingerer obsequijs promptius ipsa tuis.
 O tandem nisi sim celeri velocior igne,
     Vel fieri cuperem cuncta, & esse nihil?

XIV.

Trabe me post te, curremus.

CANTICORVM I.

MI Iesu, sine te per opaca per inuia tendam?
     Et potero longas te sine ferie moras?
 Felix, ah felix olim tua Magdala, qua se

Nexerat vinctis ad tua crura comis
 Sic comes illa tuum nunquam linquebat Amorē:
 Tu captiuus eras illius, illa tui.
 Altera ne dubites ego sum tua Magdala, Christe:
 Ergo trahas vel me, Sponse, vel ipse mane.

XV.

Ad omnia versatilis.

Castus Amor ramo pharetram commendat &
 arcum;
 Arma valete: nouum me vocat, inquit opus,
 Alana per aequales se strauerat area campos,
 In glacie qualem Dædala fingit hyems.
 Illic Amor adducto ludentis more flagello
 Ludendi locus est, sed trochus (inquit) abest.
 Tia cor huc prodi, clamo: cor prodit, & inde
 Dum putat esse trochū, cor mihi versat Amor.

XVI.

D. Magdalena sub Cruce flens.

Ah sitio! clamas: absunt his rupibus vnder,
 Sola fluunt oculis flumina, sola bibe.

156 EPIGRAMMATVM

XVII.

Reuertere Sunamitis. Reuertere dilectæ.

CANTICORVM 6.

INsequeris, fugio : clamasque, reuertere, Iesu :
 Et reduces ad te flecto repente vias.
 Insequor, ipse fugis; clamoque reuertere Iesu :
 Et faciles ad me flectis amice vias.
 Assequeris, fugio : fugis, assequor : O bonus error!
 Obsequij felix ô in amore fuga!
 Ad te, ne fugias, tua me fuga, Christe, reducet :
 Dux tibi ne fugiam, vel meus error erit.

XVIII.

*Sacri studiosus Obsequij Cadaver est.
 Fortis ut Mors dilectio.*

CANTICORVM 8.

VT scires, quomodo hrisse, tui flammater amore
 Non vnus pro me nuncius iuit amor.
 Cor ad te mihi, Cor non est, Christe, reuocatum :
 Mitto voluntatem, Christe, nec illa redit.
 Ut tandem totam possit tibi dedere mentem
 Intellectus erat missus, & ille manet.
 Namque animam mittis, quod si non illa rediit,
 O ego quam vicam, Christe, cadaver ero !

XIX.

Epitaphium vino.

ET vino, & morior, quid inanes demoror auras?
 Quid iuuat ambiguis neectere fata moris?
 Conſtrue perpetuis halantem floribus vinam,
 Et tumulum nobis pone ſuperſtes Amor,
 Hic ſepeli miſerū, & lachrymis adſperge iacentē
 Et duo marmoreis carmina cæde notis:
 Et vino; & morior: poſis in amore Viſter
 Et quo viuo, mori; & viuere, quo morior?

XX.

*Bernardino Hoſtimilla Imago Chriſti
 cruci affixi.*

ME ſegnīs non ſigīs Amor? ſunt omnia præſto:
 Crux arcus, iaculum Chriſtus, & Hoſtis
 ego.

XXI.

Super riuulos aquarum.

ERabam nuper vitreas propè Tybridis undas,
 Quā ſolet ad ſcopulum naufraga lymphæ
 queri.
 Diccbam: mea lymphæ, meos lachrymeris amores.

158 EPIGRAMMATVM

Nam me iam lachrymarum destituere meam.
 O ego si possem fieri tam prodigus annis,
 Æterna fluere pulchra per æua fugam.
 Hæc ego: sed tacitas suspendit lympha querelas:
 In me mutari forsitan & ipsa cupit.

XXII.

*Imago B. Stanislai Koszka
 Romana.*

Q Vis te tam lepidam mentitur imagine pictor?
 Quæ tam viua tuas temperat vmbra genas
 Tu pallies, pallet, quod si rubet illa, rubescis.
 Tu vitam, vitam non caret illa suam.
 Tu sine corde manes: manet hæc sine corde, lo-
 quente
 Te loquitur, visus te iacente, iacit.
 Par est laus vobis, disparque: fidelis imago
 Illa tui: sed tu STANESILAE Dei:

XXIII.

Nuncietis ei, quia amore langueo.

CANTICORVM 5.

P Orrigo dum terris aures, dum surrigo cælo:
 Clamat, Ama, tellus, clamat Olympus,
 Ama.
 Sint irata licet, gelidum mare suadet amare,
 Fulgur amore micat, fulmen amore tonat.

Aura tuos, Ignisque mihi commendat Amores,
 Saxa repercussis vociferantur aquis.
 Non opus est post hac nobiscū, Christe, loquamur:
 Orator nostri mundus Amoris erit.

XXIV.

Amor Diuinus.

COr mihi clamat : Amor clamat : Cor dor-
 mit, & ille.

Ambo tacent : surgit Cor mihi, surgit Amor.
 Cor mihi plorat : Amor plorat: cor ridet, & ille:
 Ambo canunt: plaudit cor mihi, plaudit Amor.
 Tēne verecundi Cor Amoris dixero fratrem?
 Tēne mei fratrem dixero cordis, Amor?
 Nescio, quid sit Amor cordi, quid cor sit Amori?
 Hoc scio quod totus Cor ego: Christus Amor

XXV.

Osculetur me osculo oris sui.

CANTICORVM I.

Quærebam nostris si quis daret oscula labris,
 Dum meus, heu, longo tempore Sponsus
 abest.

Oscula poscebam cœlum : dabat oscula cœlum :
 Sed satiare meas non potuere genas.

Oscula poscebam terram : dabat oscula terra :

160 EPIGRAMMATVM.

Sed fuerant tactis asperiora petris.
Terra vale, cœlumque vale, dabit oscula Spôsus:
O essent, quot sunt vota, tot ora mihi!

XXVI.

Meliora sunt vbera tua.

CANTICORVM I.

Hinc mihi se Tellus mensâ ponebat in vnâ,
Inuitans tacito murmure: Sponsa sede.
Illinc se paterâ mare propinabat in vnâ,
Increpitans rauco vortice: Sponse bibe.
Tunc ego: Terra tuos nolo, Mare nolo liquores:
Tu mihi, Sponse, fames, tu mihi, Sponse, sitis.
Audiſt & geminum Sponsus mihi protulit Vber:
Tu mihi, Sponse, cibus, tu mihi porus eris.

XXVII.

De Angelo B. Aloysio aſtante.

Quam benè ſidereï vultus imitatur Ephebi,
Et ſimili rider lacteus ore puer!
Hic niueis par eſt, niueis par ille liguſtris:
Ille roſâ, multâ purpurat iſte roſâ.
Pura verecundo ſublucet lumina ſole:
Et roſeus teneras ſtat pudor ante genas.
Diſſimiles habitu, ſimiles ſibi moribus ambo:
Dixite, ſint ſimiles, diſſimileſne magis?

XXVIII.

De eodem.

A Ngele GONZAGA es : si piſtas exuis alas :
Si GONZAGA alas induis : Angelus es.

XXIX.

Venatio Amoris.

V Enatum cæli croceos Amor ibat in âgros :
Sed, qui corda pius depopulatur Amor.
Occurrere lupi, procùl occurrere leones,
Et procùl in iaculis hispidus ibat Amor.
Ecce volaturæ vix erupere sagittæ,
Protinùs ætherææ procubere feræ.
Quid clauſum tam ſæua iuuat custodia cælum?
Pandit Amor planas per fera monſtra vias.

XXX.

Venatio Amoris & Ieſu.

S Vrgè, volaturas Amor ciaculare ſagittas :
Es mihi meta Deus, ſum tibi meta Deus.
Corda cruentandis pateant tua Chriſte ſagittis,
Vt ſias iaculis ſauca præda meis.
Corda cruentandis pateant mea, Chriſte ſagittis,
Vt ſiam iaculis ſauca præda tuis.
Quàm tibi, Chriſte, capi, venari tam mihi dulce:
Quàm tibi venari, tam mihi dulce capi.

XXXI.

*Sagitta Diuini Amoris.**Vulnerasti cor meum.*

CANTICORVM 4.

Illa ego fidereis deprompta Sagitta pharetris ,
 Quàm pius ad superos eiaculatur Amor.
 Qutro meam, sed quæro meo sine vulnere metâ,
 Nam mea non didicit vulnera ferre manus.
 Quis credat potuisse dari sine vulnere metam ?
 Hic requiesce meo vulnere, Christus ait.
 Accelero, metamq; premo sine vulnere : sed iam
 Ne possem vulnus figere, vulnus erat.

XXXII.

*B. Aloysius pingitur inducto super
 togam Linteo.*

Pulchra Dies, & Nox pulchræ germana Dici,
 Artificem puero sortè locabat acum.
 Altera prætextam, longam dabat altera pallam,
 Illa nigram, niueam neuerat illa togam.
 Quos puer ut riguos in se conspexit amictus ,
 Et Nox, & moto fultit ab ore Dies.
 O formose puer ! quò se formosior esset
 Ipsa puer te Nox induit, ipsa Dies.

XXXIII.

*Donec aspiret dies , & inclinentur
umbra.*

Quid nocti lumen , luci quid quærimus um-
bram ?

Nocte dies nobis est Amor : umbra die

XXXIV.

Fortis ut mors dilectio. Cant. 8.

Mors & amor gemini pugnant de laude tri-
umphi,

Mors pharetrâ , pharetrâ conspiciendus
Amor.

Mors ait, expugno certis ego corpora telis :

Expugno flammis pectora, dixit Amor.

Maior, ait, mihi Mors victoria cedit Amore,

At mihi maior, ait gloria cedit Amor.

Tentarent & Tela, pares nisi diceret esse

Victor utroque Deus, victus utroque Deus

XXXV.

Inversa & humi iacens retrò

B. Aloysij Corona.

Qualis vbi liquidaë riguis singultibus undæ

Proluit aprici culta Galeus agri :

Talis in assiduos lachrymis ALOYSIUS imbres

164 EPIGRAMMATVM.

| Liquitur, & puris pectus inundat aquis.
 Scilicet ex istis nascuntur lilia riuus,
 Dèque pio viuus flumine potat ager.
 Quid mirum? si versa retrò, si spreta Corona,
 Quam dominus fletu sparserat, occat humum.

XXXVI.

Eiusdem posita retrò Corona.

A Vrea cum felix diademata poneret hæres,
 Vita sibi raptis flete Corona comis
 Cumque suos iterùm vellet circumdare crines,
 Ad domini catos procubuisse pedes.
 Ipse sed acciduam pedibus calcasse coronam.
 Fertur, & iagratis post habuisse preces.
 Illa retrò reuoluta, iacens: lux Principis olim,
 Vmbra mei post hac Principis, inquit, ero.

XXXVII.

Qualis est dilectus tuus?

CANTICORVM 5.

Q Valis erat, tuus ille? tuus pulcherrimus ille?
 Dicebat nuper nescia turba mihi.
 Antipio dextrâ pennam, læuâque tabellam,
 Et noto, Christe, tuo quicquid in orbe noto.
 Pingo rosas, aurum, gemmas, viridaria, sylvas.
 Arua, lacus, celerè sidera pingo manu.

Et tabulam monstrans, noster pulcherimus, in-
quam,

Qualis erat, vultus discere? talis erat.

XXXVIII.

Caput eius aurum optimum.

Manus eius tornatiles aurea.

CANTICORVM 5.

Ponite gemmifero, frondentia ferta metallo,
Pulchra triumphales ponite septrā manus.
Rex meus est Iesus: Rex formosissime Regum,
Tu mihi Dictator, tu mihi Cæsar eris.
Qui sceptri fulgore caret, qui luce coronæ,
Rex, ait, ille tuus? Rex erit ille meus.
Cui caput est aurum, manus est tornatilis auro,
Illius est Sceptrum, dextra: Corona caput.

XXXIX.

In idem sacrum Canticum.

Vitis eram: nostros carpebat nemo racemos;
Flumen eram: nostras nemo bibebat aquas;
Arbor eram: nostrā nemo confedit in vmbra;
Duxor eram: nostrum nemo tenebat iter;
Phœbus eram: nostro lucebat lumine nemo;
Vmbra fui: nostrā nemo quieuit humo.

166 EPIGRAMMATVM

Quid faceret Iesu? Aurum placet omnibus
Aurum
Vt placeam post hac omnibus, inquit, ero.

XL.

Veni de Libano Sponsa.

ET fugis, & fugiens clamas, quid Sponsa moraris?
Non fugis, vt fugias: vt capiare, fugis.

XLI.

De Pullato & Linteato Aloysio.

Q Vem pullæ cernis squallentē in funere pallæ,
Hunc nimius sacro terruit igne Deus.
Quid niueum, Pictor, pullo superaddis amictum.
Et regis hybernâ torrida membra niue?
Illic, vbi sidereos iuuenis conceperit æstus,
A minimo Domini vestis amore fluet.
Perge tamen liquidas gelidâ niue spargere flammæ:
Vt liquidum à flammis discat amare gelu.

XLII.

Pullatus post Prætextam Aloysius.

*Alluditur ad Mincium hospitem
cygnis fluuium paternum
Aloysij solum.*

Vetus oloriferi iuuenis propè flumina Minci
Ibat in herbosos Castilionis agros.
Hic niuei dominum cum mirarentur olores,
Squallida mutatâ pallia ferre togâ.
Pullatum fleuere ducem, visusque repentè
Plurimus attonito Cygnus ab amne queri.
Atque aliquis: quin nos etiâ nigrescimus, inquit,
Quando tam niueus sponte nigrescit olor?

XLIII.

Oculi B. Aloysij lachrymabundi.

Quis modus, ô oculi, nimis manare fluentis,
Et teneras fletu perdere velle genas?
In fluuios liquidis, abeunt duo lumina riuus,
Et lachrymæ gemini fluminis, instar eunt.
Interea medio fluitant suspiria luctu,
Et pius irrugas ventilat Eurus aquas.
Remigium, socij, naues & vela patemus:
Sunt, quibus in cælum velificemur, aquæ.

168 EPIGRAMMATVM

XLIV.

*B. Aloysio in horâ meditationis con-
stituto Roscum imminet
Sertum.*

PUlchra coloratis vbi pingitur Hybla rosetis?
Sicanias triplex colligit Hora rosas.
At modò quòd croceos religât tibi sertâ capillos,
Vndè repentinis emicuère comis?
Te Matutinæ pietas modò detinet Horæ,
Illa tibi viuo tempora flore ligat,
Quot tibi mille legent formolos Secula flores?
Vnica millenas si legit Hora rosas?

XLV.

De eodem Serto.

Ipsa corona, rosa est puero? puer ânnæ Coronæ
Ipse rosa est? puer est ipse Corona, Rosæ.

XLVI.

*B. Aloysius sacro lumine
circumfusus.*

NOr erat: & posito iuuenis requierat amictu.
Venit Amor, positâ se regit ipse togâ.
Sic ibat! sic ipse nigrâ sibi veste placebat!
Sic erat in refluxo plurima ruga sinu!

Interea tacito vestes vruntur ab igni ,
 Et bibit admotas proxima palla faces.
 Manè vigil positos iuuenis repetebat amictus ,
 Et circumfusæ luxit in ignæ togæ.
 Non miror iuuenem tacitis arsisse fauillis,
 In tacitas, miror, non abijisse faces.

XLVII.

Oculi B. Aloysij.

Bis geminos olim mater Natura lapillos
 Pygmalioneas inter habebat opes.
 His frenare comas, & eburnea cingere colla ;
 Hos memori nusquam mittere velle manu.
 Et chalybum nodis, & ahenæ vecte solebat ,
 Et vigili clausos sollicitare serâ.
 Parua tamen caris custodia visa lapillis,
 Quæue moram furto tollere posset, erat.
 Ergo pro geminis ALOYSI munus ocellis,
 Accendit geminas casta per ora faces.
 Tam fortunatis, inquit, custodia gemmis
 Firmior esse potest, tutior esse nequit.

XLVIII.

Lilia manu præfert Aloysius.

Hæc, quæ virgineis nituntur lilia culmis ;
 Vnde vercundas explicuere comas ?

H

170 EPIGRAMMATVM

Non generant similes Pastana rosaria flores,
 Nec simili Pharius melle superbit ager
 Non hæc purpureis mater Corcyra vineis,
 Nec puit aquoreis pulsa Carystos aquis.
 Cum nullas habeant natales lilia terras,
 Quis neget è castâ lilia nata manu:

XLIX.

*Petro Malaspinae Rectori Florentino
 Societatis I E S V.*

SCitata est flores nuper Florentia: cingat
 An bona spina suas, an mala spina rosas?
 Optauere malam, tangi quæ fortè volebant,
 Nam mala tacturos pungere spina nequit.
 Optauere bonam, tangi quæ fortè negabant:
 Nam bona tacturos pungere spina solet.
 Sic demùm variam clausit Florentia litem,
 Ellet vt alterutris allita spina Rosis.
 Nullus vt has tangat, tangantur ab omnibus illæ,
 Sit bona Spina Malis, sit Mala Spina Bonis.

L.

De Capto Oromusio.

*Quæ vrbs vulgò ab Indis Gemma orbis
terrarum appellatur.*

A Nulus est Orbis, pulcherrimus anulus orbis
Indutus digitis Lysia pulchra tuis.
Non tamen ille fuit pulcher sine diuite gemmâ,
Diues Oromusij nam sibi gemma fuit.
Gemma fuit, non est: subiti nam turbine belli
Nuper Erythreo perdata gemma luto est.
Ergo tuam quæres pulcherissima Lysia gemmam
Inter barbaricos Persica busta sinus.
Ecce meos (inquis) poscunt mea regna lacertos,
Ecce meas poscunt Chinica claustra manus.
Non opus est humeris: Oromusia, gêma videtur:
Ipse satis pollex, vt capiatur, erit.

L I.

*Joanni de Lugo , dum post morbum ad
intermissam de Pœnitentiâ
doctrinam rediret.*

Fertur inornatis nuper Metanctæ capillis
Flesse, repentinâ cum raperere febrî,
Fertur & indomito frenos laxasse dolori,
Et lachrymis madidos exhibuisse sinus.
Cum rursus domito reperis tua pulpita morbo,
Fertur inornatas disposuisse comas.
Et domitos hilari risu frenasse dolores,
Et lachrymis vacuos explicuisse sinus.
Quis, Pater, incolumi de te non gaudeat, ipsæ
Si gaudent Lachrymæ, ridet & ipse Dolor?

L II.

Ad Pontilianum.

E Templis quoties redeo, Pauliue sacello,
Occurris reduci, Pontiliane, mihi,
Et subito quartis: placuere palatia Pauli,
Et Pelusiacâ secta sacella Pharo?
Cum dixi micidis placuisse palatia tectis,
Et placuisse suis, ardua templa tholis.
Tu rursus, fontesque tibi, circosque placere,

Vasta placere crepas amphitheatra tibi.
 A placitis cessa, ne Roma Placentia fiat :
 Ipse Placentinus ne videre, tace.

LIII.

*Augustino Vinaldo primum in Lithuania,
 ac deinde Romæ Prouinciali Præposito
 Societatis JESV.*

Cum te Parthenope Patrem, cum Parma vocaret,

Opraretque suum Trinacris ora Patrem,
 Roma suas dominis mundi de montibus arces
 Prospicit, & studiis inuidet vna trium.

Quid faciam? Parmæ cedam? Trinacria flebit:
 Parthenope cedam: Parma, queretur: ait.

Trinacriæ cedam: Siren & Parma querentur.

Quin potius tantum fortior ipsa Patrem:

Cedite iam Natæ, Matri concedite Patrem:

An non vester erit, si meus, inquit, erit?

LIV.

De Timido Ansa Fulvio.

Dem bellicosus nuper Ansa prandentes
 In Othomanum Sarmatas adhortatur,

174 EPIGRAMMATVM

Prandete, dixit, milites, triumphalis
 Iam cœna vobis præparatur in Cœlo :
 Dixit : sed ipse iam mouentibus signis .
 Et buccinarum, tympanique rumore
 Perterrefactus, ordiente Bellonâ ,
 In ciuitatem primus Ansa profugit.
 Interrogatus inde cur fugam mallet ,
 Et cur ad astra nollet ire cœnatum ?
 Hac luce, fallax inquit Ansa, ieiunio.

LV.

*Augustino Vinaldo Prapósito Prouinciali
 Romano Societatis J E S V.*

Cum te nuper Honor liquidis circumuagus
 auris

Altus inauratis insequeretur equis .
 Trans Alpes, Helicemq; volas, vbi prentus Honor
 Dignaris meritâ Littaua frena manu.
 Cum tamen ingratos aspernaretis honores ,
 Itala festinâ corripis arua fugâ.
 Hic Latias iterum caperes cum iussus habenas ,
 Et victus meritis erubillet honor ,
 Non pudet à merito, dixit, me præside vinci :
 Sed vinci toties à fugiente pudet.

LVI.

*Scitum arrogantissimi Ministri
Caluiniani Tavelli.*

Ad Cassianum.

Nolo videri , sed suspici.

NON vult videri, CASSIANE, TAVELLVS ,
A me TAVELLVS suspici cupit semper.
Nolo, videre, CASSIANE, cœnantem ,
Stantem videre nolo, nolo currentem,
Et dormientem nolo, nolo stertentem:
NÔ vult videri, CASSIANE, TAVELLVS;
Sed vt TAVELLVS suspici mihi possit ,
Volo videre, CASSIANE, pendentem.

LVII.

Ad Plantum.

SIue peregrinas mittam tibi, Plaute, Camœnas:
Siue Medusæis fuitile carmen aquis ,
Non poteras, inquis, melius mihi mittere carmē,
Nec melius magno cum Cicerone loqui.
Non poteram melius: laus hæc mihi falsa videtur.
Quæcûq; vel inuiti stipitis esse potest.
Laudari puto me melius potuisse, sed à te
Laudari melius non potuisse puto.

LVIII.

Mater Neronis ad Neronem.

QUò gladium vibras : vtero, mammisne minaris :

Ah reprimat cæcus nescia tela furor !
 Lactabam mamminis vtero te, nate, ferebam :
 Dignus erit veniâ forsan vterque locus.
 Erramus, qui te miseras malè fudit in auràs,
 Dignus vterque mori : Cæsar vtrumque feci.

LIX.

Eloquentia Francisci Cardinalis Barberini.

QValis odoriferi per aprica rosaria Pindi,
 Garrit Hyanteæ lubricus error aquæ :
 Talis Apollineæ Procerum doctissime linguæ,
 Pura palatinas copia fundit opes.
 Et tibi doctiloquæ posuère silentia Cirrhæ,
 Victaque regaseus comprimit ora liquor.
 Sæpè loqui docto possit cum principe Roma:
 Dissect ab egregio principe Roma loqui.

LX.

Eiusdem sacra Poësis.

CVM tibi Pierios velaret purpura crines,
 Vile sibi raptis Laureæ fere comis.
 Illa fuit nostris quondam data gloria ramis :
 Cede meis, inquit, purpura cede comis,
 Risit, & è summo, respondit purpura vultu :
 Cingo meas, inquit, laurea, cingo comas.
 Quid facitis: meritos ambæ præcingite crines
 Laureæ Vatis erit : purpura Regis erit.

LXI.

*Ad Adm. R. P. Mutium Vitellescum
 Præpositum Generalem Societatis
 JESV.*

EXcubat in medio tibi pulchra Modestia vultu
 Et niueus roseo regnat in ore pudor :
 Simplicitas oculis, sacrâ Facundia linguâ,
 Ridet in argutis Gratia viua genis :
 Maiestas humeros, placidam Clementia frontem,
 Pura verecundus pectora Candor habet :
 Præ foribus famuli, video, famulæq; morantur :
 Virtutem Dominam quis neget esse domi :

H. S

LXII.

Cerea Neronis effigies.

DVrus & in molli figit Nero vulnera cerâ :
 Mollis & in duro cera Nerone fuit.
 Cerea quid frustra Solem deuitat imago ?
 Ipse suo iratus diffluet igne Nero.

LXIII.

In eandem Neronis effigiem.

EXprimit & verum mentitur cera Neronem :
 Et docet & verâ fallit Imago notâ.
 Hos oculos gerit illa quidem, quos ille gerebat :
 Et quas ille genas, has gerit illa genas.
 Tu tamen his oculis, hoc vultu luderis hospes.
 Id fieri possit quâ ratione rogas ?
 Materiâ peccat, non peccat imago figurâ ;
 Cerea materies, ferreus ipse fuit.

LXIV.

*In Maritimam Pali munitionem
 Ducum Ursinorum.*

Plucreis simulant dum rauca tonitrua flammis,
 Martiaque artificum fulmina nube ruunt.

Attonitis pelagi genitor Neptunus ab vncis
 Sulphureo afflatum sustulit igne caput.
 Ecquis, ait, nostri tranquilla silentia regni,
 Et resides bello sollicitauit aquas?
 Iamque sibi duci volucres ad frena quadrigas,
 Tritonemque cauâ praelia flare tubâ.
 Armarique Notos, Tempestatesque iubebat,
 Et Thetis armatis vellere signa feris.
 Cum procùl Vrsini fluitantia signa Gradiui
 Prospicit impulsis velificata Notis.
 Visus erat signum, picto quâ sutilis Vrsô
 Pensilis è summâ carbasus arce fluit.
 Heus, ait, inceptis Hyemes absistite pugnis,
 Et vos cæruleæ ponite bella feræ:
 Nouimus excussum iaculantia monstra profun-
 dum:
 Quæ fera concepto mugit igne, noua est.

LXV.

Ad Cosmicum de Quinto.

MVLUM QVINCTVS emit: sed cæcum COS-
 MICE, mulum.
 Vnum oculum mulus non habet: ille duos.

180 EPIGRAMMATVM.

LXVII.

*De Ludouico XIII. Galliarum Rege
Christianissimo.*

L Vdo vices, LVDOVICVS ait, Mars risit: & ohe
Lude meas, inquit, Rex Ludouice, vices.
De puero, ni Rex esses Ludouice, vererer:
Et puer, & Rex es, regie lude puer.
Iacta Rupellani cecidit simul alca belli,
Ante tuos cecidit victa Rupella pedes.
Ludere perge vices, vt sunt tibi praelia ludus:
Sic LVDOVICE tibi vincere, ludus erit.

LXVIII.

Libellus de Pietate Christianâ laudatus.

Pietatis iste liber est, auctoris tamen
Nomen racetur: ipsa conscripsit, reor.

LXIX.

Ad Timantem Pictorem.

Pinxisti pulchrum pulchrâ cum matre puellû:
Nec tamen illa fuit pulchra, nec ille fuit.
Pictorem Mariæ melius vis pingere Lucam?
Quis scit an errores corrigat ille tuos?

LXX.

De A. Persij Satyris.

VIS PERSI tetricas videre noctes :
Auditor lege scripta, lector audi.

LXXI.

*Tumulus coniugis Pauli Sapienae duos
inter equites hastatos.*

QUIS iacet hic : magnâ magnus de stirpe SA-
PIENAE.

Quis propè ? SAPIENAE sunt prope signa
nurus.

Quo clarus coniux ? clarissimus omnibus armis,
pace, fide, patriâ, religione, toro.

Qui certant equites ? certant, quis viuere possit,
Vel meliore nuru, vel meliore viro.

LXXII.

In cothurnatum Gallicum.

VESTARI rauco pudor est tibi, Gallice, curru ?
Cur ergò rauco non pudor ire pede ?

LXXIII.

Ad Ioannem Carolum CHODKEVIC
Ducem Exercituum Polonia aduersus
Osmannum Imperatorem Turcicum.
Cum Gymnasium inuiferet.

Spernere si nolis vatis præfagia Musæ,
 Nil in te iuris, CAROLE, casus habet.
 Vilnæ nuper dum mandat Apollo Thaliæ:
 Grammaticâ nomen flectere Lege tuum.
 Cunctatur, dubitat, pallet, rubet, hæsitat, alget,
 Hæc hilari tandem voce Thalia refert:
 CHODKEVIC, ait, est indeclinabile nomen:
 Robore bella gerit, Casibus ergò caret.

In Stemma eiusdem W. literam duode-
cimam inuersam.

LXXIV.

Magnus Alexander, Magnus Põpeius habetur,
 Magnus habebaris CAROLE, Magnus
 Otho.
 Scilicet hos Magnos magni fecêre triumphî:
 Te maior Magnum, CAROLE, palma facit.
 Per lege stēma tuum: Vincis te, Vincis & hostem,

Hic quæ terra legi non putat, æstia legunt.
 Si dubitas: hoc ipse Deo da stemma legendum:
 De cælo Magnum Maximus ipse leget.

L X X V.

Ad Robertum Cardinalem Bellar-
minum.

De pijs de Eternâ felicitate, & Gradibus,
&c. libellis, quos Sophia

Melecia Palatina magno studio paulò
ante mortem cucurrat.

INgens gloria temporum tuorum
 BELLARMINE Pater beatiorum
 Facundissime cygne gratiarum:
 Conatusque tuos, tuasque noctes,
 Sanctæ pignora lucubrationis,
 Victuros pylam libros senectam
 Palatina pio terebat usu,
 Nec torpere sinebat, anguloque
 Aut segnes humili iacere mensâ,
 Cœli delicias, Gradusque cœli:
 Quæis sacrâ pariter, tuaque pennâ,
 Æternam referas beatitatem:
 Et gemmantia templa nundinaris,
 Lamentis, Gemituque, Lachrymisque:

184 EPIGRAMMATVM

Istos illa diu legens libellos
Festinabat, & omnibus lacertis,
Remis omnibus, omnibusque velis
Ad cœli properabat vsque portum.
Nunc densis lachrymis, laboribusque
Et densis lachrymis, doloribusque,
Cœli nobile nundinata culmen,
Formosis spaciatur in viretis.

Quid dici melius beatiuscœ,
BELLARMINE, tuis potest libellis:
palatina tuis beata libris,
Tu lectore beatus es librorum.

LXXVI.

Ad Cæcilianum.

CVM modò Magdalios cecinisses carmine flet?
Et rapidos Afræ, Cæciliane, focos.
Continuò madidæ properata volumina chartæ
Ad nos perferri, Cæciliane, iubes:
Legi iudicium quaris de carmine? dicam.
Digna fuit lachrymis Magdalis. Afra focis.

LXXVII.

*De nouo Gymnafij Florentini edificio, cuius
inftauratio fub aduentu Caroli Austria
Archiducis capta.*

ARnus, an vmbrofas interliquidiffimus alnos
Permeffus Latijs luxuriatur agris?
Æfar, an Aufonias fubterlabentia turreis
Flumina Caffaliis vociferantur aquis?
Pindus, an audaces mediis in nubibus Alpes
Piniferis comunt frondæ colla iugis?
Quicquid erit: veram referet Florentia Cirrhâ.
Quam nouus Austriacâ condit Apollo lyrâ.

LXXVIII.

SCAZON.

AVLAM FVGIT ALOYSIVS.

FAllacis Aulæ pompa, criminum mater,
Quæ turbulentæ puluerem bibis Romæ,
Rituque femp̃ fluctuantis Euripi
Et huc & illuc ambulando curfando,
Confabulando, garriendo, ludendo,
Et vſque & vſque & vſque conſalutando,
Quotidiano merſa nauigas cæno,

186 EPIGRAMMATVM.

Centumque pictis curribus lutum rumpis.
 Sis ó beata, delicata, formosa,
 Morum Charybdis aula, pectorum Circe,
 Dolosa Siren, innocentiae labes,
 Fraudum satelles, officina fucorum:
 Eas superbis semifulsa lecticis.
 Eas sereni luce pulchrior phœbi,
 Et per Latinae colla plebis, incedas.
 Habe venustos, aureos, capillatos
 Pictos, perunctos, deque serinio totos
 Scitos Quiritès, elegantiae mystas,
 Vestæ nepotes, bellulos Remi vernas,
 Anteambulones laudis, & trahas pompæ;
 Dum noster aulas ALOYSIVS vitet,
 Centumque velis, & rudentibus centum,
 Centum phaselis, palmulisque deuitet,
 Habe capaces patrimoniij Scyllas,
 Fundi Maleas, spongas crumenarum,
 Onusta laudum plaustra, nomina rhedas,
 plenas iocorum, risuumque carrucas,
 Ineptiarum mille turgidos folles.
 Quibus dolosæ ficta dona naturæ
 Vultus poëtas, & poëtrias linguas
 Fecere dudum susque deque vertère.
 Quibus loquacis inficitæ plena
 Negotiosa liminum salutarix
 Famelicorum turba circulatorum
 Nugasque mille vendit, & locat risum,
 Fraudumque fructus mille, mille fucorum.

Mendaciorum mille, mille nugarum
Sutque subsutque mille centones :
Dum noster aulas ALOYSIVS viret ,
Centumque Phœbis, & Phlegontibus centum,
Centum quadrigis, Pegasisque deuitet.

Illum citato præpes impetu Virtus
Supra secures Cæsarum, & Numæ fascēs,
Regumque & omne culmen Imperatorum ,
Vndamque supra ciuium, & fori fluctus
Enauigantem, passibusque non tardis
Mortalitatis sæua iura calcantem,
Nimbosque latè, filiosque nimborum
Super Cometas, rauca fulminum regna,
Puerperamque grandinum & niuis Lunam
Ad vsque rerum vexit vltimos fines.
Ibi ille pulcher imperator astrorum ,
Noxæ beatus institor voluptatis,
Plenum sonorâ gaudium bibit ripâ,
Rerumque dulci naufragatur in ponto,
I nunc superba, delicata, formosa,
I diues aula : sis beata, sis pulchra
Conchyliata, purpupata, sis magna :
Dum te inde noster ALOYSIVS ridet.

LXXIX.

Hyems transijt, imber abiit, & recessit.

CANT. 2.

*In immaturam mense Iunio B. Aloysij
Gonzaga morsem.*

O Nix! ô niueis albentia colla pruinis!
 O oculi, ô niueo lumina vincta gelu!
 O niuæ ceruicis hyems! O læue genarum
 Frigus, & hybernâ roscida labra niue!
 O niuæ crystalla manus O mitte comarum
 Vellus, & intactis alba pruina genis!
 Ah vereor, ne vere nouos abeatis in imbres,
 Dum celer æstiuos Iunius vrget equos.
 Siste, precor, Iuni, crudeles sistite soles,
 Hic minimo liquidus diffluet igne puer.
 Non opus est flammis, satis est sibi dicat IESVS:
 CESSIT Hyems, imber cessit: Amice, Veni:

LXXX.

Scæzon de B. Aloysio.

I Ocofc Scæzon, si quid hætenus mecura
 Molli sub vmbra populie, lauriæ,
 Lenitæ buxi pampinæ, lufiti,

Valere iussis arbitrisque curisque
Mecum sub altâ feriare cupresso ,
Mundoque versu, simpliciue dicimus ,
Quid ille noster, ille ciuis astrorum ,
Agit coruscis ALOYSIVS campis ?

Non ille nostros ducit ampliùs soles :
Non hac phaselo corporis, leuis mundi
Tumultuoso fluctuatur in ponto.
Non has vocabat patrias domos vnquam:
Cœlum vocabat patrias domos semper:
Huc ille remis, huc rudentibus totis ,
Ipsisque plenus carbasis anhelabat :
Huc æstuanter dirigebat antennas:
Huic alligauit insulæ suam nauim.

Hic sempiterni vere cingitur Maij ,
Hic peruagatur elegantibus campis ,
Hic rure cœli fruitur, & procùl curis
Inter virentes anreis comis lauros ,
Crispas cupressos, ilices capillatas
Quotidianus ambulator incedit.
Qua bruma nusquam, vel comantis Autumni
Tonfor Nouember frondeum nemus radit ,
Ridetûe caluos Ianuarius montes.
Sed delicatos crinuntur in flores
Æterna prata: musici strepant luci:
Ripæ loquantur marmurantibus riuis:
Et lymphidorum margines fluentorum
Et hinc, & illinc verberante se fluctu ,
Et hinc & illinc inuicem cachinnantur :

190 EPIGRAMMATVM

Manusque pulsu, vel volubilis plectri
 Oblivioso de silentij somno
 Expergefata sponte garriunt plectra :
 Lenique subter dormiente Neptuno
 Tenerrimorum mollis aura ventorum
 Depe&it agros : desides hiant Euri ,
 Et otiosis oscitantur in campis,

Hic ille no&ter, ille ciuis astrorum ,
 Conchyliato purpuratus ornatu ,
 Lunte pompâ siderum coronatur,
 Solisque fuluâ totus ardet in pallâ.
 Et nunc per arces c&litum, per accessus ,
 Amethystinata templa, gemmeas sedes ,
 Et ciuitatis per forum Sion&e ,
 Et fulgurantum porticus platearum.
 Calcat superbum siderum pauimentum.

Hic Lainium compellat, hic Euetardum,
 Hic l&tus ambit Borgiam salutator ,
 Ignatione flammeo&e Francisco
 Enarrat, ipsâ delicatior Suadâ,
 Miranda temporum acta Claudianorum:
 Suoque longos Mutio rogat Soles ,
 Mellisque rosas, balsamique miratur ,
 Et gaudiorum, n&cterisque, lactisque,
 Formosa pictâ stagna tra&ieit cymbâ ,
 Et delicato nauiculatur in ponto.
 Nanosque colles, hispidasque verrucas
 Pulcherissimorum lustrat ilicetorum.
 O gestientium dulce siderum regnum !

Vestrum clientem, pro laboribus tantis,
 Doloribusque, lachrymisque, curisque
 Desideratos recreate per campos.
 Gaudete Tempe siderum, domus cœli:
 Ridete, quicquid est domi Voluptatum:
 Plorate, quicquid est foris Querelarum.

LXXXI.

*Ioannis Caroli Chodkiewicz Polonici
 Lituanicique contra Osmanum Tur-
 cicum Imperatorem Exercitus
 Duc̃toris.*

Statua in hortis Mediceis.

Quem modò Threicij pulchrâ sub fronde tri-
 umphi

Marmoreâ spectas ponere bella manu:
 Hic Asix populos, & flaua Propontidos arma.

Strauit, Abydenas depopulatus opes.
 Fortis adhuc meminit bellacis dextera ferri,
 Dilectumque latus conscius ensis amat.

O nisi captiuas vincirent marmora plantas,
 Læt in hostiles libera dextera globos!

LXXXII.

*Intres Fluuioſ, Stemma Ioannis Caroli
Chodkeuicij . dum Templum Collegio
Societat. I E S V Croſenſe
extrueret.*

QUæ gemmantibus hinc & inde riuis
Currunt flumina ? Chodkeuicianæ !
Currunt flumina Liberalitatis.
Non tam diuitibus ſuperba ripis
Gaudet Lydia : non amœnitatum
Tellus mater, & elegantiarum
Fœlix Americæ fluentis auri,
Quæ centum populis tributa ſoluens
Effundit facilem per arua cenſum,
Et crebro ſata comit vnione.
Quàm quiſ Patria, Martiuſque fulgor,
Et pietæ ſuperûm rigantur aulæ.
Hæc ſcis, vnde fluant fluenta nobis ?
Oſtendis CAROLI manum ? ſapiſti

Dictum

LXXXIII.

*Dictum Ioannis Caroli Chodkeuicij, cum
Castra ad Chocimum in Daciâ contra
Byzantinum Imperatorem
moueret.*

VElox Fama malum tumultuosus
Dum præteruolat incitata pennis
Arces, oppida, rura, Ciuitates,
Ducentis canit, & canit trecentis,
Braccatis canit, & canit sagatis,
Hostem millibus imminere Turcam,
Et iam terga remurmurantis Istri
Securum super ambulare Martem.
Addit, Bistonas, impiosque Thracas
Mistos innumeris venire turmis.
Hæc dū CAROLVS audit: vt sciamus
Veri nuncia Fama, num sit, inquit,
Elic hostem mihi computabit ensis.

*Statua M. Tullij (iceronis apud Magnam
Hetruria Ducem,*

ORa Myron, humeros Lysippus, lumina finxit
Praxiteles: vocem fingere nemo potest.

*Pompa, quâ Sacratissimum Corpus à
Romanis Pontificibus ad D. Pe-
erum deportatur.*

ÆLia cur tantis glomerantur compita turmis,
Et populi toto fluctuat vnda foro?
Cur refluus seruent Vaticana palatia turbis,
Dardaniæque vomant agmina mille viæ?
Quid iuuat æthereis populos accurrere mensis?
Vt satiet populos ambulat ipse cibus.

*Paulo Pimelio missum ex Succino
munus.*

QUæ placet ipsa sibi secretæ fidere formæ,
Ridet & arcanâ succina genma die.
Supplicibus xulgò libanda dat oscula culmis:
Libandas stipulis, pulueribusque genas.

LIBER VNVS. 125

Et me, PAVLE, tuus rapit ad sua lumina candor;
Nimirum gemma es succina, pulvis ego,

LXXXVII.

Latabimur memores uberum tuorum.

CANTICORVM I.

Ad Sponsum cœlestem.

Dicebas te velle tuis me pascere mammis.
Dum mea sollicitus pectora torret amor.
Clamabam: mea mamma meum mihi manna mi-
nistra:

Nec tu præstò mihi, nec tua mamma fuit.
Adspicio Terras, & Cœlum: forsitan, inquam,
Dextra Dei tellus mamma, sinistra polus.
Rigisti, dicens: ipso te Numine pascam.
Os utinam nobis Terra, Polusque foret.

LXXXVIII.

*Reuerendo Patri Leoni Sanctio conciona-
toris munere functo, Româ
discedenti.*

Nec potui Latijse altum te cernere rostris;
Quassantemûe pio conscia corda metus?
Ab saltem pro me, cui tanta potentia fandi,
Orator magni Numinis esse velis:

196 EPIGRAMMATVM

An non id merito possim te iure precari.

Cui meritò possum dicere, sancte LEO ?

LXXXIX.

De Diuino Amore.

Retia neſtentem nuper mirabar Amorem.
 (O quid non facilis fingere poſſit Amor !
 Aurea pinna fuit : lapis aureus : aurea retis,
 Aurea compages, aurea naſſa fuit.
 Aureus ipſe fuit : ſed dum ſibi flumina deſuat.
 Heu mea quò vertam retia? dixit Amor.
 Ad Ieſum conuerſe Puer, tua retia, dixi;
 Ipſe tibi fuerim piſcis, & ille Mare.

XC.

*In Stemma Ioannis Caroli
 Chodkeuicij.*

*Crucem Sagitta implexam & Calci,
 Tria flumina; & Grypha pedibus gla-
 dium vibrantem.*

CRUX micat in telo, Crux altera calce co-
 ruſcat :
 Perſitan hæc fortem nunciat, illa Pſum.

Aurea tergemino voluuntur flumina lapsu:
 Ita docent Largum flumina forsan herum.
 Felicem gestat felix auis ore lapillum:
 Felicem dominum forsan & illa notat.
 Quid dubitem Fortem, Felicem, & dicere Largū,
 Cum Gryphs ad voces annuat Ense meas?

XCI.

In Gryphem.

*Dum Ioannes Carolus Chodkencius, aique
 relietis cohortibus in Mosconiā,
 ad regni Comitia abiret.*

Viderat Hyrcanis Mosconia Grypha pruinis
 Ad Lituum tandem vertere rostra solum.
 Ille ferus Gryphs, inquit, abit, nil Ense nocebit.
 Non ales iostro, non peret Vngue Loco.
 Non est, cur a te, quod flexerit ora, triumphes
 A tergo longa est cauda relicta. Causo

XCII.

In duas Sagittas terra cœloque obuersas.

*Stemma Illustrissimi Eustachij Vollandicij
Præfulis Vlnensis.*

B Il geminos Petrus Christo monstrauerat enses,
 Virbs raperet captum cum Solyma Deum.
 Ferre cruentandum, clementia lumina, ferum,
 Terre necaturas non potuere manus.
 Vltrices maiora manus tamen ausa parabant,
 Ut tandem Christus dixerit, esse satis.
 O si tunc geminas monstrasses, Petre, sagittas,
 Quam meritò Christus diceret esse satis.

XCIII.

In duas easdem Sagittas.

Allusio in Cant. 4.

In vno oculorum, & in vno crine colli.

Virgilius quondam Telum facit Ira, canebat:
 Tela facit, melius sed cecinisset, Amor:
 Est oculus Telum: diuino crinis Amori

Est Telum, quid non fingere possit Amor?
 Est oculus, sed qui superas se tollit ad auras,
 Est coma, deciduo quæ petit ima gradu.
 Quis scit, an obuersæ Cælo Terrisque Sagittæ
 Hæc oculus non sit Præfulis, illa Coma?

XCIV.

In eadem Sagittas.

Æ Ris, & Argenti, & Ferri rude vulgus, &
 Auri

Ibat ad Ætnæi iurgia fortè fori.
 Lis fuerat, quorum posses, Vulcane, metallo
 Digna Volouiciâ condere tela manu.
 Caussidicum vicit, Vulcano iudice, Ferrum,
 Factaque sunt forti Ferrea Tela viro.
 Tum Faber ad socios operum: sint Ferrea Tela;
 Ipse mihi VOLOVIC aureus, inquit, erit.

XCV.

*Ad Illustrissimum Hieronymum Vollo-
 uicium, dum Samogitiam
 ingrederetur.*

Iffe suas vt te Samogitia sciuit in oras,
 Luserunt vitreo pulchra fluentia pede.
 Florida festiuas agitarunt rura choreas,

200 EPIGRAMMATVM

Lætitiâ madidæ personuère domus.
Ocyûs i Præses : si fortè venire moratis,
Huc venient campi, flumina, rura, domus.

XCVI.

*In Soleam tribus insignitam Crucibus,
Stemma.*

*Illustrissimi & Reuerendissimi Stanislai
Kiskeæ Praefulis Samogitia,*

Q Vis tam concordî iunxit duo robora nexu ?
Quis Soleam socias iussit habere Cruces ?
An quia Kiskanae monstrant insignia gentis,
Certatimque sacro laudis honore nitent ?
An quia calcari cupiunt, humilesque latere,
A Domino morem quem didicere suo ?
O celebres, humilesq; nimis ! magis inter honores
Dum nituère, latent : dum latuère, niteqt.

XCVII.

In tres eiusdem Cruces, & tres Tubas.

K ISSKA tuas dum cerno Cruces, dum Classica
cernô:
Sollicitat inentem terror, amorque meam.

Cerno Cruces ? ignis Sancti me flammât amôrîs,
Et dico : mentis Crux medicina meâ est.

Cerno Tubas ? timeo : fors, inquam bella parâtur,
Sed cum nulla sonent prælia, rursus amo.

Quid secuta tuæ faciet Fiducia plebis
O Præsul : si te diligit ipse Timor

XC VIII.

*In tres Tubas eiusdem Reuerendissimi
Præsulis cœuantes.*

Catholicos sauis dū prouocat Hæresis armis,
Innumeris parent impia castra Tubis.

Hæc Batavam, canit hæc Scotam, canit illa Bri-
tannam,

Et diuersa sonat quolibet ore fides.

Non sic Catholicas hortantur cornua turmas :

Vna fides ternâ consonat ecce Tubâ :

Quæ tam concordî sociantur classica cornu,

Impia castra, Tubas creditis esse ? Tuba est.

XCIX.

In Ensiserum Grypha.

*Stemma Ioannis Caroli Chodkiewicz M. D.
L. Supremi exercituum Ducitoris.*

Hic, qui supinos defluentibus plumis
Inuestit armos, & bicipitis plantæ
Effulsus vngue rectas imminet cælo,
Et lethiformi Marte præliaturus
Explorat ensẽ prouidus duellator,
Non Articarum flexili choreatum
Proludit orbe, non rotatili plausu
Reciprocante verberat solum plantæ.
Cuniculosis non Amazonum syluis
Inhospitales Arcton appulit gressus.
Sed è tropæis latus Imperatorum
CHODKEVICANAS transmigravit in ceras,
Suisque clarum stemma laudibus fulsit.
Nunc ad Poloni Martis æreos cantus,
Tubarumque gratum murmur exsoporatus,
Formidolosos ense fulminat Turcas.
Anertat isthinc pernicax Ethruscorum,
Et Apulorum veritas Sacerdotum
Victoriarum nuncias coturnices,

Vates columbos, auguresque cornices.
En certiora, Magne Militum Ductor,
Gryphs Lechicorum signa dat Triumphorum.
Ut dum per auras fluctuante subsultu
Stat ludibundus, & velut theatri
Pugil bipenne motat areâ ferrum,
Spectator ipse nesciat, Tuum Grypha
An præliantem cernat, an triumphantem?

C.

*De B. Agapi & Chroniâ Virginibus &
Martyribus, quæ, sorores ob Christum car-
cere maceratae, postea in ignem missæ, sed
inviolatae, oratione ad Christum fusæ ad
cælum euolarunt.*

Nil iuuat includi tenebroso carcere Diuas:
Te melius, cæco carcere, Christe, vident,
Nil iuuat ignitis immergere membra caminis:
Ignoscit casto conscia flamma pedi:
Compositis ambæ venerantur sidera palmis,
Et sociâ superûm culmina mente petunt
De flammâ carcer, de carcere flamma meretur,
Flamma sorori; carcer frater utrique fuit.

CL.

*De S. Leone Pontifice, qui Attilam Hun-
norum Regem in Italiam cum copijs
insurgentem monitu suo & ora-
tione repressit.*

ATtila Pannonicis populatur caudibus Alpes :
Obuia magnanimus tendit in arma LEO.
Aduersa gemini concurrunt fronte Leones ,
Inde LEO Dacus, Tuscus & inde LEO.
Conscijs ille sui , fera reppulit arma, furoris ,
Nempe tuâ monitus maxime voce LEO.
O quem te memorem ! quo Regem nomine dicâ !
Ille LEO raptor, tu LEO pastor eras.

CII.

*De S. Ardelione, qui ex Mimo repentî
Christianus effectus, sui testimonio
Sanguinis, Christum con-
fessus est.*

ARDELIO sacros deridet carmine ritus ,
Festaque non æquâ voce theatra quatit.
Audit Omnipotens: non est opus, inquit, hiulco.

Tulmine, tam facilem Gratia vince vitum,
 Deferit illa polos, & deferit iste theatrum,
 Et tereti sacrum voluit in ense caput.
 Sic, sic inquit, abit nostræ Comœdia vitæ:
 Terra vale, cælum plaude, Tyranne feri.

CIII.

*De SS. Basilissâ & Anastasiâ, quæ sub
 Nerone linguâ, pedibusque præcisâ,
 percussâ gladio occu-
 buerunt.*

FORTIS ANASTASIÆ comes est BASILISSA
 sorori:

Ilia canit Christum voce, nec ista tacet.

Cæsareas vtriusque sonus dum venit ad aures:

Vulnere lingua, simul pes vtriusque cadit,

Vtraque sponte genu sinuato vulnere curat,

Et te prociduo poplite Christe colit.

Iraſci Christo nescis improuide Cæsar!

Quem tacuisse velis, sic coluisse iubes,

CIV.

De S. Apollonio Senatore, qui lectâ pro Christi Religione in Senatu Apologiâ gladio percussus est.

CReber APOLLONIVM pronâ bibit aure Senator,
 Dum legit arcano nobile dogma libro.
 Etatemque canit Christi, Sanctosque triumphos,
 Et stygiâ nuper capta trophaa domo.
 Sed tamen infontem mulstat sententia Divum,
 Romanumque iubet tingere cæde forum.
 Ne dubitate nouo Romani credere libro:
 Mucro stylus, sanguis littera, Roma liber.

C V.

De S. Adalberto Gnesnensi Archiepiscopo & Martyre, qui à Prussis lanceis remisque appetitus, pro Christo fortiter occubuit.

Sæpè Tyras, ALBERTVS ait, & sæpè Tibiscos
 litrum sæpè peto, nauigo sæpè Salam.
 Ah quando tandem stellantia littora visam
 Ah quando cecâ sidera puppe petam!

Dixerat, & crudis Prullus dat vulnera cœtis,
 Et creber remis pectora nauta quatit.
 Vtere iam remis, & largum funde cruorem,
 His remis, isto flumine, vniclolum.

CVI.

Puer Iesus totus desiderabilis.

HYblæi rores, & Hymettia liba valete,
 Pinguiæque Assyriis deslua mella fauis.
 Me trahit ille ferax Sanctorum vultus amorum,
 Ille verecundo vinctus in ore pudor.
 Cum mea mens sacre satiatur imagine formæ,
 In desideriis pascitur ipsa suis.
 O IESV, mea sola fames, mea sola voluptas,
 Quam sapit ipse, tui si sapit ipsa fames:

CVII.

Vox dilecti mei.

A H ego tam liquidas surdus non audio voces?
 Alter & infantæ cantus in aure sonat?
 Clamat, Ede, tellus: re pondent æquora: Pota:
 Vasta sitim faciunt æquora, terra famem:
 Terra dehiscet, canis arefescite flumina ripis:
 Respuit & voces auris, & ora cibum.
 Vt solo te, Christe, frui possimque velimque;
 Totus & os posthac, totus & auris ero.

CVIII.

*Imago Sanctissime Virginis
Planco missa.*

Missi, Plance, tibi tenerum cum Matre pu-
ellum,
Deliciasque meas, deliciasque tuas,
Mittere nobilius, maius comprehendere palmæ
Nil potuere meæ, nil voluere tuæ.
A me plura tamen si munera, Plance, requiris :
Non à me, à donis plura require meis.

CIX.

*De plurimis Christi Martyribus, qui navi
vetusta impressi, demersi sunt.*

Digenerem relinquunt tenebrosi carceris um-
bram,
Ut scandat fragilem mascula turba ratem.
Sunt illic merces, plagæ : sunt vota, rudentes :
Mors, precium, virtus, prora : carina, salus
Vincla, lides : malus, pietas : suspiria, venti :
Spes, velum : remus, gratia : rector amor :
Tunc Deus : his, si nanis, ait, mea cingitur armis.
Typhi tuam cælo deijce, mitte meam.

LIBER VNVS. 215

Hic vni iuuenis dum fortè resistere vellet,
Ebria non meritum melluit ense caput.
Tollite de lautis iuuenes conuiuia mensis
Quis scit, an ex vestrīs non bibat illa scyphis.

FINIS.

ADVERTISSEMENT

DE L'IMPRIMEUR.

A My Lecteur, l'adjonction des *Liures* suivans, hors de leur ordre, vous pour-
 ra faire croire qu'il y a quelque manquement
 en ce volume. Pour vous en empêcher la
 creance, ie vous ay voulu donner aduis, que
 depuis que i'eus mis sur la Presse les vers
 precedens, que i'imprimay sur une copie
 d'Anuers, il m'en est tombé entre les mains
 une plus ample, laquelle comprend ceux qui
 suivent : que i'ay mieux aimé ioindre icy
 (estant pieces détachées) que de priver l'Au-
 theur de la gloire que luy ont acquis ses ou-
 vrages, & le Lecteur de la satisfaction qu'il
 en peut pretendre.

CX.

*De Palmulo adolescente Sanctissimo
immaturè vitâ functo.*

Vixisti tibi, vixisti quoq; Palmule, Christo,
Longa tibi fuerat vita, brevisque Deo.
Semper vixisti Christo: tibi, Palmule rarò:
Longa Deo fuerat vita, brevisque tibi:
Mortuus, es victurus: erit tua, Palmule, vita,
Longa brevisque tibi, longa brevisque Deo.

CXI.

De S. Simeone Stilitâ.

Est, inquit, SIMEON tellus mihi paruula
punctum:
Quis velit in puncto, Christe, mouere pedes?
Ergo pedes posthac æternùm stabitis, inquit,
Ne tam parua meum semita fallat iter.
Constitit: & stanti trigesima vertitur ætas.
Quæ tandem meritò contulit astra viro.
Si tibi terra fuit punctum, sint Circulus astra:
Iam lato choreas plaude per astra gradu.

CXII.

Christi in Cruce vox SITIO.

AH Sitio, clamas, Princeps pulcherrime rerum,

Non habeo pro te dulcia vina, siti.

Tu tamen, ah sitio clamas, dabo pocula, Sponse:

Heu mihi sed misto pocula felle dabo.

Hæc, mi Sponse, bibes: quæris cui fortè propines?

Ad me pro mundi, Christe, salute bibe.

CXIII.

De S. Ignatio Martyre, cuius in corde nomen IESV augustissimum aureis incisum literis, post mortem inuentum.

AVrea in IGNATI fulgent cognomina corde:
Hic tua tu tecum nomina, Christe, locas.

Sparserat effuso Martyr cor sanguine: de quo

Aurea te referens littera facta fuit.

Vnde potest solum mutari sanguis in aurum?

Sed tamen est sanguis Martyris: ergo potest.

CXIV.

*In gratiam Martini Badach ex Vilnensi
Academia in Germaniam
proficiscentis.*

Si te Theologum index audiret Aquinas,
Ingenium Thomas diceret esse suum.
Si te Oratorem facundo Tullius ore
Audiret, linguam diceret esse suam.
Quæ tua sunt, si fortè, BADACH, Tua dixeris
esse :
Ingenuo Thomas, Tullius ore caret.

CXV.

*In Tres Tubas, Stemma
Ioannis Rudomina Equitis Lithuani.*

Tres nuper Diuæ, Bellona, Diana, Thalia
De RYDOMINÆIS dimicuere Tubis.
Nostra Tuba est Bellona inquit, Turba nostra
Diana est,
Hæc inquit, potius nostra, Thalia Tuba est.
Audiit & Getico Mauors subrisit ab Hæmo,
Nil mihi cum vestris numina docta tubis.
Vestra Tuba est Bellona, inquit, Tuba vestra Dia-
na est,
Vestra thalia tuba est, sed RYDOMINA meus.

CXVI.

*De morte Caesaris Grimaldi, qui Scenicam
dum lustrat calum, praeceps inopino
casu ad theatrum ductus
expirauit.*

V Ius ubi roseum fulgor mentitur Olympum,
Et simulant viuas aurea tecta domos.
Picta renidentis dum lustra siderat Scenæ,
Atque alacres CÆSAR fertque refertq; gradus
Pendula nitentes decepit bractea plantas,
Atque suâ quassam mole necauit oras.
Noxia Caesaribus semper sublimia : quisquam
Ad superos veniat CÆSAR, & inde ruct.

CXVII.

Idem loquitur de se.

Falsa theatralis dum sœcra miror Olympi,
Vera, mihi, dixi, si fœra pande DEVS.
Dum meus hinc LOIOLA Pater m. dō cerneret
oras,
Putida clamebat, pulvis mihi sordet humeris.
O mihi, tam pulchra referentur morte penatēs !

Vera mihi reserat, dum loquor, astra Deus,
 At quia mors aberat cælo quæsitæ, cadendum
 Ad terram nobis, ut inoreremur, erat.

CXVIII.

De duplici Seneca. ad Paulum.

DE gemino Senecâ pugnat sententia Vatum.
 Conueniet, si tu, PAVLE, secundus eris:

CXIX.

In Philippum Rhetorem.

NON poterat iussus tria dicera verba PHI-
 LIPPVS:
 Si vultis causam nosse, disertus erat:

CXX.

*In Minodium Calvinistam Ministrum, à
 quo reprehensus fuerat, de producto
 in carmine, & correpto
 Sathana.*

QUOD breuiem, tendamque simul mirare Sa-
 thanam,
 Communionem facias cum tamen ipse tibi.

CXXI.

*De morte Caesaris Grimaldi, qui Scenicum
calum dum lustrat, praeceptis inopino casu
ad terram datus exspirauit.*

SCenica, mentiti, dum fortè palatia cæli,
Et dubio CÆSAR scanderet astra pede.
Aurea, quæ falsi simulauerat, atria cæli
Scilla ruinosum tela fefellit iter.
Decepto ruit ille gradu: tragicique doloris
Ad sua materies imple theatra redit.
Et Iesum vocat ore, pij ne flete sodales,
Non ruit ex astris CÆSAR, in astra ruit.

CXXII.

*De nobili adolescente in ferijs Bac-
chanalium miserabiliter
extincto.*

SAltantes nuper mors viderat atra Lupercos,
Et te festiuis miscuit ipia choris.
Ebria perque domos saltabat, perque plateas
Morborum longo præueniente choro.

Hic vni iuuenis dum fortè resistere vellet,
Ebria non meritum messuit ense caput.
Tollite de lautis iuuenes conuiuia mensis
Quis scit, an ex vestris non bibat illa scyphis.

FINIS.

MATTHIÆ CASIMIRI.
SARBI EVII
SOCIETATIS IESV

LYRICORVM

LIBER QVARTVS.

AD EVITES POLONOS.

*Cum montem Carpatum redux ex Italiâ
inuiseret.*

ODE. I.

Æ Ternâ magnis carmina Carpatî
Inscribo saxis. Discite posteri,
Castisque descendum puellis
Et pueris geminate cantum.
Frustrâ, Poloni, cingimus oppida
Muris, & arceis addimus arcibus;
Delubra si squalent, & altis
Cælituum viret herba tectis,
Frustrâ caduci fulminis artifex
Moles ab altâ turre remugiit,
Si mœsta respondere cantu
Templa negant, Superûnque pridem

K

Sacro stupeſcunt æra ſilentio.
Quòd ſi nec idem ſit Superis honos
    Templis in iſdem, nec ſub vnâ
        Lege ſuperſtitioſioris
Per ora vulgi relligio fremat:
Ciues iſdem non benè claudimur
    Portis, & infelix eundem
        Inſtruimur acies in hoſtem.
A plebe Numen ſeparibus malè
Placatur aris. ſcimus vt impias
    Vaſtata Graiorum per vrbis
        Sacra ſuis perièrè rixis
Fumant propinquæ templa Bohemiæ:
Concuſſa Regni viſcera Pannonæ
    Elenèrè collatis in vnam
        Viribus incubuiſſe itragem.
Hinc inde læuos deſpice Carpatò
Polone campos, quos pecorum ferax
    Drauiſque Sauuſque, & bicornis
        Frugifero ſecat Iſter amni:
Quanto careret corpore Thracius
Regni tyrannus, ſi benè mutuas
    Menteis & obligata Diuis
        Barbarus extimuiſſet arma?
Atqui timendæ Panno potentæ
Vailârat altis oppida mœnibus,
    Pontemque dedignatus, omni
        Danubius famularis vndâ
Cingebat Vrbis. ſed quid iuſtili

Possent scelestæ præsidio manus,
Quas ira non læti Tonantis
Riserit, indigetesque Diui
Iam nunc Polonis fata Quiritibus
Edico vates: Dum tibi consona
Votisque cantûque & Sæxæ
Thure calent precibusque templa.
Omnis recuruo Lechia poplite
Dum, Virgo, primâ, dum mediâ die,
Dum te salutamus supremâ,
Et dubio tibi lucis ortu
Septena coràm flamma Decembribus
Collucet aris; dum tibi patrium
Pæana dicit, supplicesque
Accumulat pia turba ceras:
Noster niuoso Vistula Carpato,
Nosterque ab ipso fonte Borysthenes,
Labentur in Pontum, nec Austrum
Aut Gothicam metuemus Arcton.
Errôrne mentes, ambiguas rapit
An clamor aures? vox grauior cauâ
Respondit è nube, & serenùm
Non dubij micuère Diui.

AD STANISLAVM LVBIENSKI

Episcopum Plocensem, Regni Polonia Senatorem.

O D E II.

SVnt & nouarum non vacuæ mihi
 Laudum pharetræ pro me reconditum
 O Musa telum : quem sonoro
 Pieridum iaculemur arcu ?
 Sit meta Præsul , cui modò Plocia
 Centum Poloni margine Vistulæ
 Eduxit armenta , & smaragdis
 Grande pedum , Tyriôque vittas.
 Inscribit ostro, se speciosius
 Plerumque doctæ Palladis artibus
 Indulget , & Musis amicam
 Gaudet Honor redimire frontem.
 Pulchro ligari fœdere gestiunt
 Libris Tiaræ Romuleas super
 Aras Honori , & dedicatis
 Thura ferunt eadem Camœnis.
 Artisse quondam : sed vigil ambitus ,
 Si possit , ipsa Cœlituum soio
 Permiscet aras , atque ab alto
 Astra rapit Superosque cælo.
 Vester , Camœnæ , vester ad inclytas
 Stat Præsul aras, vos adamantinam
 Sparastis electro Tiarâ ,

Quà vitreo pretiosus amni.
Pingit feracem Naruia Mœsiam :
Vos & bicorni Palladium caput
Pressistis auro , & gratulatâ
Carmina personuistis vnda.
Vos pectus altum , consiliis simul
Absterfit atræ nubila patriæ ,
Mulcetis , & fastidioso
Excipitis reducem Senatu :
Quondam & perenni vivere nobilem
Donastis ævo , cùm tulit aureos
Ad astra mores , atque auaro
Egregij monitus P S T R O K O N I
Invidit orco , candidus eloqui ,
Verique diues : vos , miserabili
Bellis inhorrescente Regno ,
Consiliis faciliq; rerum
Firmastis vsu ; ne popularibus
Fatiscat vndis , neu malè pendulis
Dextramque ceruicemque rebus
Subtrahat , ille meis legetur.
Pars magna chartis ; seu tenui lyrâ
Dicam Geloni fœderis otia ,
Maiore seu plectro Lechæi
Arma virumque canam Gradini.

Regnum sapientis.

ODE III.

L Atè minaces horruimus Lechi
 Regnare Thracas. latius imperat,
 Qui solus, exemptusque vulgo
 Certa sui tenet arma voti.
 Imbelle pectus parce fidelibus
 Munire parmis; neu latus aspero
 Lorica cinctu, neu decorum
 Arcus amet pharetræque collum.
 An cimber, an te lectus ab ultimis
 Pictus Britannis ambiat, an Geta,
 Nil allabores: ipse miles,
 Ipse tibi pugil, ipse Ductor.
 Exile regnum, PAVSILIP I, sumus:
 Sed se obloquentem qui sibi subdidit,
 Hic grande fecit. si suamet
 Ipse roget, peragatque leges.
 Armata Regem non faciet cohors,
 Non tincta vulgi purpura sanguine,
 Aut nobili stellatus auro
 Frontis apex, teretique gemmâ.
 Rex est, profanos qui domuit metus:
 Qui cum stat vnus: castra sibi facit:
 Casumque fortunamque pulchro
 Prouocat assiduus duello,

Non ille vultum fingit ad improbi
Decreta vulgi, non popularia
Theatra, non illum trophæa,
Non volucris mouet aura plausu.
Beatus, à quo non humilem grauis
Fortuna vocem, non tumidam leuis
Expressit vnquam, curiosis
Dum tacitus premit ora fatis.
Ad prima si quis vulnera non gemit,
Solo peregit bella silentio:
Celare qui nouit sinistros,
Ille potest benè ferre casus.
Ille, & caducis se licet vndique
Suspendat auris pontus, & in caput
Vnius & flammæ, & vndam, &
Vertat agens maria omnia Auster,
Rerum ruinas, mentis ab arduâ
Sublimis aulâ, non sine gaudio
Spectabit, & latè ruenti
Subiiciens sua colla cælo
Mundum decoro vulnere fulciet:
Interque cæli fragmina, lugubre
Telluris insistet sepulchrum, ac
Incolumis morientis æui
Heres, ab alto prospiciet, magis
Hæc magna quam sint quæ pedibus premit,
Quam quæ relinquet; iam tum Olympi
Non dubius moriturus hospes.
Quò cum volentem fata reduxerint,

Nil interest, an morbus, an hosticus

Impeliat ensis, quò supremum

Virget iter, semel aduehemur

Quam nauigamus semper in insulam:

Seu lata magnis strauimus æquora

Reges catinis: seu Quirites,

Exiguâ vehimur phaselo.

Illo beatum margine me meus

Exponat asser, cur ego sistere

Æterno reformidem quietus

Littore, si peritura linquam?

Celebris POLONORVM de Osmano

Turcarum Imperatore victoria, prælio ad

Chocimum Dacico, anno Domini M. DC.

XXI. VI. Non. Septemb. commisso paria.

Galesi Agricole Dacici Cantus inducitur.

O D E IV.

Dives Galesus, fertilis accola

Galesus Istri, dum sua Dacicis

Fatigat in campis aratra,

Et galeas clypeosque passim, ac

Magnorum acervos eruit ossium;

Vergente serum sole sub Hesperum

Fessus resedisse, & solutos

Non solito tenuisse cantu

Fertur iuuenços : Carpite, dum licet,
Dum tuta vobis otia, carpite,
Oblita iam vobis vireta
Emeriti, mea cura, tauri,
Victor Polonus dum positâ super
Respirat hastâ, sic etiam vigil
Sæuusque. Prô quantis, Polone,
Moldauici tegis arua campi
Thracum ruinis! quas ego Bistonum
Hic cerno strages? quanta per auios
Disiecta late scuta colleis?
Quæ Geticis vacua arma truncis?
Hac acer ibat Sarmata, (Thracibus
Captius olim nam memini puer.)
Hic ære squallenteis, & auro
Concanus explicuit cateruas.
Heu quanta vidi prælia, cùm Dacis
Consertus hastis campus, & horridi
Collata tempestas Gradiui,
Ambiguis fluitaret armis!
Suspensa paullùm substitit alitis
Procella ferri; donec ahenea
Hinc inde nubes sulphurato
Plurima detonisset igni.
Tum vetò signis signa, viris viri,
Dextraque dextris, & pedibus pedes,
Et tela respondere totis.
Et clypeis clypei retundi.
Non tanta campos grandine verberat

226 LYRICORVM

Nivalis Arctos, non fragor Alpium
 Tantus, renitenteis ab imo
 Cum violens agit Auster ornos,
 Hinc quantus atque hinc impetus æreo
 Defusus imbri. Miscet opus frequens
 Furorque, virtusque, & perenni
 Immoletur brevis ira famæ.
 Diu supremam nutat in aleam
 Fortuna belli. stat numerosior
 Hinc Belas, hinc contrâ Polonus
 Exiguus metuendus alis.
 Sed quid Cydones, aut pauidi Dahæ,
 Molletque campo cedere Concani,
 Quid Seres, auersoque pugnax
 Parthus equo, Cilicumque turmæ;
 Contra sequacis pectora Sarmatæ
 Possent fugaces? hinc ruit impiger
 Polonus, hinc Lithuanus; atro
 Quale duplex ruit axe fulmen:
 Aut qualis alto se geminus iugo
 Deuoluit amnis, raptâque cum suis
 Armenta siluis, atque aperto
 Præcipitat nemora alta campo.
 Heu quale saeuus fulminat æneo
 Borussus igni! non ego Liuonum
 Pugnas, & inconsulta vitæ
 Transierim tua Russe signa.
 Vobis fugaces vidi ego Bistonum
 Errare iunas, signâque barbaris ;

Derepta vexillis, & actam
Retrò equitum peditumque nubem:
Virtute pugnant non numero viri:
Et vna siluam sæpius eruit.
Bipennis, & pauca sequuntur
Innumeras aquilæ columbas.
Heu quæ iacentum strata cadauerum,
Qualemque vobis Ædonij fugâ
Campum retexere? Hic Polonam
Morder adhuc Othomannus hastam:
Hic fusus Æmon: hic Arabum manus
Confixa telis: hic Caracas iacet
Conopeis subter Lechorum
Non benè pollicitus minaci
Cœnam Tyranno. Spes nimias Deus
Plerumque fœdos ducit ad exitus.
Ridetque gaudentem superbum
Immodicis dare vela votis.
Quò me canentem digna trahunt equis
Non arma tauris? sistite barbaræ,
Non hæc inurbanâ, Camœnæ,
Bella decet memorare buxo,
Maiore quondam quæ recinent tubâ
Seri nepotes; & mea iam suis
Aratra cum bubus reuerri
Præcipiti monet axe vesper.

PARODIA.

EX IOANNIS KOCHANOVVIT
Poëtarum Polonorum Principis Libri 11.
Ode xxiv.

Cum Scythæ citeriorem Podoliam inopinatò inuasissent, populariter decantata.

ODE V.

ÆTerna labes, nec reparabile
 Polone damnum: Podoliam Getas
 Impunè vastare, & dolendas
 Ponè Tyram numerare pradas.
 Eheu pudendum! Threicij canes
 Egère præ se non popularium
 Armenta damarum, paternis
 Non iterùm reditura lustris.
 Pars impudicis vendita Thracibus,
 Pars Tauricanos iussa sequi Scythas.
 Eheu Gelonorum Polonis
 Strata canum caluere nuptis:
 Manus latronum ruris & oppidi
 Ignata, nostras itruit (heu pudor:)
 Vrbes, quibus pellita raptas
 Plaustra vehunt reuchuntque gazas;
 Neglecta quondam sic peccorum lupi

Armenta vastant; quæ neque peruigil
Seruat Magister, nec fideli
Cura canum comitata gressu.
Quantum Gelono pectoris addimus,
Si versa turpi terga damus Scythæ,
Iam panè laturo probrosas
Ciuibus Imperiòque leges!
Heu rumpe somnos, & vigiles age
Polone curas, nec reuocabili
Diffide fortunæ, aut fugaci
Anteueni tua fata tergo.
Tibi refuso nunc age sanguine
Pulchri Gelonus nominis eluat
Labem, & colono rum cruentis
Damna riget lacrymosa riuis.
Surgemus? an nos distinet aurea
Mensæ supellex? quos manet (heu dolor!)
Hæc mensa conuiuas? is auro
Nempe bibat, cui dulce ferrum est.
Neruum recusis in pretium scyphis
Bello paremus, quæ malè per vias
Sparsit platearum, tuendis
Hæc eadem neget arca mutis?
Ille numerati, nos potioribus
Seruemus ausis. pectora non priùs
Quàm vulnerantur scuta: frustra
Exanimem regit umbo dextram.
Me prisca lætat fabula: crescere
Per ipsa Lechum damna, sed heu! recens

230 LYRICORVM

Ne me refellat fama , Lechum
 Damna suis cumulare damnis.

PALINODIA

ad Parodiam IOANNIS KOCHANOVII.

Cum victoria de Turcis parta renuntiaretur, ac paullo post STANISLAUS KONIECPOLIVS Exercituum Regni Poloniarum Ductor Campestris Scythas prosperis praeliis fudisset.

ODE VI.

Æterna laudum nec violabilis
 Polone merces : sanguine Concanos
 Pacem redemisse , & reuictam
 Vno Asiam Lybiamque bello.
 Extrema latè quàm rigido subest
 Europa cælo , cornua fregimus
 Lunæ , cui lustrat subactas
 Sol oriens moriensque terras.
 Io triumphæ : Lechiadæ Duces
 Egere præ se signa fugacium
 Latè Gelonorum , Polonis
 Non iterùm reditura campis ,
 Pars iussa paci viui re legibus ,
 Pars fœderatâ cedere Daciâ :
 Io : Corallorum Polonis

Signa ducum micuère templis.
Gens quæ niuali deuia Caucaſo,
Vndaſque terrasque, & dubium manu
Concuſſit orbem; non decoro
Anteiſt ſua fata tergo.
Nocturna quondam ſic humili meant
Sub antra grefſu degeneres lupi,
Si quando venantùm tumultu
Auiæ perſonuere luſtra,
Quantum cruenti pectoris & Gotho
Dememus hoſti, qui modò Liouonum
Terras repentinâque cinctam
Terruit obſidione Rigam!
Sed ne ſecundis heu nimium pij
Credamus armis: ſæpè ſuum leuis
Fortuna victorem reliquit:
Et medios ſecuit triumphos
Contemptus hoſtis ſic Lacedæmonum,
Sic bellicoſi mœnia Romuli
Creuere contemptu, & perennes
Gentibus impoſuere frænſos.
Dat ira vires quæ tumido dolet
Ab hoſte temni: ſunt & inermibus
Irae columbis, ſunt echinis,
Sunt apibus ſua tela paruis.
Hic ipſe qui nunc improbus areas
Turùm fluenti Danubio Getes
Neſcit catenas, cùm ſecundis
Podoliam populatus armis

Spernet Lecheæ robora dexteræ :

Me vate , tinget sacrilegâ Lechos

Ceruice mucrones. potenti

Sic Nemefi , placitumque fati

AD CÆSAREM PAUSILIPIVM

*Diui Davidis Regis & Vatis Lyrica Poë-
fi Latinam non eſſe parem.*

ODE VII.

IEsſea quiſquis reddere carmina

Audet Latini pectine barbiti ,

Audet redordiri ſuperbæ

Turrigeras Babylonis arces.

Quantus Poloniè vertice Carpati

Ruptis inundat Viſtula fontibus :

Se fert , inexhausſusque tanto

Iſacius ruit ore Vates.

Vtcumque Paſtor duxit in auias

Armenta valleis , aut gelido ſuper

Iordane , muſcoſæque Bethles ,

Aut liquidis Acaronis vndis :

Dulci renarrat carmine melleis

Manaſſe retrò ſæcla liquoribus ,

Vinique riuos , & vetuſtas

Lacte nouo trepidaffe ripas :

Seu fontè miles belligeras lyrâ

Transſumit haſtas , & Superùm pio.

Scutumque loricamque Regi
Induitur, femorique magnum
Appendit ensen, qui malè pallida
Vrat minaci sidera fulgure,
Vrbesque Regesque, & tremendo
Regna metat, populosque ferro
Seu Christianis grande nepotibus
Euoluit æuum, siue adamantinis
Decreta cæli fixa valuis;
Siue hominum Superûmque Patrem
Stellante mundi sistit in atrio,
Cum toruus alti nube supercili
Diiudicandorum supremus
Consilio sterit in Deorum.
Illi & propinquus Terror in aureo,
E Fas, & Æqui strenua Veritas,
Et Candor, assedère scamno,
Et liquidæ sine nube Leges.
Quis ducat æquo pectine sutilem
Et luce pallam? quis sub ianthini
Tentorio cæli sedentem,
Quis rutilis diadema dicat
Crinale stellis? quis memoret Deum
Latè trahentem syrma per aureum
Mundi pauimentum, sequaci
Sidera conglomerare limbo?
At quantus inter Niliacas chelyn
Intendit vndas, cum reducem Pharo
Mosen, Erythræisque ducit

Isaciðùm pia castra lymphis?
Hinc ruptus atque hinc artificii lysâ
Pontus rigenti dissiliit freto, &
Circùm pependetunt euntes
Marmoreis maria alta muris.
Vidère stratis te Deus æquora
Vidère tonsis, & liquido pede
Fugère: porrectas in altum
Ipse timor glacauit vndas,
Et stare iussit. non humili sono
Terrasque & ictos increpuit polos
Armatus æther: hinc rubenti
Fulgura dissilire rimâ:
Interque crebræ verbera grandinis,
Vndasque, flammæque, & trepidantium
Duella ventorum, superbi
Frænigeras Pharaonis alas,
Currusque, & hastas, sanguineum mare
Iam non inani nomine proruit
Latè superfusum: cruentos
Seruat adhuc memor vnda sulcos.
Tum verò victor quadriugas super
Sublimis auras se Deus extulit,
Longèque frænatis tetendit
Sacra Notis Zephyrisque lora:
At læta circùm flumina vitreis
Plausere palmis, & velut arietes
Succussi certatim supinis
Culmina subsiliere siluis.

•

Hæc nos nec olim Sarmaticâ rudes
 Ausi Camœnâ : nec modò Dardanas

Culti per arteis , fortiore ,

PAVSILIP I, recinemus æstro.

Satis daturi , si Salomoniam

Vt cumque lenes tendere barbita,

Castam Sunamitum , & pudicos

Carmine sollicitamus ignes.

LAVS DANTISCI.

*Memoratur insignis Dantiscanorum de
 Classe Teutonicâ victoria, & fides erga
 Polonia regnum collaudatur.*

ODE VIII.

QUæ puppis aut quis Pegasus ultimas
 Tibi dicatum carmen in insulas
 Portabit , ô sidus Borussæ

Gentis , Hyperboreique latè

Regina cæli , quæ vitrei super

Sedisse felix margine Vistulæ,

Terrasque liquentesque circum

Oceani speculata campos,

Iniecta septem fræna Trionibus

Doctâ relaxas & cohibes manu,

Vtrumque pollens , siue tellus,

Siue tuas tremat vnda leges?

Gazas tuorum non ego ciuium
Canam profanus : non ego turribus
    Balthim coronari , & trecentas
    Portubus aduigilare proras
Non , quòd Britannos nauiget , aut tuus
Eoa remus verberet æquora :
    Non quòd tui Ormusianæ
    Mercibus infremuere ripæ.
Non , aut propinquas digna Palatia
Æquare nubes , aut Superum canam
    Delubra , non imaginosis
    Attria conspicienda ceris.
Olim reuictos consilio dolos
Dicam Plauenl. cetera distuli
    Nondum Ausus Amphion perennes
    Cantibus ædificare muros.
Humana quidquid composuit manus ,
Humana rursus dissciet : iacet
    Ingens Alexandria , & altæ
    Mœnia procubuere Romæ.
Natura cassos subruit æmulæ
Artis labores. heu male prouidi
    Casura mortales in altum
    Extruimus , colimúsque , iisdem
Mox obruendi ! Troia premit Phrygas ,
Graios Mycænæ : sola Fides super
    Turrita terrarum sepulchra
    Euenit , & iacuisse gaudet ,
Quidquid caduco condidit omine

Non sola virtus. oppida Ciuum
Virtus tuetur, non athena
Claustra, Semiramidae turres,
Non sulphuratis feta tonitribus
Tormenta, non arx clausa decemplicis
Errore muri, sola diros
Urbe Fides prohibebit hostes.
Hac arte lato Teutonas æquore
Urbs magna fundis, quam neque callidum
Perrupit aurum, nec dolosi
Munera blanditiæque belli.
Nam Fas, & Æqui prisca Seueritas,
Simul potentum limina Ciuum,
Muniuit, & dona & repulso
Arma retrò retulere gressus.
Mortuum locuto iam redeuntibus
Signis Magistro; nunc ego (prò pudor)
Ferar per Europen celebris
Fabula, dedecorasse sacri
Leges Gradiui, & degenerem dolo
Armasse dextram. non ego (prò dolor)
Ferro Borussia nec auro
Dedecores animos probaui;
Vtrumque fœdus. classis in vltimam
Disiecta Thulen, & profugæ rates
Heu turpe vulgabant Plauen
Opprobrium: vice plus quaternâ
Tentata nostris mœnia classibus
Stetisse, & auri muneribus meas

Ferrum regessisse in carinas,
Non iterum reditura dona.

Quem foderatis nunc ego nuntium
Mittam Sicambris? quos ego Teutonum
Fastis recensebo triumphos?

Quæ patriis spolia ampla fanis?
Frustrâ pudendis Fama superstitem
Narrat ruinis. ô ego naufragus
Perisse dicar? donec alter

Me melior puido triumphus
Excuset orbi: si tamen hoc quoque
Fortuna versâ iam negat orbitâ,
Me vera non falso probriosum
Naufragio Libitina condar.

AD ROMAM.

Eam bonarum artium nutricem esse.

ODE. IX.

SEcunda cælo Roma, perennia
Quam iura dantem quadriugo vehit
Hinc Africa Europæque supplex,
Inde Asia Americæque curru,
Olim cruentis non sine præliis
Frangit terras aspera, nunc potens
Pacis sacramento quietæ
Belligeras cohibere gentis.

Nec omne terram prospicit undique

Cælum, nec omnis parturit omnia

Tellus, & in magnis relucet

Discolor ingenii venustas.

Te mite cælum, te genius loci,

Et quæ bonorum copia plurimo

Se fundit è cornu, colendis

Mortibus ingenioque blandam

Fecere matrem, non tibi nubila

Mentes, sed album quæ generosius

Bibere solem, sunt aperto

Pectora candidiora cælo:

Verique pugna, & niuci vigil

Pubes Honesti: fulgurat indoles

Vultuque, cultuque, & fideli

Non dubius sedet ore Candor.

Sunt & benignæ quæ bona pectoris

Ornant Camœnæ, non veteres ego

Vates, & ignotos amico

Carminè sollicitabo manes:

Testis mearum viuida **BENCII**

Thalia laudum: testis amœnior

Argenteis **GALLVTIORVM**

Barbitos intonuisse æruis.

Testis feroci qui premit impetu

Papiantani prælia pectinis

DONATVS: heu testis Tragœdi

Postuma Calliope **STEPHONI**:

Diuesque **STRADÆ** cultus, & integer

240 LYRICORVM

GVINISIANVS candor & aurei

Lepos PETRVCI, aut qui Latino

Dulce fuit GODEFRIDVS ore.

Quamquam nec armis desit idonea

Campoque pubes : & tibi Thracium

Depæliaturos Tyrannum

Magnanimos Latium nepotes

Cultuque & almis educat artibus ;

Qui regna Cypri , qui Rhodon asserant

Armis , Palæstinósque colleis ,

Et Solymi iuga parricidæ.

Vidi Latinas , vidi ego , ludicro

Latè Phalangas feruere prælio ,

Primi rudimentum Gradiui ,

Dum Ligurum Allobrogúmque quondam

VRBANVS acres non sine numine

Componit iras , cùm fera militum

Ferrara vicinum quietis

Eridanum monet esse ripis.

Heu quanta bello robora ! non mihi

Indictus olim vixeris , aliùs

TORQVATE fraternâ sonari

Digne lyrâ , Comitum propago

TORQVATE Regum. te Latiis grauem

Bohemus armis , te validum leues

Sensere Daci , tu perempti

Non humilis socius BVQVOI ,

Tunc Vaticano primus in agmine

Pugnam docebas : qualis adhuc rudem

Chiron

Chiron Achillem, qualis alto

Æmona Protefilaus Æmo.

Dicent COLUMNAS qui grauioribus

Dicent Camœnis edomitum mare, &

Opima Naupacti trophæa, &

Aufonio pia bella ponto.

Non & sonandus non geminus pari

URSINVS æstro? sed benè credidit

Imbelle plectrum, non pharetram,

Autabilem mihi Phæbus arcum.

AD Q. DELLIVM.

*Non tam populari exemplo, quàm potius
rationis ductu vitam esse instituendam.*

ODE. X.

DELLI, si populo duce
Vitæ degenerem carpimus orbitam,

Erramus, procul arduis

Virtus se nimum seposuit iugis.

Illuc quò via tritior,

Hoc est certa minùs. Longus inutilli

Error nectitur ordine:

Et mores populum, non ratio trahit.

Casu viuitur, & viam

Non metam premimus, quàm præcuntium

Per vestigia ciuium

Infanz strepitus plebis , & improba
 Voces inuidiæ vocant.
 Exemplis trahimur , & trahimus retrò,
 Soli nemo sibi est malus ,
 Nulli vita sua est : dum vaga postero
 Turbam turba premit gradu ,
 Sunt primi exitio sæpè sequentibus.
 Me Parnassus & integer
 Plebeiis Helicon cœtibus eripit
 Sublimem : vnde vagantium
 Errores animorum , & malè desidis
 Vulgi damna patent. iuuat
 Ex alto intrepidum colle iacentia
 Despectare pericula , &
 Cautum non propriis viuere casibus.

AD SIGISMVNDVM LÆTVM.

*Gloria inanis despicientiam & silentium
 commendat.*

: ODE. XI.

LÆTE , quid cassis sequimur fugacem
 Gloriam telis ? fugit illa Mauri
 More , vel Parthi , regeſque ab ipſo
 Vulnere tergo.
 Hospes vnus negat eſſe teſti
 Garrulus vulgi fauor : hic inani
 Auræ rumores legit , inde veris

Falsa remiscet.

Hic velut nidum positurus hæsit,
Mox ubi vano vacuum tumultu
Pectus illudit, tacitis in altum

Subsilit alis.

Vera laus sciri fugit. ipse pulcher
Se suâ Titan prohibet videri
Luce : qui totus potuit latere,

Maior habetur.

Qui premit sacram taciturnitate
Pectoris gazam, benè non silenti
Tutus in vulgo, benè suspicaci
Regnat in aulâ.

Præterit mutas benè cymba ripas,
Quæ simul raucis strepuère saxis,
In latus cautam sapiens memento
Avertere proram.

AD IANVM LIBINIVM

Solitudinem suam excusat.

O D E XII.

Q Vid me latentem sub tenui lare
Dudum moretur, cum mihi ciuium
Atque certatim pateſcant

Attria, sæpè rogas LIBINI.

Me plenus, extra quid cupiam? meo
In memetipsum clauſus ab ostio,

L 2

244 LYRICORVM

In se recedentis reuiso

Scenam animi, vacuúmque lustró

Vitæ theatrum, sollicitus mei

Spectator, an quæ fabula prodij

Matura procedam, & supremo

Numinis excipienda plausu.

Omnes recenset Numen. & approbat,

Vel culpat actus: quo mea iudice

Si scena non læuè peracta est,

Sim populo sine teste felix.

Odi loquacis compita gloriæ

Plebeia: quam cùm Fama fauentibus

Euexit auris, sæpè misso

Inuidiæ stimulata telo,

Aur inuidentium territa vocibus

Parum obstinatis & malè fortibus

Dimittit alis. illa nudam

Plangit humum, lacerósque saxis

Affligit artus. Me melius tegat

Priuata virtus, & popularia

Numquam volaturum per ora

Celer iners sine laude rectum:

Semota laudem si meruit. vetat

Audire virtus tutiùs inuidi

Lorginqua miramur: propinquis

Læuus amat comes ire Liuor.

AD CÆSAREM PAVSILIPIVM.

Aduersa constanti animo ferenda esse.

O D E XIII.

SI quæ flent mala lugubres
Auferrent oculi, Sidoniis ego
Mercarer benè lacrymas
Geminis, aut teretum merce monilium.
At, ceu rore seges viret,
Sic crescunt riguis tristitia fletibus.
Virget lacryma lacrymam;
Fecundusque sui se numerat Dolor.
Quem fortuna semel virum
Vdo degenerem lumine viderit,
Illum sepeliet; mala
Terrentur tacito fata silentio.
Ne te, ne tua fleueris
Que tu, care, vocas, PAVSILIPI, mala,
Quam pellunt lacrymæ, fouent
Sortem dura negant cedere mollibus.
Siccas si videat genas,
Duræ cedit hebes fors patientiæ:

AD CRISPVM LÆVINIVM.

*Rogatus cur sæpè per viam caneret ,
respondet.*

O D E XIV.

CVM meam nullis humeros onustus
Sarcinis tecum patriam reuiso
Lætus , & paruo mihi cùmque diues

Canto viator,

Tu files mœstùm : tibi cura Musas
Demit , & multi graue pondus auri ,
Quæque te quondam malefida rerum

Turba relinquet.

Diues est qui nil habet , illa tantùm
Quæ potest certâ retinere dextrâ ,
Seque fert secum , vaga quò migrare

Iussit egestas.

Quid mihi , qui nil cupiam , deesse
Possit ? vmbrosi placet vna Pindi
Vallis : ô sacrum nemus , ô iocôsæ

Rura Camœne !

Quæ meos poscet via cumque gressus
Delphici mecum , mea regna , colles
Itis , & festum comitante circum-
sistitis vmbrà.

Me Gothus sœuis religet catenis ,
Me Scythes captum rapiat , soluta

Mente vobiscum potero tremendos
Viscere Reges.

AD MVNATIVM.

*Nihil in rebus humanis non tædio
plenum esse.*

ODE XV.

Nil est, MVNATI, nil, iterùm canam,
Mortale, nil est, immedicabilis
Immune tædi. Clarus olim
Sol proavis atavisque nobis,
Parùm salubris, nec maculâ reus
Damnatur vnâ: quidquid in arduo
Immortale mortales Olympo
Vidimus, inuidiæ caducâ
Fuscamus umbrâ. non placet incolis
Qui sol auitis exoritur iugis,
Aut prisca quæ dudum paternam
Luna ferit radiis fenestram.
Cælo quotannis, & patriis leues
Migramus aruis, hunc repidæ vocant
Brumæ Batauorum, huic aptici
Aufoniæ placuere soles
Frustrâ; fideles si dominum retrò
Morbi sequuntur, nec tacitus Dolor
Abstitit, aut Veiente curru,
Aut Venerâ comes ire cymbâ.

248 LYRICORVM

Tandemque nobis exsulibus placent

Relicta. certam cui posuit domum

Virtus, huic numquam paternæ

Fumus erit lacrymosus aulæ.

Virtus agresti diues in otio

Se se ipse claudit sinibus in suis

Pierumque, & in fonti quietum

In palcâ folium reclinat.

AD EQVITES POLONOS.

*Illos quàm maximè campestribus praliis
idoneos esse.*

ODE XVI.

Nec Lechus neque Lechicis
Proles ille fuit nata nepotibus,
Primus qui docuit suis

Vibes Sarmatiae si lere machinis.

Campestres bene Sarmatæ

Campo bella gerunt: sub Ioue libero

Natam militis indolem

Frustâ belligero clauditis otio;

Arctis oppida mœnibus.

Virtutem cohibent, dum malè fortibus

Addunt consiliis moram, &

Crescentes hebetant Martis adoras.

Sic non vincimus, vt diu

Vincamur, miseri, ni vetet exteri

Campèstris manus auxili
Hostem quassa diu cingere mœnia ,
Aut vis viuida ciuium
Rumpentis nebulam more tonitru
Claufo proruat oppido ,
Et murum solido pectore suppleat.
Agrestes meliùs feræ ,
Quarum non vacuis iurgia sub iugis ,
Sed plano generosior
Campo pugna calet , prodit inertibus
Antris impavidus leo ,
Hostem conspicuis sternere collibus.
Aër ingenuis patet
In pugnas aquilis. mollibus euolat
Nidis , cum violentior
Visis accipiter pugnat oloribus.
Quid nos picta leonibus
Frustrà parma tegit ? cur Iouis alitem
Aut cur accipitrem cauo
Gestemus clypeo , si malè Martiæ
Respondet nota dexteræ ,
Nec pulso resonat gloria pectori ?
Quòd si non vacuum genus
Iactamus timidi , cur fugimus sacrum
Immiscere periculis
Cælo teste caput , non sine stemmate ?
Magno magna ruant loco ,
Aut vincant. videat sol meliùs mori
Quos nasci benè viderat ,

Et laudis spatium mors habeat sua.
Hæc virtute Chaber vagum
 Sub consanguineæ iura Poloniæ
Iussit ire Borythenem ,
 Captiuæque super marginibus Salæ ,
Et Silesidos Oderæ ,
 Metas imperio fixit aheneas ,
Quà certo pede gloriam
 Stantem non stabilis præflueret liquor.
Nos fœdam Lare patrio
 Ætatem tegimus , solliciti parùm ,
Quàm vicinus aret Gothus ,
 Vel quàm frugiferæ rura Podoliæ
Creber diripiat Scythes :
 At non & madidi sub iubar Hesperî
Inter pocula nescij
 Noctem sanguineo ducere iurgio.
Quòd si prima senes hyems
 Admouit tepido cum pueris foco ,
Patrum dicere prælia
 Hausto non humiles historici mero ,
Fecundam scelerum pij
 Ætatem querimur , quam noua posterum
Inter pocula liberis
 FLEMUS , quæ miseri sæcula fecimus.

AD VIOLAM.

*Kalendis Maij quotannis Pueri IESU
caput coronaturus.*

ODE XVII.

A Vrora veris, punicei recens
Regina campi, cinge mei precor
Frontem puelli : cur sub auro
Paruulus heu grauibúsque gemmis,
Aut sub prementis sidere purpuræ
Laboret ? ô cui pauperies mei
Regnum dicauit, nocte sertum,
Nocte meo diadema Regi.
Paruo coronat munere se Deus
Plerumque, si quæ paupere dat manu
Diues voluntas : dona magnis
Parua animo placuere magno.

AD ROSAM.

*Quotannis Kalendis Junij D. Virginis
caput coronaturus.*

ODE XVIII.

Siderum sacros imitata vultus
Quid lates dudum rosa? delicatum
Effer e terris caput, ô tepentis
Filia cæli.

Iam tibi nubes fugiunt aquosæ,
Quas fugant albis Zephyri quadrigis,
Iam tibi mulcet Boream iocantis
Aura Fauoni.

Surge, qui natam deceant capilli
Mitte scitari: nihil heu profanæ
Debeas fronti, nimium seueri
Stemma pudoris.

Parce plebeios redimere crineis,
Te decent aræ: tibi colligenda
Virginis latè coma per sequaceis
Fluctuat auras.

AD IESVM OPT. MAX.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*Indica mihi quem diligit anima mea, ubi
pascas, ubi cubes in meridie.*

O D E XIX.

Dicebas abiens : Sponsa vate, simul
Vicisti liquidis nubila passibus.

Longam ducis, IESV,

In desideriiis moram.

Ardet iam medio summa dies polo,

Iam parcit segeti messor, & algidas

Pastor cum grege valleis,

Et pictæ volucres petunt.

At te quæ tacitis distinet otiis

O IESV regio? quis mihi te locus

Cæcis invidet umbris.

Aut spiskâ nemorum comâ?

Scirem, quo iaceas cespite languidus,

Quis ventus gracili præflet anhelitu,

Quis riuus tibi grato

Somnum prætereat sono;

Ah! ne te nimio murmure suscitent,

Nostræ diluerent flumina lacrymæ,

Et suspiria crudis

Miscerentur Etesiiis.

AD DIVAM VIRGINEM.
CARMEN VOTIVVM.

ODE XX.

Regina terris non humili⁹ Deum
 Enixa partu, cui vigiles comam
 Flammæ coronauere, & albo
     Sidera circumiere gyro,
 Vt cumque viles respicis aureâ
 E nube terras, lenior excipe
     Non antè testudo locutis
     Quæ mea cumque sonat Camœnis;
 Me torua circum mugiat horrido
 Malca ponto, me fera sorbear
     Charybdis, enantem per ipsas
     Eripiet tua dextra mortuis.
 Importuosi seu iubar æquoris
 Audire gaudes, seu Pelagi Pharos,
     Seu certa tu maus vocari
     Ambiguus Cynosura nautis:
 Seu naus olim credita naufragum
 Scruasse sæclum, cum scelerum Pater
     Vltor superfusio Gigantum
     Obrueret genus omne cælo:
 Me pestilenti Suius halitu
 Afflet, cadacum tu bene proteges
     Vmbra clientem, seu comanti

Dulce vires Terebinthus auro,
Seu celsa gaudes Cedrus in arduo
Nutare Sina, seu Libano super
Cupressus, aut latè Cadanis
Populus aspicienda campis.
Dicam & minoris carmine barbiti
Inter seueras nobile Liliū
Florere spinas, & comantem
Flore Deo tremuisse Virgam.
Cingat frementū me globus hostium;
Dicere denso Exercitus agmine
Alas, & æqualem reductis
Cornibus explicuisse campum :
Dicere virgo Turris, eburnea
Dicere Turris, quam nec aheneus
Perrumpat imber, nec ruinam
Flamma graui meditata plumbo:
Quòd si canoro carminis alire
Indis morantem Musa cubilibus
Hortetur exire, & nigrantes
Luce nouâ reparare terras :
Non & benignis respuis auribus
Aurora dici : surgis & integro
Nunc Luna vultu, nunc Eo
Cynthius inuheris triumpho.
Quocumque gaudes nomine, me tuum
Tuere Mater, si mihi per tuas,
O Virgo, non immunis aras
Mica salit, Cilicésque nimbi.

Hic Vaticanis non sine laureis
 Appendo functum carmine barbitum , &
 Olim Polonorum trophæa
 Sollicitam cecinisse buxum.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

*En dilectus meus loquitur mihi : Surge,
 propera amica mea , columba mea , for-
 mosa mea , & veni. Iam enim hyems
 transijt , imber abiit , & recessit : flores
 apparuerunt in terrâ nostrâ , tempus pu-
 tationis aduenit : vox turturis audita est
 in terrâ nostrâ : ficus protulit grossos
 suos : vineæ florentes dederunt odorem
 suum. Surge , amica mea , speciosa mea,
 & veni.*

ODE . XXI.

F Allor ? an Elysij læuâ de parte Sereni
 Me mea vita vocat ?
 Surge soror , pulchris innectito lora columbis,
 Pulchrior ipsa super
 Scande rotas, Libanîque leuem de vertice currû,
 Has , age , flecte domos.
 Ad tua decidui fugiunt vestigia nimbi,
 Turbidus imber abit :
 Ipsa sub innocuis mitescunt fulmina plantis,

Ipsa virescit hyems.

Interea sacris aperit se scena viretis,

Sub pedibúsque tibi

Altera floret humus, altéque vagantia latè

Sidera pascit ager.

Hic etiam trepidi pendent è rupibus hœdi,

Præcipitèsque capræ,

Hinnulcique suis, passim dum flumina tranant,

Luxuriantur aquis.

It leo cum pardo viridis de colle Saniri

Mitis vterque regi,

Cúmque suo passim ludunt in montibus agno

Exsuperántque iuga.

Plurimus hos circum tacito pede labitur annis,

Pumicibúsque cauis

Per violas lapsæ, per decliues hyacinthos,

Exspatiantur aquæ.

Lenè fluunt iuvi, muscolis lenè susurrus

Murmurat è scopulis.

In vitreo pisces saliunt hilares crystallo,

Dulcè queruntur aues.

Nec verò, si mœsta placent solatia, cælo

Flebile murmur abest:

Nam sibi dum vestro regemunt ex orbe palūbes,

Huc sonus ille venit,

Sic dum se viduo solatur carmine turtur

Gaudia nostra placent.

Cetera non defunt, ptonis vindemia pendet

Officiosa botris.

Hic etiam vulgò violas , albentia vulgò

Vngue ligustra leges :

Ipsa tibi , leti succos oblita priores ,

Mitra poma cadent :

Ipsæ maturâ labentur ab arbore ficus ,

Percutientque sinum.

Intercâ falcem vindemia nescit , aratrum

Saucia nescit humus.

Ipsæ sponte virent segetes , innoxius ipse

Messibus albet ager.

Præbent hospitium platani : præbet formosos

Graminis herba toros.

Cædua Panchæos sudant opobalsama nimbos ,

Et genialis odor

Adspirat quoties , nutantibus hinc atque illinc

Ingruit aura comis.

Surge , quid indignos ducis per tædia soles ?

Surge , age , cara soror.

Ecce tuis ipsæ iam circum fræna columbæ

Ingemuere moris.

Huc age , formosas formosior ipsa columbas

Hospita flecte soror.

AD VIRGINEM MATREM.

*Quasi aurora consurgens, pulchra ut luna,
electa ut sol, terribilis ut castrorum acies
ordinata.*

ODE XXII.

QVando te dulci sine prole solam
Miror, Eo reducem cubili,
Miror Auroram croceo rigantem
Æthera nimbo.

Mater at nato simul adstitisti,
Integram miror radiare Lunam,
Ora debentem, radióque & almo
Lumina Soli.

Cinge maternis puerum lacertis :
Sol eris, vel quæ vigil explicatis
Siderum turmis Acies tonantem
Circumit aulam.

AD CICADAM.

ODE XXIII.

OQuæ populeâ summa sedens comâ,
Cæli roriferis ebria lacrymis,

260 LYRICORVM

Et te voce, CICADA,

Et murum recreas nemus.

Post longas hyemes, dum nimium brevis

Æstas se leuibus præcipitat rotis,

Festinos, age, lento

Soles excipe iurgio.

Vt se quæque rapit: nulla fuit satis

Vnquam longa voluptas,

Longus sæpius est dolor.

AD D. VIRGINEM

MATREM.

*Pæan militaris POLONORVM, quem
Diuus ADALBERTVS Archiepis-
copus Gnesnensis POLONORVM
Apostolus & Martyr conscripsit, Re-
gnóque POLONIARVM testa-
mento legauit.*

*Poloni acie explicatâ manum cum hoste
collaturi populariter decantant. Petrus
Skarga olim SIGISMUNDI III.
Polonorum Regis Theologus in vitâ D.
ADALBERTI recensuit & expli-
cuit. Auctor ex Polonico carmine in
Latinum vertit.*

ODE XXIV.

Diva per latas celebrata terras
Cælibi Numen genuisse partu
Mater & Virgo, genialis olim
Libera noxæ :

Dulcè ridentem populis puellum
Prome formosis bona Mater vlnis,
Expiaturum populos manu de-
mitte Puellum.

Apta dum nostris venit hora votis,
Supplices audi, meliore mentes
Erudi voto, sociâ Puellum

Voce precamur.

Integram nobis sine labe vitam,
Prosperam nobis sine clade morrem,

CHRISTE, stellaratque **MARIA** Diuûm
Annue sedes.

Numinis natam tibi crede prolem,
Qui pius credi cupis : ille multis
Pressus ærumnis populos ab imo
Eruit orco.

Ille non vñquam pereuntis æui
Scripsit heredes, & inobsequentis
Præsidem leti, cohibet seueræ

Lege catenæ :

Aufus indignum tolerare letum,
Sontis Adami memor. ille necdum

Præuius ductor penetrarat alti

Limina cæli,

Donec informi Deus è sepulchro

Prodiit victor : bene iam supremo

Assides Adam folio perennis

Holpes Olympi.

Nos tuam plebem sobolémque sanctis

Adleges campis , vbi regna Diuûm

Gaudij torrens & inundat almi

Flumen amoris.

Saucium nobis latus & cruentas

Ille plantarum manuûm.que plagas

Sustinet : nobis medicos latus de-

stillat in imbres.

Hoc fide concors animique maior

Turba credamus , scelus eluisse ,

Et salutarem patuisse nobis

Vulnere CHRISTVM.

Ite , iam fœdam (monet hora) labem,

Ite , mortales prohibete : magno

Carmen & totam sine fraude mentem

Impendite Regi.

Tu tuâ , VIRGO , Sobolémque Regémque

Ætheris , leni prece , ne malorum

Turbo per præceps cumulosque sese

Explicet omnes.

Siderum ciues , facilem precari

Siderum Regem , referate cælum,

Ciuibus terræ socialis olim

Turba futuri.

Ille nos, I E S V, locus, illa tecum
Regna coniungant, vbi nos canentium
Calitum pridem vocat in beatam

Exercitus aulam.

Sic erit, votis iteramus omnes,
Sic erit, septem bona verba lato
Profer euentu Pater, & beatos
Pande Penates.

DIALOGVS

PVERI IESV ET VIRG. MATRIS.
CARMEN VOTIVVM.

Ex Cant. Canticor. I. IV. V. VI. & VII. Cap.

ODE XXV.

Puer. VIRGO sidereis pulchrior ignibus,
Auro fulgidior, lucidior vitro,
Rubro gratior ostro,
Albâ candidior rosâ.

Virgo. I E S V purpureo clatior Hespero,
Lunâ splendidior, Sole serenior,
Vernis gratior aruis,
Hibernâ niue purior.

Puer. Sic fulges oculis, vt geminus propè,
Qui cùm lussit agtis fons Eleboniis,

Clausum stare quieto

Se miratur in otio.

Virgo. Sic luces oculis, vt geminæ propè
 Lucet, seu fluuio, siue liquentibus
 Lotæ lactæ columbæ
 Assedere canalibus.

Puer. Ornant ingenuæ colla tibi comæ,
 Lydis lota velut purpura fontibus,
 Summis aut Galaadi
 Declines capræ iugis.

Virgo. Ambit pulchra tuas cæsaries genas,
 Qualis frondifluis palma viret comis,
 Qualis coruus in ipsis
 Plumarum tenebris niter.

Puer. VIRGO lenè tuis verba fluunt labris
 Hyblæo veluti mella fluant fauo,
 Aut demissa solutis
 Errent flammea tæniis.

Virgo. IESV, dulce tuis ora natant sonis,
 Infuso veluti pocula cæcubo,
 Aut humecta caducis
 Gemment lilia roribus.

Puer. Mammæ sunt similes hinnuleis tuæ,
 Qui tondent teneris lilia moribus,
 Dum se fessus anhelò
 Inclinet senio dies.

Virgo. Certant NATÈ tuis vberibus botri,
 Botri, quos viridis parturiit Cypros.
 Aut quos educat almis

Engaddus

Engaddus viridariis.

Puer. Quisquis VIRGO tuas aspiciet genas,
Pænis aspiciet mala rubentia
Ramis: cetera claudunt
Imo se bona pectore.

Virgo. Quisquis NATÆ, tuis hæserit in genis,
Pictam dispositis artificis manu
Liliisque, rosisque,
Emirabitur aream.

Puer. Qui te non amat, est barbarior feris;
Pardis asperior, tigride sæuior,
Impacatior vrsis,
Iracundior anguibus.

Virgo. Qui te non amat, est marmore durior,
Saxis horridior, furdior æquore,
Inconstantior auris,
Immansuetior ignibus.

AD AVRAM

ODE XXVI.

A Vra, quem veris tepor & serenâ
Thraciæ vectant animæ quadrigâ,
Huc ades, quâ te vocat hospitali
Populus umbrâ.

Hic tibi liber Zephyrus comas per-
sultet & ramos, vagus hîc supinas
Increpet frondes teneroque vexet
Gramina lusu.

M

Dum per apricos reuoluta flores ,
 Vitrea somnum fuga suadet vndæ ,
 Mœque suspensamque comante perfla

Barbiton alno.

Sic tibi cælum , lepidoque soles
 Rideant vultu : pede sic liquenti
 Ros tibi manet , tacitæque se sus-
 pendat in herbâ.

Sic tibi Seres Cilicesque campi
 Sospiti centum gement odores :
 Sic adulantes violis rosarum
 Pecte capillos :

Sic meo chordas quatiente plectro
 Inter admissis digitos acutum
 Sibilo Iudas , lyrico comes Po-
 etria vati.

NOE VATICINIVM.

*Luxuriam præteriti , & Idololatriam futuri
 sæculi dequeritur.*

ODE XXVII.

D Emersa latè sæcula cùm Noë
 Enauigaret , naufraga dicitur
 E puppe prospexisse regna,
 Et malè iam pelago latenteis
 Fleuisse terras : Sæcula , sæcula

Libido fœdis mergit amoribus ;
Totóque restinguendus orbis
    Oceano , simul omnis vno
Peccauit igni , Scilicet impiis
Polluta Regum limina nuptiis
    Spectante frustra Sole possent
    Stare diu ? Pudor , heu ! nefasque
Nascentis æui , turpis amor , nihil
Intaminatum liquit : & innocens
    Natura deformis nocenti
    Supplicium graue pendit vsu.
Incesta fœdi fecimus omnia ,
Et digna perdi. Marmoreis vbi
    Vrbes coronatæ Colossis ?
    Aut vbi turrigeræ potentium
Arces Gigantum ? queis modò , liberi,
Festo choreas agmine plausimus ;
    Delphines insultant plateis,
    Et vacuas spatiosa cete
Ludunt per aulas , ac thalamos pigræ
Pressère phocæ : defluit illito
    Aurum lacunari , & refixæ
    Ad pelagus redière gemmæ.
Iam nec vetustis sculpta scientiis
Famosa moles perstat , & aureis
    Inscripta maiorum sepulchris
    Funditus occubère saxa.
Ingens egestas , & simul omnium
Iactura rerum , flagitium , Dei

Cultúque delubrisque & aris ,
Heu miserum malè nudat orbem !
Iam iamque coget sæcula proprium
Nescire Numen : nec scelerum graue
Pensare permittet nepotes
Supplicium. simul omne ripas
Habebit æquor , rursus & inclyta
Tellus in herbam surget , & aureus
Titan inaurabit recenti
Arua dic , populisque magnus
Crebrescet orbis. non eadem fluet
Ætas , & auro deterius diem
Procudet argentum , ac sonoro
Belligerum gemet ære tempus :
Tandemque ferro sæcula corruent.
Et , qui malorum summus apex , Dei
Oblita. me rerum parentem
Sacrilego colet igne tellus :
Falsumque numen (prò pudor !) impio
Narrabor orbi, ceu veteri Chao
Hac puppe discreuisse , & omnem
Naufragio recreasse mundum :
Mox stare terras , currere flumina ,
Frondere siluas , arua virescere
Iulisse paulatim , nitentis
Frugibus explicuisse campos.
Me Bactra Cælum , me Babylon Iouem ;
Me Susa Solem , me Pharij suum
Dicent Osyrim , me bisfrontem

Aufoniæ colet ora Ianum.

At, ô potenti qui regis æthera
Terretque sceptro; verte, Pater, Pater,

Vndasque terrasque & trifidum

In caput hoc iaculare telum,

Fœdusque iam nunc stragibus obruar

Labantis æui: barbaricis ego

Solus superuiuam pudenda

Materies titulusque sacris?

AD DIVINAM SAPIENTIAM,

*Cum noui è Germaniâ, Galliâ, Italiâque
motus bellici nuntiarentur.*

ODE XXVIII.

OMens quæ stabili fata regis vice,

Vt nos pulchra tui seria consilii,

An te nostra vicissim

Delectent, age, ludicra?

Nam tu cum variâ spargis opes manu;

Effusas lepidò non sine iurgio

Raptamus, puerorum

Sparsas turba velut nuces.

Hic cum sceptrà capit, frangit; hic antequam

Gesser, fracta videt. Fluctuat, heu! miser,

Alternâque potentum

Mundus diripitur manu.

270 LYRICORVM

Punctum est, fors audivis quod secat ensibus

Inter tot populos. hoc precor vnicum

Pauper : Secum auidi dum

Pugnant, tecum ego rideam.

AD EQVITES POLONOS

Anno M. DC. xxx.

ODE XXIX.

QVos fera gignent sacula posteros
Narrabo vates. stemmata patriis

Delete ne ceris, Quirites,

Egregiis geminanda factis

Olim minorum. si quid aui rudes

Inominatâ gessimus alire,

Reducet in laudem, nepotum

Auspicio meliore virtus.

Non scuta frustrâ, non galeas decent

Gryphesque pardique, arque leonibus

Vexilla nequidquam, & chimæris

Sarmaticæ micuere parmae.

Quis ille ductor Balthida Lechicis

Incendit armis? quod iuuenum recens

Examen Arctæum Polonis

Increpat Oceanum sub armis?

Iamque & minaces bella fremunt Gothi,

Hinc Martis, atque hinc tonitruis

Immugit vnda: iam propinquæ

Prælia conseruere prora.
 Pro ! quantus animis in mediâ quoque
 Formosus irâ , quantus in arduum
 Assurgit ensem , quantus hastâ
 Per Gothicas iuuentis phalangas
 Exultat ? O lux , ô veterum recens
 Sidus Iagellonum , ô patriæ Pater,
 Primasque bellantis per vndas
 Sarmatiæ Cynosura saluc.
 Turrita saxis se tibi Suecia
 Munisque pandit : iam tibi patrij
 Cultus , & heroos reuinxit
 Laurigerum diadema crines.
 Iam Vilna latè , iam veteris Craci
 Festo plateæ carmine personant :
 Tu Typhis alter , tu seuerus
 Belligero dare fœna ponto.
 Princeps agrestes , & nimium diu
 Terriæ tenaces Martis adoleas
 Latum resudisti per æquor ,
 Ausus humo pelagó que magnum
 Miscere nomen. te niueis super
 Attollet altum Fama curulibus ,
 Quâ vesper atque Aurora sacrum
 Purpureo lauit amne crinem.
 Hæc tum madenti vespere , Sarmatæ,
 Canenda seris bella nepotibus
 Bis terque sub noctem lyrâque , &
 Nisouiiis iterate neuis.

Cras aut biremem , aut rursus equum citi
Scandetis. Eheu ! quæ noua barbaris
    Effusa tempestas ab oris
        Fulminat ? agricolasque latè
Camposque , frugesque , & pecorum procul
Armenta vasto proruit impetu ?
    Impunè , pro pudor ! Polonas
        Thracia depopuletur vires ?
At ô virorum quisquis amicior
Marti , citato scande ratem pede :
    Qui pontus & neglecta Thracum
        Claustra vocant , vacuæque turres ,
Perrumpe muros , dirue mœnia ,
Inuade portas , sterne solo domos :
    Heu ! sterne Byzanti pudendis
        Templa diu tamulata sacris.
Io triumphè ! Sarmata Bosporo
Et belluorum fræna Propontidi
    Iniecit , Eoumque seris
        Imperium reparauit armis.
At vos secundâ tempora Milites
Umbrate lauru , dum gemino super
    Procedit Arctois triumpho
        Victor Agenoreumque retrò
Frontis minorem , & compedibus grauem
Ducit tyrannum ; dicite consono
    Vtrimque plausu : Tu tuorum ,
        Tu patriæ Pater , atque Cæsar.
Post hæc auito Pax bona pariet

Suspendet enses; & patrias nouæ
Narrabit ad tædas maritæ
Emeritus sua bella coniux.
Mox & quod atrâ Mars rapuit manu,
Castæ reponent prole puerperæ;
Nouique reptabunt per arcus,
Scuta per & galeas nepotes,
Iam nunc proterui, nunc etiam truces
Ad saxa ferri fulgura: sed diu
Neglecta pacabunt inuentam
Otia, Palladijque ludi.
Suâ quietus quisque sub arbore
Cœnam pudici cum sociâ tori,
Gnatisque, prosternet propinquo
Pocula prætereunte riuo.
Non aut malatum iurgia litium
Emptusve iudex, sed bona veritas
Componet itas, aut iocosi
Vina super epulasque amici:
Non spes bonorum, non studium lucri,
Cogent potentem visere curiam,
Tractusque longinquos viarum,
Et viduos numerare menses,
Quem manè siccum prima dies domo
Dimittet, illum sera dies domum
Potum reducet, & maritæ
Excipient sine lite cœnæ.
Mox ad paterni ruris amœnior
Surgit labores: siue suas leo

Aëstiuus ad messes vocabit ,
    Siue redux ad aratra taurus.
Sed ipsa messis spontè fidelibus
Insurget agris ; non segetem graues
    Vrent auenæ , non feraces
    Sugget iners paliurus agros :
Sed alba rubris lilia cum rosis
Canæque nardi stantibus annuent
    Hinc inde ventis : atque in omni
    Alta Ceres fluitabit aruo.
Tunc ipsa labens æthere Faustitas
Passim per vrbes necet , & oppida
    Lætas Napæarum choreas ,
    Quam niueus Pudor , & solutis
Per colla passim Simplicitas comis,
Rerumque plenis Copia cornibus
    Priscóque gauisæ sequentur
    Naiades Dryadesque cantu.
Hæc vera dicat tunc ego præscius
Dixisse vates : tunc mea carmina
    Discenda grandæui parentes
    Virginibus puerisque dicent.
Frustrà : nam in vrâ surdus & immemor
Iacebo pulvis. me tamen integræ
    Lauri coronabunt iacentem , &
    Circum hederæ violæque serpentes.

AD IANVSSIVM SKVMINVM
TISZKIEVVICIVM
PALATINVM TROGENSEM.

*Cum BARBARÆ NARVZEVVICIÆ
coniugi carissima iusta persolueret.*

O D E XXX.

SI tibi pollicitum numen, si fata fuissent
Æternos fore coniugis annos;
Iure per assiduos, Procerum fortissime, fletus
Ereptam querere IANVSSI.
Quē Pictas quē non moueat non tristib⁹ vinquā
Aix animi concussa procellis,
Et Pudor, & proni niueo de pectore sensus,
Et regina Modestia morum,
Aut bona sedulitas, aut non incauta futuri
Præfagæ solertia mentis?
Prouida sed longum magnis virtutibus æuum
Non audent promittere Fata:
Nec possunt, si quæ maturauère, profanis
Astra diu committere terris:
Nunc adeò parces longis onerare querelis
Depositum repetentia magnum.
Ingentes animi gazas, & robur, & aureo
Incoctum benè pectus honesto:
Sic Tanaquil, sic quæ cunctantem Claudia rexit

Virgineâ ceruice Cybellen,
Quisque maritali succellit Thessala fato;
    It Latris vaga Clœlia ripis:
Ante diem raptæ viuunt post funera, vatum
    Perpetuos in carmine fastos.
Illa quidem non si surdos ad carmina Manes
    Orpheâ testudine vincam,
Eductas adamante fores, & ahenea rumpat
    Elysij pomœria muri,
Reddaturque tibi. Stat nulli ianua voto:
    Nullis exorata Poëtis.
Sunt tamen exiles insigni in limine rimæ
    Qui possint arcana videri,
Hâc ego, si nullos fallunt insomnia mancis,
    Aut vidi aut vidisse putau
Errantem campo in magno, quem gêmea circum
    Perspicuis stant mœnia portis:
Auto prata virent; arbor crinitur in aurum:
    Crispantur violaria gemmis.
Quæ nec Apellæus liquor, nec pulchra trigoni
    Assimulent mendacia vitri.
Centum ibi formosis in vallibus Heroïnæ
    Æternum Pæana frequentant.
Stant virides campo stellæ, madidisque corusca
    Conniuent sibi sidera flammis.
Illa inter medias paruo comitata nepote
    Et roseo viuacior ore,
Ibat ouans, grandemque sibi, grandemque nepoti
    Nectebat de flore coronam.

Cetera me vetuit magni caligo serini
Mortali percurrere visu
Nec tu plura velis. satis est, cui fata dederunt
Aeternis mutasse caduca.

AD PHILIDIVM MARABOTINVM.

ODE XXXI.

Vides vt altum fluminis otium
Rerum quietâ ludit imagine,
Solemque lunamque, & sereno
Picta refert simulacra cælo.
Talem seueræ lege modestiæ
Compone mentem: seu caput horridis
Fortuna circumfultat vndis,
Seu placidâ tibi mulcet aurâ.
In nube semper rideat aureo
Pectus sereno: quò meliùs sacros
Deique Naturæque vultus
Non dubiis imitetur umbris.
Pulchrum est quietâ mente volatili
Instare Vero, nec trepido gradu
Vigere Naturam nec inter
Ambiguas fluitare causas;
Sed mente fixâ ducere liquidos
Rerum colores, & capitis sacrâ
Ab arce prospectare Verum, &
Fixa suis sua rebus ora.
Frustrâ proteruis fræna damus feris;

278 LYRICCRVM

Si nulla nostræ fræna proteruiæ
 Aptamus. excussæe calo
 Non vacui Phaëtonta fræno ,
 Sed lege , currus. qui refugit sui
 Rex esse , regni nesciet exeri :
 Quicumque dat sibi , regendo
 Ille potest dare iura mundo.
 Vt mentis almo cuncta premas sinu ,
 Ipsum seueris te preme legibus :
 Sic tu probis solers minister
 Consiliis , ego fidus auctor.

AD ALBEKTVM TVRSCIVM.

De suis somniis & lyricis.

ODE XXXII.

TVRSCI, seu breuior mihi
 Seu pernox oculos composuit sopor ;
 Pennas Somnia læuibus
 Afigunt humeris ; iamque virentia
 Latus prata superuolo ,
 Quæ se cumque nouum molle tumentibus
 Campis explicuit nemus ,
 Herboseque patet scena superbiæ :
 Mox & nubibus altior ,
 Mistus flumincis ales oloribus ,
 Vinos despicio lacus ,
 Et dulci volucrem carmine mentior ;

Iam tunc nubila , iam mihi
Blandis dililiunt fulmina cantibus :
Et quæ plurima circuit
Collum , puniceâ vincior Iride
Idem iam vigil , & meus ,
Non ingrata simul somnia dispuli ,
Cùm ter mobilibus lyram
Percussî digitis , immemor & ducis
Nil scētator Horatij ,
Sublimis liquidum nitor in aëra :
Et nunc littora , nunc vagas
Siccis traiciens passibus insulas ,
Nil mortale mei gero , &
Iam nil sollicito debeo ponderi.
T V R S C I . sæpè tamen mones ,
Olim ne veteri clarior Icaro
Veris fabula casibus
Mutem Parrhasij nomina Balthici.
Frustrà : nam memor Icarî ,
Adde stultitiæ consilium breui :
Nam , seu dormio , me torus ;
Seu scribo , stabili sella tenet situ.

MATHIÆ CASIMIRI
 S A R B I E V I I
 SOCIETATIS IESV
 LYRICORVM
 LIBER QVINTVS.

AD D. VIRGINEM MATREM
*Cum in inclita Vilnensi Societatis IESV
 Academia Curriculo Philosophia finem
 imponeret, scholasticam prælecturus
 Theologiam.*

O D E I.

ET iam quietis anchora puppibus
 Littus momordit. soluite carbasæ,
 Proramque, malumque, & virenti
 Remigium religate lauru.
 O cui frequenti plurima supplicat
 Stagira portu; si tibi consona
 Respondet ex omni iuuentus
 Turre, Palæmonijque flammis
 Risere montes: si tibi peruigil

Depræliantùm exercitus ignium
Hinc pugnat atque hinc, atque ahena
Puluerco tonat ore moles:}

Emancipatis adde clientibus
Gratiam laborum, nec vacuam tui,
O VIRGO, pubem; siue castris
Siue tibi famuletur aris.

AD QUINTIVM TIBERINVM.

ODE II

Duitem numquam, TIBERINE, dices,
Cuius Eois potiora glebis
Rura, Fortunæ sine fæce pulcher
Riuus inaurat;

Quem per insignis geniale ceras
Stemma clarauit, vaga quem per varbes,
Quem per & gentes radiante vexit
Gloria curru.

Pauper est, qui se caret: & superbè
Ipse se librans, sua rura latam
Addit in lancem, socioque fallens
Pondus in auro.

Ceteris paruus, sibi magnus vni.
Ipse se nescit, pretioque falsæ
Plebis attollit, propriaque se mi-
ratur in vmbra.

Splendidam verâ sine luce gazam,
Turgidum plenâ sine laude nomen

Mitte; te solo, TIBERINE, disces
Esse beatus.

AD PAVLVM COSLOVIVM.

ODE III.

IAm pridem tepido veris anhelitu
Afflatunt reduces arua Fauonij:

Iam se florida vernis

Pingunt prata coloribus:

Stratus frugiferis Vilia puppibus

Grato præterabit rura silentio,

Quamuis proximus omni

Collis personet alite;

Quamuis & viridi pastor ab aggere

Dicat gramineâ carmina fistulâ,

Et qui nauita debet

Plenis otia carbasis.

Æquas Palladiis, PAVLLE, laboribus

Interpone vices. Cras simul aureo

Sol arriserit ore

Summorum iuga montium,

Scandemus viridis terga Luciscij

Quâ celsâ tegitur plurimus ilice,

Et se prætereuntum

Audit murmora fontium.

Illinc è medio tota videbitur

Nobis Vilna iugo; tota videbitur

Quæ Vilnam sinuosis

Ambit Vilia flexibus.

Illinc picta procul quæ radiantibus
Fulgent sana tholis , & geminam super
Despectabimus arcem ,

Magni regna Palæmonis.

Vt longo faciles Pacis in otio
Se tollunt populi ! nam tria tertio
Surrexere sub anno

Priscis templa Quiritibus :

Et quæ conspicuis se Gediminia
Iactant saxa iugis , & Capitolium ,
Et quæ tecta superbis

Intrant nubilaturribus.

Auget magna , Quies : exiguus labor
In maius modico prouenit otio.

Hinc & terga virentum

Latè prospice collium.

Quæ nunc mobilibus nutat Etesis ;
Segni cana stetit sub niue populus

Qui nunc defluit , altà

Hæsit sub glacie latex :

Qui nunc purpureis floret ager rosis ;
Immoto sterilis delituit gelu :

Verno quæ strepit ales ,

Hiberno tacuit die.

Ergo rumpe moras , & solidum gravi
Cure deme diem. quem tibi candidus

Spondet vesper , & albis

Cras Horæ reuehent equis.

AD EQVITES POLONOS ET LITHVANOS.

Amphion, seu Ciuitas benè ordinata.

ODE IV.

EXteros mores prohibete pulchrâ
 Lege, Thebani: patriaſque leges
 Et pios ritus, & auita gnatos
     Sacra docere.

Templa Fas ſanctam, Fora luttret Æquum:
 Veritas, & Pax, & Amor per omnes
 Ambulet vicos: ſcelus omne caſtâ
     Exulet vrbe:

Nullus eſt murus ſcleri. per altas
 Urbium turres, triplicesque portas
 Pœna perripit. Vigilant in omnes
     Fulmina culpas.

Concolor Vero Dolus, & ſuperba
 Exulet regni ſitis, & cupido
 Deſidis lucri, tacitoque ſegnis
     Copia luxu.

Publicos diſcat germinare cenſus
 Sæua paupertas: & in arma ferrum
 Sit ſatis. raptò malè pugnat olim
     Miles in auro.

Sine res bellis agitanda, ſiue
 Parce: collatas ſociate vires.
 Alta centenis meliùs recumbunt

Templa columnis :

Inter errantem scopulos carinam

Certiùs plures docuere stellæ :

Fortiùs proram gemino reuincit

Anchora morfu.

Gliscit æterno sociale nexu

Robur. arcanas opulentiorum

Ira per rixas agitata magnas

Eruit vrbeis.

Hæc vbi dulci modulante neruo

Dixit Amphion : ter eunte fluctu

Substitit Dirce , ter opaca mouit

Terga Cytheron.

Saxa resperunt , scopulique , circum

Deuio campos petiere saltu ,

Et nemus , pronusque silex ab alto

Monte cucurrit

At simul Vates tacuit : per omnem

Barbaræ rupes coiêre murum , &c

Septies claustræ steterunt ahenæ

Cardinæ Thebæ.

AD IOANNEM PALMIUM.

Ex Ioannis Cochanoui Poëtarum Polonorum Principis Lib. 11. Oda xx.

Cum Regni Poloniarum Ordines positis ad Vistulam castris STEPHANVM I. Regem Polonia dicerent.

ODE V.

PALMI, futuri Regis inutileis
 Omitte curas. Dudum adamantino
 Cui fata subscripsere libro
     Sarmatici diadema regni,
 Non Auster illum, non Boreæ domus,
 Non limen Euri, non Zephyri dabit.
     Rex est, POLONI, quem potenti
     Rex Superum iubet esse voto.
 Hic ipse (quamquam se propior daret
 In regna Princeps) miserat extero
     A sole Regem, qui relictâ
     Vela retrò citò ferret aulâ.
 Quò vana pulchræ nomina gloriæ?
 Quò pictus auro miles, & inclyti
     Cessere Gascones? Inani
     Spes tumidæ crepuere vento.
 Fortuna naucis, & dubias agit
 Fortuna pugnas. hæc popularibus

Vt cumque se miscet cateruis,
 Ambigui regit ora vulgi.
 Absiste verbis. Nos medio procul
 Campo coronam figimus arduâ
 In rupe Rex esto, priore
 Quisque cmet sibi Regna cursu.

AD LIBERTATEM.

*Cum VLADISLAVS IV. maximis ad
 Vistulam Comitiis Rex Polonia
 renuntiaretur.*

ODE VI.

NAm quæ reuisas limina dulciùs
 Mauortiarum maxima gentium
 Regina LIBERTAS, Polono
 Orbe magis, Litauisque campis?
 O prouidentis filia Consili,
 O Faustitatis mater, & otij
 Beata nutrix, ó Polonæ
 Primus honos columenque gentis;
 Quæ sita multo sanguine gloria,
 Reperta multo! Regibus altior,
 Ipsâque Maiestate maior,
 Et Patriæ melior Magistra
 Felicitatis! leniter attrahe
 Frenos, & imâ nube super leuem
 Suspende currum quâ rēfusus

Vistuleas tibi propter vndas
Hinc Lechus, atque hinc Littauus aureis
Collucet armis, quà tibi ciuium
Tranquilla tempestas ouanteis
Implet agros, prohiberque tota
Latè videri. Non tibi sedimus
Seruile vulgus: sed genus inclyti
Mauortis, æternus Deorum
Sanguis, Hyperboreoque clari
Ab vsque Lecho, legibus additum
Optare Regem: fallere nescij
Quemquam, nec inuidere nati,
Extera nec metuisse sceptrà,
Suoque magni. Publica clariùs
Virtus per omnes emicuit gradus,
Cum magna libertatis vmbra
Sceptrà simul populumque texit.
Tunc non coactis nobile viribus
Omne obsoleto vitat in otio
Latere robur; tunc aperto
Ingenium volat omne campo,
Ad vsque palmam: tunc faciles, neque
Duri Quirites conspicuo palàm
Parere Regi, per cruentum
Laudis iter sequimur volentem
Quacumque ducit. Sic gelidum caput
Ausi niualis scandere Carpathi:
Æmìque victores nigrum cal-
cauimus Æmoniaque collum.

Sic Thracis olim littora Bospori.
 Sparsumque latè terruimus Geten,
 Baltimque inaudacemque Cimbrum:
 Et spoliis Asiæ superbes
 Numquam otiosi vincere Leuconas,
 Metas Poloni fiximus imperi, &
 Ternam Boleslai columnam
 Triplice protulimus tropæo:
 Præter triumphis vecta Borysthenem
 Volgamque pubes, belligeri super
 Aras Alexandri, & Laponi
 Cæruleas Aquilonis arceis.
 Scit lævus Ister, scit vitreis ubi
 Iungit Bootes æquora pontibus,
 Fractoque iam Mæotis arcu
 Sarmatici mala longa belli,
 Quo Rege terris pulchra Parentium
 Exempla Gnati reddimus? Annue
 O pulchra Libertas, & orbis
 Consilio trepidisque Regum
 Obsessa votis, dulce supercilii
 Remitte pondus, quem tibi Maximus
 V R B A N V S, Augustusque gratâ
 Congeminat vice F E R D I N A N D V S;
 Pro quo perorat mundus, & ipsa quem
 Gaudes rogari: regnet ab ultimo
 Primus S I G I S M U N D O, & vetusto
 Proximus à I A G E L O N E sanguis.
 Ut nulla possunt fallere præscios

Futura vates ! O hominum salus,
O cura LADISLAE Diuûm,
Lechiacæ dominator oræ
Salue ! secundis te Lechici Patres
Et Martiorum castra Quiritium
Regem salutauere votis :
Iam galeis tibi nurat omnis
Hastisque pubes : iam resonabiles
Campi iocosâ vocis imagine
Collèsq; certatim , & profundæ
Plausibus intonuere siluæ.
Ter visus omni se Pater Histula
Mouisse ripâ : ter tibi frondeam
Flexisse ceruicem , & reclini
Carpathus attremuisse pinu.
Qualem peracto sæcula te retrò
Debent Nouembri ! iam tibi Gloria
Bellique maturus Cupido
Non humileis stimulauit iras ,
Quamquam recentis mulcet amoris
Caligo regni. quantus in implom
Assurgis , absentemque vincis
Consiliis animisque Moscum !
Qualis minaci præfuit impetu ,
Et quantus iræ ! siue acie leui
Campos inundare , & repenti
Mœnia terrificare bello ;
Deliberato seu calor incidat
Pugnare ferro, Sic Iagelonidæ

Ab hoste laudari cruentâ
 Et metui porperetere dextrâ :
 Sic dum priores aequat avos Pater,
 Egit timeri fortis, & improbam
 Mulctavit, exhaustique factis
 Invidiam, sobolique tantum
 Maiora liquit, tu gemino potes
 Aui Patrisque nomine duplicem
 Miscere laudem : siue pacis,
 Siue gravis per acuta belli.
 Cum læta poscent, consilij celer ;
 Cum moesta rerum, strenuus ingeni, &
 Immotus innixusque semper
 Ipse tibi, patientique curæ,
 Rerum sub alto pondere rectior
 Maiorque stabis. Sic tibi Sarmatæ,
 Sic fata iuravere, toto
 Sic Superi statuere cœlo.

AD SVAM TESTVDINEM.

ODE VII.

SONORA buxi filis sutilis
 Pendebis altâ barbite populo
 Dum ridet aer, & supinas
 Sollicitat levis aura frondeis.
 Te sibilantis lenior halitus
 Perflabit Euri. me iuuet interim
 Collum reclinasse, & virenti

Sic temerè iacuisse ripa.
 Eheu ! serenum quæ nebulæ tegunt
 Repentè cælum ! quis sonus imbrum !
 Surgamus. heu semper fugaci
 Gaudia præteritura passu !

AD STANISLAVM SARBIÉVSKI
 FRATREM EQVITEM POLONVM.

O D E VIII.

Si transacta retro sæcula respicis,
 Si ventura vides ; tristibus omnium
 Incumbunt tumulis nigra silentia, &
 Altræ obliuio gloriæ.
 Frustrà belligerum carmine suscitās
 Sarbieui S A R A B E T E M, & sibi conscio
 Mancis esse vetas, qui benè barbaro
 Pridem in puluere dormiunt.
 Armorum studio clarus auum nepos
 Ad vitam reducem splendidiùs dabis;
 Nos cantu dabimus, qui tacitos sacro
 Soles ducimus otio.
 Multi magna loqui possumus : ardua
 Raros ausa vocant. Nobilium fluunt
 Infecunda Ducum sæcula ; nec bono
 Succrescit soboles Patri.
 Ætas si pariat quælibet Herculem,
 Sic fecunda satis. sed sua sæpiùs

Tellus monstra videt, Geryonem, aut Libyam
Antæum, aut validum Gygen.

Cessant omnia: nec præpete curritur
Ad maiora gradu. cum potioribus
Seruant parua vicem. deterior subit
Prauîs fama nepotibus.

Si se quisque tamen vincere gestiât,
Olim æquabit auos. Tu modò fortibus
Insta consiliis, & rude nobili
Urge propositum manu.

Ipsa ad conspicuas nominis inclyti
Ducent fata fores; quâ labor arduam
Emunire domum pugnat, & aureis
Sudor præfluit arcibus.

Nunc seu Casareo miles in agmine
Scandis turrigeræ mœnia Mantuæ,
Seu te per Ligures, siue per vltimam
Raptat Gloria Galliam:

Iam nunc ad patriæ bella Polonia
Magnam finge animam: iam doceat pius
Pulchræ mortis amor laudibus aspera
Commendare pericula:

Mox seu victa vocent Ismara, seu Getes:
Narraram patrio in puluere gloriam
Exercebis eques, nec trepidam siocs
De te serpere fabulam.

E rebus humanis excessus.

ODE IX.

HUmana linquo : tollite præpetem
 Nubesque ventique. Ut mihi deuij
 Montes resedère, & volanti
 Regna procul populosque vastus
 Subegit aër ! iam radiantia
 Delubra Diuûm, iam mihi regiæ
 Turres recessère, & relictæ in
 Exiguum tenuantur vrbes :
 Totaque, quâ se cumque ferunt vaga,
 Despecto gentes. O lacrymabilis
 Incerta fortunæ ! ô fluentum
 Principia interitusque rerum !
 Hic ducta primis oppida moribus
 Minantur in cælum : hic veteres ruunt
 Muri que turre que : hic supinas
 Pannè cinis sepeliuit arceis.
 Hic mite cælum, sed rapidæ ruunt
 In bella gentes : hinc placidâ sedent
 In pace, sed latè quietos
 Dira lues populatur agros,
 Hic pannè tellus tota micantibus
 Ardet sub armis : stant acies adhuc
 Pendente Fatorem sub ictu,
 Et dubio furor hæsitauit
 In bella passu. Parte aliâ recens

Iam mista Mauors agmina mutnam
Collisit in mortem, & cadentum
Cæde virum cumulisque latos
Insternit agros: hinc Marcoticæ
Secura merces æquora nauigant,
Portusque certatim frequentes
Centum operis populisque feruent
Nec vna Marti causa, nec vnus
Sunt arma moris. bellat adulteræ
Ridentis è vultu voluptas,
Inque Helenâ protus ardet orbis.
Hic verba bellis vindicat: hic canis,
Heu vile furtum! se mala comparant:
Rarum sub exemplo superbit,
Nec sceleris scelus instar omne est.
Fous illinc belligerâ latet
Sub classe pontus: iam Thetis æneâ
Mugire flammaram procellâ &
Attonitæ trepidare cautes,
Et ipsa circum littora percuti
Maiore fluctu. Sistite barbari,
Ferrôque, neu simplex, & igni, &
Naufragio geminate Fatum.
Parimne tellus in miseras pater
Immensa mortes: hinc miserabili
Quassata terrarum tumultu
Stare pauent titubantque regna;
Vnâque tandem funditus obruunt
Ciues ruinâ stat tacitus cinis;

296 LYRICORVM

Cui serus inscribat viator :

CVM POPVLO IACET HIC ET IPSO
CVM REGE REGNVM. Quid memorem super
infusa totis æquora portubus

Vibes inundare , & repenti

Tecta Deum sonuisse fluctu.

Regumque turres , & pelago casas

Iam iam latentes ? iam video procul

Mercesque differri , & natantem

Oceano fluitare gazam.

Alternæ rerum militat efficax

In damna mundus. Cladibus instruit

Bellisque , rixisque , & ruinis

Sanguineam Libitina scenam .

Suprema donec stelligerum dies

Claudat theatrum. Quid morer hæcenus

Viator aurarum & serenas

Sole domos aditurus , vique

Humana mirer ? tollite præpetem

Æstina Vatem , tollite nubila ,

Quæ solis & lunæ labores

Cæruleo vehit æthra campo :

Ludor ? sequaces an subeunt latus

Feruntque venti ? iamque iterum mihi

Et regna decreuere , & immensæ

Ante oculos periære gentes :

Suæque semper terra minor globo

Iam iamque cerni difficilis suum

Vanescit in punctum ? O refusum

Numinis Oceanum! ô carentem
 Mortalitatis portubus insulam!
 O clausa nullis marginibus fræta!
 Haurite anhelantem, & perenni
 Sarbiuum glomerate fluctu.

Cato Politicus

ODE X.

V Su se minui si sicerent opes,
 Iam nunc plura petam, quàm teneo: sed heu!
 Auri stulta fames ipsa sibi negat,
 Quidquid omnibus abstulit.
 Laudo diuitias, quas animus dedit,
 Quas versat facili consilium manu:
 Quæ cùm perpetuum crescere gestiant,
 Numquam diminui dolent.
 Rex aut Cæsar erit: cui Deus arbitrâ
 Seu quid sustulerit, seu dederit manu,
 Nulla parte sui maior abiuerit,
 Nulla parte sui minor
 At Sors ingenio plebis inanibus
 Illudit studiis: nam varias sinu
 Cùm disperfit opes, ridet inutiles
 Vulgum feruere iurgio.
 Quantum magna libet munera iecerit;
 Stulti diripiant, non ego mobiles
 Voto digner opes, quas aliquis meam
 Casus verterit in manum.

Quod si me meritis fascibus ambiunt,
 Ipsiâ Fata domum, sed sine tristibus,
 Intrent inuidiis, ne volitent meæ.

Circum limina regiae.

A virtute datis utar honoribus
 Tamquam deposito. cum superi volent
 Quæ latus tenui, latus idoneo

Tradam sceptrâ vicario.

Gratam cum populis egero fabulam,
 Seu claro nitidus murice, seu toga,
 Et scenâ monitus cedere, non meis

Vltro vestibus exnar:

Et qui conspicuus tot populis heri
 Spectabar tacito non sine gaudio:
 Ridens è media plebe vicariam

Cras spectabo Tragœdiam.

AD PVBLIVM MEMMIV M.

ODE XI.

ESset humanis aliquod leuamen
 Eladibus, si res caderent eadem.
 Quæ mora surgunt: sed humant repente
 Alta ruinz.

Nil diu felix stetit inquieta
 Vibium currunt hominumque Fata:
 Totque vix horis iacuerè, surgunt
 Regna quot annis.

Casibus longum dedit ille tempus,

Qui diem regnis satis eruendis
Dixit. clato populos habent mo-
menta subiectu.

Parce crudeles, morituro P V B L I,
Impio Divos onerare questu,
Densa vicinis nimium vagari
Funera rectis.

Quæ tibi primùm dedit hora nasci,
Hæc mori primùm dedit. Ille longum
Vixit, æternum sibi qui merendo
Vindicat ævum.

AD ASTERIVM.

ODE XII.

AT nos inani pascit imagine
Fortuna rerum. ludimur, A S T E R I.

Umbris amicorum, & doloso

Verba simul placuere facio,

Res esse stulti credimus. at simul

Sors infidelem corripuit totam,

Gaudent recedenti Sodales.

Non eadem dare verba Diæ:

Plerumque falsis nominibus placent

Humana. Rati pollicitis data

Æquamus: & minor loquaci.

Religio solet esse voto.

LYRICORVM
AD DECIVM.

ODE XIII.

AN nos sola parit D E C I
 Tellus ? an patrio degeneres polo
 Mentimur genus & domum,
 Quæ nos assiduus circuit ignibus,
 Et torpere domestico
 Stellatam Sobolem non finit otio ?
 At si semideum genus
 Non falsis canimur fabula Vatribus
 Cælo ducere sanguinem :
 Cur nostræ relides (heu nimium diu !)
 ndormimus inertix,
 Natalique dies infodimus casæ,
 Dum pulchri fuga temporis
 Nil cunctante senes prætereat rota ?
 O quitquis volet impiam
 Noctem paciferi rumpere sæculi :
 Primus Phasin & vberes
 Colchos, & veteris mœnia Thraciæ
 Pulsis eripiat Getis :
 Illum per populos garrula differet
 Bigis Gloria candidis,
 Et seris recinet Fama nepotibus.
 A nos nobiliu m domi
 Laudum liuor edet : quatenus (heu nefas !)
 Quod Virtus erat, inuidi,

Fortunæ tenni nomine diximus.

Fatis omnia tradimus :

Et quam certus emit consiliis labor ,
Stultæ plebis in agmine ,

Laudem casus habet. nam simul abstine
Nostris Gloria postibus ,

Obliquo refugam lumine figimus :
Et læti malè , serias

Laudes non hilari deterimus ioco.

At tu cui placitas manu

Pulsat Fama fores , excute te toro ,
Mensæque & patriis focis :

Et quacumque sequi iusserit , emicâ ,
Ducentemque præi , neque

Præter succiduis passibus ambula.

Mox hinc Caucasum , hinc Athon

Victor belligero corripies gradu :

Tunc quæ maxima fluminum

Seu cum Soie sacris fontibus exeunt ,

Seu cum Sole cadunt , nihil

Indignata tui sceptrum sub Imperi

Leni pace fluent : suum

Voluent cuncta tuis in manibus diem.

Cur tunc ad patrios ego

Cantem bella focos , segnis & immemor

Sacræ transfuga Gloriæ ?

Cur non te potiùs Græcia , barbarum

Cur exuta iugum Rhodos ,

Visam non paucis nauita puppibus !

302. LYRICORVM

Iam tunc carpere libero,
 Tempe læta gradu, iam liceat sacrum
 Æni scandere verticem:
 Et nunc in vitrei marginæ Penei,
 Nunc ad saxa biuerticis
 Parnassû residem, Pindaricis iuuet
 Rupes vincere cantibus
 Et pacare rudi prælia barbitò.
 Iam tunc inclytus & sacer,
 Ignotisq;e procul gentibus audiat
 Magni carminis artifex:
 Tum quæ pessima præsentibus imminet
 Absens vlterioribus
 Abrumpam spatiis inuidiam; neque
 Occultus patiat mori
 Exul Pietiæ ciuis adorex.

O D E XIV.

MEo beatus, cetera vilibus
 Habere Fatis, & miserabili
 Permitto vulgo: quos secundo
 Per populos vehat axe Rumor,
 Quem donet astris Gloria, fortiter
 Ignatus: & quæ lex sapientibus,
 Idem meas nescire, & idem
 A populo didicisse laudes,
 Latere clauso certior ostio:
 At ne malignis. Fama calumniis.

Me iacet arcanum probrosis
 Flagitium simulare testis,
 Audax vel ipso viuere publicus
 In sole ciuis. non ego ludicræ
 Dixi sacramentum Mineruæ
 Innocuus sine cæde miles:
 Sed bellicoso strenuus ardui
 Amore veri, crimina sæculi
 Fraudēsque & indeuota laudi
 Pectora desidiæque frango
 Vltore versu. quem nimis asperum
 Exsuscitando Numina gentium
 Regem esse volebant veterno,
 Esse tamen voluere Vatem.

AD NARVIAM.

*Cuius in ripâ puer admodum primum
 Carmen Lyricum cecinerat.*

ODE XV.

Albis dormit in rosis,
 Liliisque iacens & violis Dies,
 Primæ cui potui vigil
 Somnum Pieriâ rumpere barbito,
 Curæ dum vacuus puer
 Formosi legerem littora Naruiæ,
 Ex illo mihi posteri.

304 LYRICORVM

Florent Sole dies . qui simul aureæ
 Infregit radios lyræ ,
 Iam nec scuta sonar , nec strepitum trucis
 Gradiui ; sed amabileis
 Ruris delicias ; siue rubentia
 Vdo rore rosaria ,
 Seu molleis violas , siue volubilem
 Leni flumine Viliam ,
 Seu primo graciles vere Fauonios :
 At tu , N A R V I A , quem puer
 Tum primùm Calabria personui fide :
 Ictu pectinis hoc habe
 Incitum viridi carmen in ilice :
 Quem Phœbus citharæ pater ,
 Quem iactæ citharis Pierides amant ,
 Latum barbita Naruiam ,
 Larum virginei semper ament chori ,
 Hæc (dum spontè virentia
 Viuent in teneri vulnere corticis)
 Addiscent pueri tibi ,
 Addiscent tacitæ carmina Virgines :
 Festo mox eadem die
 Dum glebam solidæ lucis & igneas ,
 Electi lacrymas legent
 Partiti geminis littora cœtibns ,
 Alternis pueri tibi ,
 Alternis recinent carmina Virgines.

Nihil stultè timendum & concupiscendum.

ODE XVI.

ET me Latinæ non solitum loqui
Iussêre Musæ. Nobilis Orphei
Non erubescendum nepotem
Sarmaticâ redimite lauru, &
Longa sonantem nec tenui lyrâ
Audite Vatem. Nil popularibus
Ambire votis: nil timere,
Nil nimum cupiisse, magnis
Edico primùm mentibus. Improbo
Vtcumque ponis frena Cupidini
Metumque dispensas: per omnes
Inuidiæ potes ire fluctus.
Præ cogitati mitior ingruit
Pro cella fari. Sæpius omnium
Perstare sub rerum tumultu
Anticipes, animumque in omnes
Præmitte casus, seu pelagus super
Seu fulminantis porta tonet poli:
Stabis, repentinamque mundi im-
mobilis excipies ruinam.
At nec futurum sollicitus pauc
In pace bellum. qui patitur mala
Ventura præsentis timore,
Bis miser est, dubiamque victus
Est ante cladem. ne nimia tamen

Virtute pecces , neu m̃la fortiter
Clamofus irrites : iuuabit
Fortia continuiſſe verba
Arcem modēſti pectoris innocens
Fortuna tranſit. Si reuoces tamen
Tuóque non æquam duello
Increpites : redit , atque ab imo
Quæ præteribat mœnia ſuccutit.
Stringenda iam tunc ſunt ſapientiæ
Et arma libertatis. Infra
Conſilium cadet omne telum ,
Quod fortuito cumque minabitur
Fortuna nerno. ſeu genus impetat
Seu fortè virtutem : vetabo ,
Feruidus impetuoſa fædis
Vindex reponas verba calumniis.
Erit loquacis pulchra proteruiæ
Vindieta , riſiſſe , & ſereno
Magnanimum tacuiſſe vultu.
Se quiſque qualem nouerit : arguat,
Aut laudet intus. non ego ciuium
Ab ore pendebo , aut proteruis
Inuidiæ dabo terga telis.
Hac legē iuſtus ſe teneat Timor :
Nunc danda cæco iura Cupidini.
Externa veſtigamus : at ſe
Rarus habet , vel habere quærit.
Hic plenus auri , ſed vacuus ſui,
Infamat omnes naufragus inſulas :

Quo viuat, heu stultè cruentum

Alteremit sibi morte lucrum.

Hic dum supremam lustrat Iberiam:

Et gestit hospes discere plurima :

Se nosse dediscit, diuque

Ipse sui vagus exul errat :

Alter reducto letus in otio

Paullùm sepulto distat, inutilis

Belli domique & ante letum

Heu virides malè perdit annos :

Hic hæret aulæ : se tamen improbus

Suosque mores vitat in omnibus,

Et (quæ suprema seruitutis

Pœna) palàm miser esse non vult,

Interque diri tormina pectoris

Agit beatum : vanus adultero

Se moeror in risu dolentis

Dissimulat, variatque scenam,

Livescit omnis lætitiæ color

Sub nube curæ, perpetuus licet

Nimbus salutantum, & clientis

Vnda fluat ressuatque vulgi,

Omnisque seruet limina ciuitas :

Desertus à se cuncta sibi gemit

Deesse, torquent virbis illum,

Diuitiæ populique census.

Desideranti cuncta potentiæ

Commune nil est, esse suum putat

Quodcumque pulchrum est, inuidendo

Me mea pauperies ab auro
 Cautum remouit. Quæ pede proteram
 Sint plura, quàm quæ possi leam manu :
 Hoc magnus, hoc æqualis vno
 Cæsaribus, dominabor, omnes.
 Spreuisse tutò possumus omnia,
 Habere nemo : qui tumidus suo
 Se librat attollitque regno,
 Esse suum populique nescit
 Æquale letum. viuimus impares.
 Pares obimus. hunc alios supra
 Altè curules, hunc Triumphi
 Extulerant : cinis æquat omnes.
 Et vna, quæ nos colliget, omnium
 Mensura rerum est. demite sarcinas,
 Grandemque fortunam lacerto, &
 Solliciti graue pondus auri :
 Dum non onustus, sed moriar meus :
 Iam nunc perennes diuitias mihi
 Nil concupiscendo paraui,
 Nil nimium metuendo, paccui

AD AMICOS BELGAS.

ODE XVII.

Est & remotos non humilis furor
 Lustrare Belgas. Ducite Gratia
 E valle Permessi vagantem

Pegalon, alipedémque sacris
Frænatæ terris. Vt micat auribus,
Vocémque longè vatis amabili
Agnosceit hinnitu ! vt Dearum
Fræna ferox, hilarique bullam
Collo poposcit ! Non ego degener
Ignaua cursu rumpere nubila,
Terrásque despectare, & omni
Vincere Bellerophonta cælo.
Iam iamque retrò Carpaton, & procul
Frontem niualis respicio Craci,
Turrisque Carcinæ & vetusti
Transilio iuga Carroduni
Canámque Peucen iam Calaris supra
Zethique pennas & Boreæ patris
(Quamuis Erechtxam maritis
Tolleret Oritheian alis)
Albimque, Rhenumque, & liquidum nihil
Tangente Mosam præuehor vngulâ ;
Iam iam coruscas Andouerpæ
Cerno domos, dominúmque Scaldim.
At tu meorum primè sodalium
BOLLANDE salue ! non tibi frigido
Infusus amplexu, verenda
Colla tero. iuuat vsque sacro
Hærete vultu, sidereum iuuat
Multóque fetum numine cernere
Pectus, redundantémque pleno
Ore Deum. Rapit inde Musis

Dilecta ceruix, & benè pendulo

Attrita multùm pectora barbitò

Sublimis HABBEQVI. ô Deorum

Digne dapes superùmque cantu

Condire nectar, numinis, in cui

Sinu reclinem Sarbiuim sine

Duxisse paullatim beatos

Carminis eloquijque fonteis.

Quis ille vates cominus obuiis

Occurrit vltis? pectora candidi

Nosco TOLENARI. flagranteis

Nosco genas, animamque semper

A Dîs recentem, da Pater aurea

Arcana magni Numinis hospitem

Audire, da grandeis bibisse

Aure sonos, animique totum

Libare florem. Quis placidas faces

HORTENSIA NI nesciat ingeni?

Aut quis DIERIXI benignis

Longè oculis animam eminentem

Suique largam? Quo satis HOSCHIVM.

Quo MORTIERI, quo pia VALLI, &

LIBENTIS amplexu coronem

Pectora, quo mihi dulcis HESI?

Heu digna prisco nomina sæculo,

Magnâque in ipsis conscia vultibus.

Portare menteis! que sereno

Dulcè micans sedet ore virtus?

Que fixa riuæ gratia purpure?

Qui candor alti proditor ingens
Saluâque maiestate blandum
Alloquium, placidique mores !
Ferrur refuso Deucalion mari
Dum mersa totis sæcula promeret
Terris, renascentemque iactos
In lapides animaret orbem,
Mosæque Scaldisque ad vada nescius
Informis auri sorte datam retrò
Iecisse glebam : quâ repente
Aurea profilière Sæcla, &
Tersète gratis nubila vultibus,
Irasque, puræ frontis idoneo
Risu remulsère, & fluenteis
Sponte suâ pretiosiore
Mores metallo, per Rhodanum per &
Fudère Rhenum, protinus & solum
Vertère Fraudes ; & remotam
Inuidiæ petiære Thulen.
Hinc ille Belgis, oris & eloquî
Cognatus auro fulgor in omnia
Se sponte mittens ; ah maligno
Nî noua progenies rigeret
Contacta ferro, nec toties suos
In sæua Reges cœpta resorbeat
Ciuiilis æstus. quò perennis
Quò miseros rapit vnda belli ?
Efferte vireis, arma domestico
Efferte nido, magnanimum genus

Belgæ Leones ; terra tantas ,
 Quæ genuit , malè pascit iras.
 Per vestra frustra viscera quæritis
 Finem laborum , bella diu strepunt
 Quæ tertio non rupit hoste
 Barbarici tonitru Gradiui.
 Auita restat busta recentibus
 Cingi trophæis : restat Achaicum
 Restat coronari tricenâ
 Carpathium Ioniumque classe.
 Heu quàm patenti naufragum in æquore
 Nostri periret dedecus otii ,
 Quantumque de nostrâ videres
 I' hæbe cadens oriensque famâ.
 Iam tunc Athenis prisca reponeres
 Panætiæ regna scientiæ ,
 BONÆque desacrata MENTI &
 Tempia tuis PVTEANE Musis.
 Felix & alti Socrate non minor
 Veri magister. Quæ tibi porricus
 Feruentis vndaret iuuentutæ.
 Agmine , quæ populis theatra ?
 Qui te tonantem bella Demosthenem
 Heroës alto pectore ducerent ,
 Aut quæ Melitæo Sophocles
 Pulpita succuteres cothurno ?
 Tunc me per omnes duceret Ædonas
 Dacosque Thracasque & Lelegas pium
 Vocis BOELMANNÆ tonitru , &
 Magni-

Magniloqui graue fulmen oris.
Quo Spes inani me rapit aëre
Et vector ales? quidquid est, tamen
Me vate mox iras perosis
Sæcla fluent meliora Belgis.

AD QUINTVM ARISTIVM.

ODE XVIII.

Sic est, Aristi: nouimus ardua
Sperare tantum. quis iuuenum prior
Magnum repentino lacerat
Carpathium Ioniumque bello?
Immensa magnæ tempora gloriæ,
Angusta vel ipse vel facimus metu,
Votisque prensamus futura
Non manibus. sed cunctis æui
Occulta postquam nos rapuit fuga,
Bellamus omni consilio senes
Nullius exempli, & perennem
Desidiæ trahimus catenam.
Per posterorum sæcula. Succute
Ignaua bello succute sæcula,
Quicumque plus à Diis honesti
Nominis ingenique ducis.

O

AD BALTHASAREM MORETVM

PANEGYRIS LYRICA.

ODE XIX.

MVsas amantis gloria BELGII,
Et LIPSIANÆ fidus adorea
MORETE, non tibi pudendo

Ad citharam veniente saxo

Grandem virenti scaldis in aggere

Pono columnam; quam neque turbidus

Auster, neque emotus refuso

Subrnat Oceanus profundo:

Sed quam recentes cum violis rosæ,

Omnisque circum copia narium;

Lætè cottonent, aut perennis

Pamphilius ambitiosiore

Itrepat herbâ: quam procul ardua

Pronis adorent saxa Cerauniis,

Septemque qui fulcit Triones

Carpatus, — hodope nivalis

Columna exit. iam mihi nubibus

Digressa moles æthera succutit,

Curraſque stellarum & tonantes

Sistit equos, solitòque maior

Intrat trecentivaſtra decempedis:

Vnde & Latinis celiſior Alpibus

Canamque Pyrenen & Aſiæ,

Despicias iuga celsa Lunæ.
 Quæ prima, vel quæ testibus ultima
 Incido saxis? nominis inclyti
 Caligat in portu, & tuarum
 Oceanum pauet ala laudum.
 Inusitatis summa nitent bonis:
 Parumque lucet Gloria, quæ simul
 Illustrat insignes & imos,
 Et proprio magis igne pulchra est.
 Ignota Thuscis nomina Cæsarum
 Squallent sepulchris: quas tulit extimus
 Splendor, verecundis sepultæ
 Noctibus occubuere laudes:
 Et sæpè Famam Liur ab aureis
 Detriuit aris. non Acherontius
 Offundet ingratas, MORETE,
 Inuidiæ tibi vesper umbras:
 Sed ipse Liur nominis in tui
 Occumbet ortu, tu dominus tui
 Diuesque, non debes caducæ
 Ludibrium opprobriumque Diuæ:
 Ex quo monentis munere LIPSI
 Multo sonantem Socrate porticum
 Tyro celebrasti: patrem
 Doctus emi bene posse laudem
 Impendiosæ merce scientiæ:
 Et ipse sacro plurimus otio
 Palles, & externis amicus
 Ingeniis breue per nepotes

316 LYRICORVM

Extendis ævum : Tu tacitam libris
Demis senectam : sæcula Gratia

Musæque , & impubes Apollo , &
Mercurius tibi debet annos ,

Postquam diterti flumina sæculi

PLANTINIANÆ margine copiar
Latè refudisti. Sactorum

Cuncta sedet tibi turba vatam :
Omnique chartæ virginis æquore
Arundo sudat. Videntes tibi

Nocturna certatim laborant

Otia , pervigiletque Lunæ,
Nam si quid vda fluxit arundine,
Torrentis æui corrigit impetus,

Si non recudentis metalli

Daxit onus , celerisque plumbo
Tardavit ales : dum gracilis liber

In certa ductis cornua paginis

Increvit , argutumque chartæ

Sub grauius gemuere prælis

Multo sonandis carmine legibus,

Ni me Cameræ Pindaricas vetent

Transire Gades , & vagantem.

Herculeæ moneant columnæ

Cœptam canero non sine carmine

Finire molem. Sunt alij tibi

Calles , neque vnum concitatis

Gloria currit iter quadrigis :

Namque & beati nobilis ingeni

Claudis capaci sacula pectere,
Heresque Veri, seu quod olim
Socratici monuere cœtus,
Seu quod trienni nunc geminat potens
Stagira circo: plurimus eloqui,
Pennaque felix: nec latere
Aut humili placuisse vulgo,
Sed cuius omni nobilium bonus
Nosci Senatu, te Latij Pater,
Qui nunc & Europes recline
Portat onus dominaque Romæ,
Doctis clientum cœtibus inserit
VRBANVS io! tu placitum (pedi
Iam stantis in scribo columnæ)
Principibus populisque fidus.

Finis Libri V. Lyricorum.

MATHIÆ CASIMIRI.
SARBI EVII
SOCIETATIS IESV
APPENDIX EPODON.

AD FONTEM SONAM.

In patrio fundo, dum Roma redisset.

ODE I.

Fons innocenti lucidus magis vitro
Purâque purior niue,
Pagi voluptas, vna Nympharum fœcis,
Ocelle natalis soli,
Longis viarum languidus laboribus
Et mole curarum gravis
Thuleis ab usque gentibus redux, tibi
Accline prosterneo latus:
Permitte fœcus, quâ potes, premi causâ
Permitte libari manu.
Sic te quietum nulla perturbet pecus;
Ramâve lapsus arbore:

Sic dum' loquaci prata garritu fecas ,
 Et lætus audiri salis ,
 Affibilantes populetorum comæ
 Ingrata ponant murmura
 Tibi , lyraque Vatis : haud frustrâ facer
 Nam si quid V R B A N V S probat ,
 Olim fluenti lenè Blandusiæ nihil
 Aut Sirmioni debeas.

PALINODIA.

Ad secundam libri Epodon Odam

Q. HORATII FLACCI.

Beatus ille qui procul negotiis.

L A V S O T I I R E L I G I O S I .

*Cum amoenam Collegij Societatis IESV
 Vilnensis Nemecina villam per Sextilioris
 Férias inuiferet.*

O D E II.

A T ille , F L A C C E , nunc erit beatior ,
 Qui mole curarum procul
 Paterna liquit rura , litigantium
 Solutus omni iurgio ,
 Nec solis æstum frugibus timet suis ,
 Nec fidus hiberni Iouis ,
 Rixasque vitat & scelestæ curiæ

Rapacioris limina.

Igo aut profanis hactenus negotiis

Amissa plorat sidera :

Aut in reducta sede dispersam gregem

Errantis animi colligit ,

Postquam beatæ lucra conscientiæ

Quadrante librauit suo.

Idem , propinqua nocte , stellatas vigil

Cum vesp̃er accendit faces ,

Vt p̃aulet immortale mirari iubar ,

Terræque maiores globos ,

Et per cadenteis intueri lacrymas

Rimosa lucis atria ,

Quæ CHRISTE tecū , VIRGO quæ tecū colas

Perennis heres sæculi !

Voluuntur aureis interim stellæ rotis ,

Pigrumque relinquunt exulem ,

Per ora cuius vberes eunt aquæ ,

Somnos quod auertat graucis.

At quando lotum Gangis aut Indi fretis

Iam Phœbus attulit caput ,

Mentis profundus & sui totus minor

Irata flectit Numina :

Vel cū sereno fulserit dies Ioue ,

Aprilibusque feriis ,

Assæta celo lumina , in terras vocat ,

Latèque prospectum iacit ,

Campósque lustrat , & relucentem suâ

Miratur in scenâ DEVM.

En omnis, inquit, herba non morantibus
In astra luctatur comis:
Semota cælo lacrymantur, & piis
Liquuntur arua fletibus:
Ligustra canis, & rosæ rubentibus
Repunt in auras brachiis,
Astrisque panda nescio quid pallido
Loquuntur ore lilia.
Et serò blandis ingemunt suspiriis,
Et mane rorant lacrymis.
Egone solus, solus in terris piger
Tenace figor pondere?
Sic & propinquas allocutus arbores,
Et multa coram fontibus
Riuisque fatus, quærit auctorem DEVM
Formosa per vestigia.
Quod si leuandas mentis in curas vigil
Ruris suburbani domus,
Quales Lucisci, vel Nemecini Lares,
Vdumve Besdani nemus
Rudeis adornet rusticâ mensas dape
Siccos sub Augusti dies,
Iam tunc sub ipsum limen, aut domesticâ
Lenis sub umbrâ populi,
Exspectat omnis hospitem suum penus,
Et concha sinceri salis,
Pressique mera lactis, & purus calix,
Et hospitalis amphora,
Et fraga, raris verna quæ dumis legit;

Lucunda panis præmia.

Non me scari tunc, non Lucrinorum grauis

Sagina mulorum iuuet :

Sed cereus palumbus, aut turtur niger,

Aut anser amnis accola,

Et eruditam quæ fugit gulam faba,

Latūnque, nec simplex olus,

Et quæ suprema colligetur, ac graui

Patella nil debet foro.

Posthæc vel inter iata quercetis iuga.

Vel inter amneis iuuerit

Vitare tristes post meridiem Notos

Sub æsculo vel ilice;

Nigræve litas, aut opaca lubricis

Tranare stagna linitibus,

Iactaque stupe ludibundum ducere

Tremente piscem lineâ.

Remugit ingens interim tantis nemus,

Umbrosa balant flumina :

Et aut in antris garrunt acanthides

Aut in rubis lusciniæ.

Hinc per rubeta pastor errantes capras

Vocante cogit fistulâ:

Illinc heni messor è campo redux

Alternâ plaudit carmina,

Et pressa lectos plaustra per sulcos gemunt

Raputa ruris arrea.

At nec tacemus pone confidentium

Dulcis manus sodalium,

Nec inficetâ sermo differtur morâ,
 Sed innocentibus iocis,
 Multoque tinctus, sed verecundo sale,
 Innoxium trahit diem.
 Hæc si videret fanerator Alphius,
 Olim futurus rusticus,
 Quam collocarat Idibus pecuniam,
 Nollit Kalendis ponere.

DE PVERO IESV

in VIRGINIS MATRIS *sinu.*

ODE III.

A Memus. an Massilus, aut nostris riget
 Alpinus in venis silex?
 Amemus. en ut pronus è Matris sinu
 In nostra pendet oscula,
 Qualis seuera vel Gelonorum puer
 Mollire posset pectora!
 Ut lumen oris, ut renidentes genas,
 Ut bina frontis sidera,
 Nivésque colli, quasque purus & tener
 Titan inauravit comas,
 Eburneasque tendit in collum manus!
 Ut annuat torus rapi!
 Ut hospitali vagit admitti sinu,
 Stringique brachiis rogat!
 Amemus, aut si non amare possumus,
 Repentè possimus mori.

O VI

*Ad pedes CHRISTI in cruce morientis
Auctor pronolatus.*

ODE IV.

HInc ut recedam, non trucidis ferri minæ,
Non nudus ensium timor,
Vnquam reuellent à tuâ IESV cruce
Hoc multa fleturum caput.
Me téque tellus inter & cælum ruat,
Versique tempestas maris,
Mixtûlque flammis nimbus, & ter igneis
Caducis aër imbribus:
Iacebo fixum pondus, & certum mori,
Sûique non vsquam ferens,
Tuosque clauos & tuas amantibus
Ligabo plantas brachiis.
At tu sereno, nam potes, vultu tuum
Tuere, IESV, supplicem:
Et hoc, Patri quem reddis, haud euanido
Me stringe paullùm spiritu.

Publicæ Europa Calamitates.

ODE V.

NEc satis est nos posse mori cùm fata reposit
cunt,
Aggrotque morbi lucis & vitæ reos:
Ipsi etiam exiguum bellis committimus ævum

Omneisque ferro rupimus levi moras,
Ipsi vltro in strictos aduersi incurrimus enses,
Et mutuum cadendo laudamus nefas.
Iamque adeò pulchræ populos rapit ambitus
iræ,

Urbeisque longâ pace defungi pudet.
Regna placet gentisque suæ miscere ruinæ,
Fractique subter orbis occasu mori.
Iam Rhodanusque Padusque atque ingens Al-
bis, & ingens

Rhenus cruentâ decolor ripâ fluit.
Iam tria lustra metunt rubras de sanguine
fruges.

Nec dira auaram terruit falcem Ceres.
Nec minùs incertos metimus sine finibus
agros,

Et muta stricto Iurâ sub ferro silent.
Interea miserum gladiis diuisimus orbem;
Et cum triumphis causa vel præde deest,
Barbara longinquum post æquora quærimus
hostem,

Mundusque Reges inter incertos labat.
Scimus & occulto pacem prætexere bello,
Dum victa fœlis arma respirant minis:
Ingeniumque iocis, risu corrumpimus iram,
Felixque tractat arma virtutis dolus.
Hoc etiam placuit stricto satis esse negare
Perire ferro, ni patum crudelibus
Addimus ingenium fatis, habilique veneno

In nos cruentam mortis armanus manum.
Ergo iterum (pro triste nefas ! pro dedecus , &
iam

In se cadentis ultimum mundi scelus !)
Fraude malâ parui spatium contraximus aui,
Per heu tacenda pulverum contagia !
At melius (si tanta brevis fastidia vitæ
Et vna leti cura mortaleis habet)
Omnia terrarum superi conuellite claustra,
Omneisq; dissipate littorum moras.
In nos rupta ruant fundo maria omnia ab imo
Trisulcus in nos igneâ missus manu ,
Qui scelerum duxere viæ ruat ignis : & vnâ
Hinc se Sicano Balthis impingat mati :
Inde Caledonium sese committat Ibero ,
Fuxius illinc Adriæ iungat latus.
Æmus & ignotæ lateant sub fluctibus Alpes ;
Mæotis altum mergat Atlantis caput,
Omnia sint vnus magnarum campus aquarum ,
Nullique latam limites signant humum.
Et maria , & magni perdant sua nomina mōtes,
Dum mergat omne Thetys humanum genus.
At superi (nam vos & tunc mortalia tangent
Perire nostrum sæpè non passos genus)
Tunc aliquâ de gente pium seruate nepotem,
(Sed ille gentis nesciat mores suæ)
Deucalionis iterum qui credulus vndis,
Ingens in vnâ sæculum seruet trabe.
Nata simul agglomerans sese super Amphitrite

Humana terris eluet vestigia,
Iam parente Deo, iam subidentibus Euris,
Iam se refuso temperante Nerco,
Incipient summi paulatim emergere montes,
Rarosque primum margines æquor pati:
Illicet ex omni rupes assurgere ponto,
Terrasque circum curua lunari freta:
Tunc, vagus oblitos ubi sol respexerit agros,
Nouis, aprica floribus pingi iuga:
Tunc raræ circum campis nutate cupressi,
Tunc omne latâ fronde vestiri nemus:
Iamque suas inter decurrere flumina valleis,
Et arua puris murmurare fontibus.
Protinus ex unâ redeuntia sæcula puppi
Latè patentes orbis implebunt plagas,
Et virideis ripas ac molle sedentia latè
Ramalibus vireta distinguunt casis
Sed tellus communis erit, sed nullus avaris
Stabit colonis arbiter fundi lapis:
In commune fluent sancti sine nomine fontes,
Nascentur omni liberæ fruges agro.
Tunc bona prospicient purgatas siæra terras,
Tunc agra nullo sole pallebit Ceres.
Non Aquilio gracileis, non eruet latus aristas;
Sed innocentes & calore languidi
Malecebunt violas, malecebunt lilia soles,
Omniq; lenis annuet vento seges:
Vina fluent vulgò iuis, felicia vulgò
Per rura current lacteo fontes pede:

Sponte suâ dulces salient in pocula lymphæ,
Sincerus & sœuire nescius liquor.
Ergo suâ quivis luxum non noscere mensâ,
Suoque diues esse nec magno sciet.
Nam neque marmoreas ingētia recta columnas,
Nec areas delubra lassabunt trabes.
Frondebis implicitæ texent pallatia silvæ,
Aramque Divis cespes aut saxum dabit.
Sed pietas tunc maior erit, cū testibus astris
Insons sub alto turba degem is Ioue.
Aurea tunc vestis sanctum texisse pudorem,
Tunc mollis ostro mensa muscosus lapis.
Nectar erunt haustæ puris ex amnibus undæ,
Lectæque ramis aut humo dapes erunt.
Potus erit vicisse sitim: spectacula, coram
Miscere sanctos simplici risu sales:
Mox choreæ mox iucundi per gramina ludi,
Et latus ac securus in turbâ pudor.
Apta dabunt fessis virides umbracula rami,
Herbosa molleis ripa præbebit toros.
Non impendebunt placidis laquearia somnis,
Sed alta mundi signa labentur super.
Et vaga præbebunt pietæ spectacula noctes,
Velox euntis scena dum transit poli.
Interea tacitam non rumpent arma quietem,
Raucique pulsus æris, aut murmur tubæ,
Non dubias nauale nemus descendet in undas,
Non vlla puppes bella trans pontum vehent,
Omnia pacis erunt: totum venatio ferrum,

Et innocens telluris insumet labor.
Et ne belligeris iterum graue cadibus aurum,
Laboriosus eruat lucri furor:
Ipsa sibi incumbens concussi pondere mundi
Condet profanas altior tellus opes.
Quò me dulcis agit, longo dementia cantu?
An & Poëtas sæculi rapit furor?
Et nihil, aut tantum euerso promittere sæclo
Accerba fati vis & irarum finit?
An lacrymas longo flendi corrupimus vsu,
Et stultus ipsis ridet in malis dolor?
Quidquid id est: tamè arma pij deponite Reges,
Nudate primi publicum ferro latus:
Primi animos, primi socias coniungite dextras,
Et vester omneis alliget gentes amor.
Pugna sit hæc tantum iunctos concordibus aris
Quis sanctiore Cælites voto colat;
Quis meliùs priscas componat legibus vrbeis,
Quis æquiore temperet sceptrum manu:
Cuius pulsa priùs populos Astræa reuifcit,
Tutòque pulset Veritas aulam pede.
Non placeat virtus pretio, non Curia censu,
Non infideli septa Maiestas metu.
Iura voluptati sanctum præscribat Honestum,
Piasque leges vtili Iustum ferat.
Sic olim quod Musa grauis promisit Horatî,
Præstabit æuum certior Regum fides.

AD ILLVSTRISS. D. IANVSSIVM
SKVMIN TYSKIEVVICZ
PALATINVM TROCENSEM,

*Capitaneum Turborgensem, Nouolonensem,
'Braflawensem, &c.*

QVATVOR LEVCÆ.
VIRGINIS MATRIS,

*seu publica ac solemnis ad Ædem diuæ Vir-
ginis Matris Trocensem Processio.*

Prima leuca seu Ponari.

ODE VI.

IMus? an frustra fugiente brumâ
Omnis Aprili via risit herbâ
Et cauæ valles, viridique lucent

Arua sereno?

Imus. inscriptæ sinuosa Diuæ
Signa iam lenes rapuere venti:
Nè vetent rumpi, reuocentque tensi

Serica funes.

Interim piæ taciturna nusquam
Pompa sub signis fluat. Illa magni
Te MARIS STELLAM, dubiisque Virgo

Sidus in vndis,

Illa nil sancti dubiam pudoris
Te canat Matrem, facilemque clausi
Ætheris portam. Tibi præpes alti

Civis Olympi

Hinc & hinc prellis reuerenter alis
Attulit pacem. Tibi magna pacem
Debeat tellus, melior reuersi

Nominis Eua.

Tu graues demes populo catenas,
Tu diem pulsus reuocabis umbris:
Tu bonis pelles mala, læta mœstis

Fata reduces.

Esse te magni populus sciemus
Numinis matrem, modò missa per te.
Vota non umquam Deus obstinatâ.

Respuat aure.

Mitis, & blandâ prece singularis
Virgo placari, scelerum solutos,
Et bonos flecti, vacuosque noxæ

Suggere sentus.

Integram nobis sine labe vitam,
Prosperam nobis sine clade mortem
Et sacros nati genitrix tueri

Anoue vultus.

Hæc ter alterno modulata cantu
Turba, carpemus viridis Ponari
Roscidas vallis, & amœna præter-

Arua-vehemur.

Secunda leuca seu Vaca

ODE VII.

Protinus, Virgo, tibi longa laudum
 Pompa dacetur, vbi se recuruo
 Collum flexu viridis reducit

Scena theatri.

Audient magnæ titulos parentis
 Pinei montes; Villamque circum
 Ter percussa recinet M A R I A M

Vocis imago.

Audient colles, & opaca longè
 Colla submittent, trepidæque circum
 Attremunt pinus, humilique supplex

Populus umbrâ.

Sed prius magnum triplici Tonantem
 Voce phœamas: placidumque Christi
 Pectus, & nostris vacuum querelis

Flectimus aurem.

Inde ter sancto redeunte cantu
 Sanctæ clamaris: memorumque rursus
 Murmur, & fractæ referet M A R I A M

Vocis imago.

Te suâ gestit genitrice Numen,
 Virginum Virgo: genitrice gestit,
 Quisquis optatâ tibi cumque carus

Vescitur aurâ.

Castâ tu pulchri genitrix amoris

Tu spei mater : tibi pictus almi
Campus Edeni , facilisque vitæ

Germinat arbor

Tu domus Veri : tibi certis vni
Aureas æther referare valuas

Gaudet : æterni geminant tibi su-
spira colles.

O potens olim profugos tueri
Ciuitas fontes , decus ô Sionis

O Dei præsens domus , ô repositi
Fœderis arca!

Sive tu purum sine fraude vitium
Consulis formæ , rescisq; vultus,
Blanda seu tristes imitatis inter

Lilia spinas :

Sive præfago Gedeonis aruo
Vellus haud vlllo temeraris imbri,
Vda cùm circum madido labore

Area calo ;

Seu negas circum crepitante flammâ
Pulcher exuri rubus , & pauentes
Incipas ramos , foliisque lato

Ludis in igni.

Inde Iessæ solium nepotis ,
Virgo se toto tibi sternit auro :

Hinc tibi surgit superas eburna

Turris ad auras.

Te suas Virgo simulant refusa
Meila per cellas : & amœna seram

Rura, quæ muris gelidique claudunt
Fontibus horri.

Hic tibi furtas fuga lenis Euri
Excitat frondens, vbi purus vndæ
Humor occultâ nemotum volutus
Murmurat umbrâ.

Hic cadens læui tibi lympa lapsu
Præstuit valleis, & aperta prata
Inter, impellit violas perenni
Aura cachinno.

Tot tibi Virgo bona liberali
Defluunt cælo: tibi tanta terris
Labitur semper renuente sisti
Gratia riuo.

Tu polo missas pia cymba fruges
Acta longinquo vehis institori.
Tu diem ducis, placidoque manẽ
Lumine rides.

Qualis Eoos vbi tollit vndis
Lucifer currus, roseisque loris
Vndat, errantes per aquosa ludunt
| Cærule flammæ:

Qualis aut Phœbe radiante plenum
Lucet argento: mare qualis intrat,
Aut mari surgit rutilus diurno
Phœbus in auro.

Qualẽ, dum puro taciturna cælo
Siderum se fert acies, per omnes
Ignium rimas nitidi resident

Attria cæli

Quod tibi nomen pia Virgo summâ

Voce dicemus ? solum superat

Audies Regis radiare magno

Maius Olympo.

Quidquid es , quidquid bona mater esse

Et cum gaudes , manibus remulce

Quem manu gestas , puerumque nobis

Electè Tonantem:

Nos tuâ tutos prece seruet infans,

Si tibi prima geniale noxæ

Crimen exemit , placidoque iussit.

Sidere nasci :

Si tulit vero puer ales ore ,

Tenuum cæli fore : si pudici

Nil minor floris genitrix seuer

Lege piaris :

Si nihil tetris , gelidive debes

Legibus leti , choreasque Diuum

Inter & plausus , repetis sequaci

Astra triumpho.

Ille qui leni pede pulsat altos

Siderum campos , viridesque stellas,

Lucis intentum iubar inter , inter

Lilia ludit,

Agnus ; heu nostris onerata culpis

Colla reflectat , leuiterque moto

Ad preces cornu , misero quietem

Annuat orbi.

Hæc ter effati, pia signa campis
 State, dicemus: pia signa campis
 Protinus stabunt, gelidi secundum
 Flumina Vacæ.

Signa clementi rapit aura flatu,
 Nos labor curta dapis, ille mensam
 Textili lino super, hic virenti
 Cespiti ponit.

Promitur simplex penus, & supino
 Concha sinceri talis è canistro:
 Faginus iuxta scyphus, innocentis
 Arma Lyæi.

Sunt & antiquo quibus herba circum-
 Fulget argento; positosque Vaca
 Pone crateras fugiente præter
 Frigerat vnda.

Hinc dapes, illinc cyathos coronant
 Sutiles herba: mihi Solis æstus
 Eximet parce cichorea sparso
 Mitis oliuo.

Tertia lenca seu Vicius Galli.

ODE VIII.

I Am vetat lentas properata mensas
 Hora, surgamus, rapido ruit de-
 Cliuis è cælo, geminatque pronus,
 Surgite, Vesper.
 Surgimus, rursus tibi Virgo campis

Signa

Signa vellantur : tremebunda limbis,
Aura colludit, graciliq; tentas

Diripit Auster

Tum quibus parca dape non dolendæ
Vocis accessit bona pars : O alma
Numinis salve genitrix, fidelis

Turba canemus.

Dum suas debet lapidosa Vace
Vilæ lymphas : tibi magna laudes
Mater & plausus & utrâque debet

Carmina ripâ.

Illâ quæ circum geminis Getarum
Rura sederunt opulenta cliuis,
Sunt tibi bello monumenta parti,

Diua, triumphî.

Quâ lyrâ, vel quo satis ore dicam
Ille captiuos Litalis Gelonos,
Inclytum prædæ decus, & trophæum

Nobilis iræ ?

Cum ferox belli duce te Vitoldus
Bis ter exegit gladium per omnem
Victor Auroram, tumidique fregit

Cornua ponti.

Quantus ingentem clypei sub umbrâ
Terri Europen, Asiæque qua se-
cumque tempestas daret atque ab omni ef-
funderet Istro.

Rectus Eoam stetit in procellam,
Qualis armatas hiemes, & omnem

P

Sustinet Calpe Thetis , atque inextinguibilis obstat.

Quantus hinc lato metuendus atque hinc
 Limitem ferro secat , & decorâ
 Cæde formosus , mediâque laudum
 Pulcher in irâ

Ardet : hibernos velut inter imbres

Ardet Orion , ubi traxit omni

Astra vaginâ , rutilusque strido

Fulminat igni.

Ille seu pictis equitata Bessis

Arui permensus , gelidumque Volgam.

Sive Pelleas bibit insolentem

Phasin ad aras :

Barbaros templis tibi victor arcus

Virgo suspendit : Scythicosque cinctus,

Et tibi sacro clypeorum æceruos

Vñit in igni.

Alta scit Taphri domus, & potentis

Sarbaci ventis meminere turres ;

Rupta cum Theacum quateret tremendo

Castra umultu.

Ille dum denso iaculorum imbri

Hinc Dahas illinc ageret Gelonos,

Ipsa nimborum cuneis & omni

accincta tonitru

Turbido latè manifesta cælo , &

Tet quater tortas iaculata flammæ,

Ignem cætu super & rubenti

Nebe tonabas.

Sensit Euxini tremuitque iuxum
Littus, & motæ crepère rupes,
Ter quater nigram retegente sæuâ
Luce Mæotim.

Sensit, atque ipsos Tanais paucens re-
fugit in fontes: dubitante ripâ
Substitit paulum, trepidoque Phasis
Palluit auro.

Sic ames nostris bona Virgo sæpè
Hostibus nosci: tibi sic per omneis
Viliæ ripas Litali reponant
Signa nepotes.

Sic ab extremo tibi victor Occâ
Arma de victis referat Suanis,
Et nouas soluat noua vota LADI-
SLAUS ad aras.

Hæc & alternis geminata votis
Plura dum sicco canimus sub æstu,
Obuium fessos nemus hospitali
Excipit umbrâ

Ludor? an mollem foliorum ad auram
Lenè vocales modulantur alui,
Et leues lymphæ, trepidique grato
Murmure riui?

Ipsa te Virgo sonat aluus, ipsa
In tuas viuax silit vnda laudes,
Audit, & longè tua discit ipse
Nomina lucus.

Quarta leuca seu Troci.

ODE IX.

VLtimus restat labor altiores
Ire per lucos, & aprica circum
Stagna lunari, tumulosque lento
Vincere cantu.

Hic tibi casto Salomonis ore,
Dictus ad sanctas hymenæus olim
Nuptias, mutum nemos & silentis
Perstrepet alnos.

Quod tuis, Virgo, bene dormit vlnis
Sola sepitum pores oculari
Numen, & flammæ animæque sanctum
Sugere florem.

Sola fragranti melius Falerneo
Vber astringis, quoties ab imo
Corde spūavit genialis intima
Halitus auræ.

Mille Phæacem Cilicumque mille,
Nympha, te circum volitant odores:
Mandus hic costæ liquor, inde pinguis
Sudat amomi:

Sola te mulcet tamen aura, si quæ
Unicæ spirantis venit ore nati,
Cuius illi tibi lene nomen

Manat oliuo:
Sive Bacchei tibi fortè succi

Regis arcana patuere cellæ,
Regis arcano meliora ducis

Vbera vino:

Siue diffusis oluere nardis
Regis instructæ tibi, Nympha, mensæ;
Regis optatos tibi nardus vna

Spirat odores.

Si Palæstino meris in vireto
Myrrheos flores; tua solus ille
Nexilis myrrhæ religatur inter

Vbera nodus.

Si tibi dulces amor est racemos
Pinguë gemmantî rescare Cyprio:
Vnus è multis tibi ridet ille,

Virgo, racemus

Solis æstiuos licet inter igneis
Hinc & hinc latis spatiosa ramis
Pinus, & pronâ tibi se reclinet

Frondibus ilex:

Sola te mulcet tamen æstuantem
Si quâ frondosâ cadit vmbra malo,
Cuius ah durâ tibi natus olim

Fronde pependit.

Plura dicturis procul è Trocanis
Arcibus terres, placitusque dudum
Virgini collis, mediâque templum

Apparet in vrbe.

Protinus votis genibusque supplex
Sternimur vulgus, quater, Alma Salve

342   A P P E N D I X

Virgo , dicturi : quater illa motis
Annuet aris.

Virgines iam tum puerique Diuæ
Supplici frontem redimite cerâ, &
Virginem gratâ puerumque laudis
Dicite rixâ.

Virgines. Ceteris ornant moritura frontem
Setta : te Virgo moriente numquam
Flore Carmelus regit , & perenni
Pueri. Fronde coronat.

Ceteri frontem metuente demi
Implicant auro : tibi concolori
Luce nativum capitis , I E S V
Fulgurat aurum

Virgines. Qui tibi Virgo per eburna vidit
Colla diffusos sine lege crineis ,
Regiam tingi trabeam rubenti
Vidit ahenò.

Pueri. Qui tibi vidit niueis , I E S V ,
Hinc & hinc sparsos humeris capillos ,
Vidit elatas tumulis Idumes
Surgere palmas.

Virgines. Qualè ridenti radiant Sereno
Semper illimes Hesebonis vnda ,
Tale connives oculis iocanti ,
Diva puellò.

Pueri. Lacte perfusæ veluti columbæ
Vitreas semper speculantur vndas ,
Sis in intactâ retines I E S V ,

Lumina matre.

Virgines. Cui genas, velga, cui similes canemus
 Virginis vultus? similes canemus
 Punico, cum per sua lucet vltro
 Fragmina, malo.

Pueri. Cui genas vel cui similes canemus
 Paruuli vultus? similes canemus
 Areis, quas Sol varixque scribunt
 Floribus horæ.

Virgines. Atticos longè redolere succos
 Dicimus Virgo, quoties diserta
 Lenè ridenti tibi mella manant,
 Lenè loquenti.

Pueri. Lilium I E S V niueis hiare
 Dicimus labris, quoties odora
 Dulcè ridenti tibi myrrha spirat,
 Dulcè loquenti.

Virgines. Mille quod telis clypeisque recta
 Turris aduerso micat icta Soli,
 Matris aduerso micuère longè
 Colla puello.

Pueri. Quod Therapnæi breue ver Hymetti,
 Quod Palæstini sapiunt liquores,
 Matris è collo sapiunt reclinis
 Colla puelli.

Virgines. Quo tibi Virgo maduère succo
 Virgines palmæ? maduère succo
 Qualis in siccas lacrymante myrrbô
 Liquitur herbas,

Pueri. Quis tuis fulgens hyacinthus ardet
 O puer palmis? hyacinthus ardet
 Qualis aut sceleris sedet aut corulicæ

Arce coronæ.

Virgines. Quæ regis Cretæ viri lisse Cypri
 Tanta Lesbos fuit è racemis,
 Quanta maternis tibi Virgo manat

Copia mammis?

Pueri. Quis vel Hybleas odor inter herbas
 Tantis aspirat, Ciliciumve rura,
 Quantus aspirat tua dulcis inter

Vbera IESV.

Virgines. Zona quæ fluxam vetat ire pallam,
 Flauet intexta tibi, Virgo, fruge,
 Quam pudor circum niucóque stipant

Lilia vallo.

Pueri. Quæ tibi cinctus reuocat relectæ
 Vestis, arcanis vigil est eburna
 Zona sapphiris, tacitóque pectus

Circuit igni.

Virgines. Cum leui plantas cohibente focco
 Virgo stellantem graditur per aulam
 Æream credas aciem canoro

Ire triumpho.

Pueri. Crura cum picto religauit ostro,
 Et stetit celso puer ore: credas
 Ponè suffixo geminas in auro

Stare columnas.

A D

MATHIÆ CASIMIRI.

SARBIEVII

SOCIETATIS IESV

LYRICORVM

LIBROS

EPICITHARISMA

SIVE

ERVDITORVM VIRORVM

AD AVCTOREM POEMATA.

*Summi viri MATH. CASIM. SARBIEVI
 è Societate IISV incomparabilem Musam
 ERYCIUS PVTEANVS admiratur.*

QVIS Myſta Apollinis nouus? quis pro-
 ximo

Accedit VRBANVM gradu,
 Threiffa doctæ fila carpens barbiti,

P V

346 AD SARBIEVII LYRAM

Et Pindari ciens melos?
 Romanus ore, natione Sarmata,
 Cultissimi vir Ingeni,
 Ab axe flammam frigido SARBIEVIIVS,
 Ab nocte lumen inuehens,
 Vertit quadrigas orbitâ Phœbi nouâ,
 Niuësque mundi calfacit.
 Aut sæcla barbaram exuunt æruginem,
 Aut prisca redeunt sæcula.
 Tantum potest, qui carmen aureum sonat,
 Qui totus ipse est aureus;
 Seuera pangens dogmata Sapientiæ,
 Castôsque sermonis iocos:
 Qui mella spargit & salem SARBIEVIIVS,
 Generosi honesti semina,
 Si dignitati mixta amœnitas iuuat,
 Musæque flores fluuiibus;
 Ridere tristem mente lætâ Palladem,
 Ridere Rugas dixerim:
 Sic inter omnes præstat vnus Sarmatas,
 Inter Quirites Sarmata;
 Vnus Latinâ Pindarum vates Lyrâ,
 Et aliquid VRBANI exprimit.

Προσφύας ζῆν ἀείσει.

TERIO HORATIO ET SARBIEVIO
Lyra Latina geminis Principibus plau-
dit MAXIMILIANVS HABBEQVIVS
è Societate IESV.

NVNC CAPIT REGNVN DVOS.

POrtenta Vatum ! non patitur duos
 Soles Olympus , stellifero licet
 Atlante fultus , non amorum
 Fert comites Hymenæus ardor.
 Celso Melampus Taygeti iugo
 Venatus aprum , dentibus inuidis
 Latransque frendensque inuolansque
 Participes abigit molossos.
 Clitumnus albam si videat bouem
 Errare , tauri cornibus aduolant
 In bella , riualesque pugnae
 Vulneribus fluvium cruentant.
 Tædæ iugales , purpura Cæsarum,
 Trophæa belli , dona Cupidinis,
 Et ambitus cretati honoris
 Diuiduos vetat ire fascis.
 Non fert secundum Cæsar , & æmulum
 Pompeius odit , cum genero impius
 Socer duellat , inuolant con-
 sanguineis Aquilæ maniplis.
 Fraternal Thebis funera dissident

P vj

348 AD SARBIEVII LYRAM

Discorde busto. Sanguine tingeris,

O Roma, frantum, quando primi

Cade malâ maduere muri.

Vnus subactâ Rex Asiâ potens.

Dario habenas diuitis imperi

Secare Pellæus recusat :

Non animo satis orbis vnus

OMNIS Potestas impatiens furit,

Consorte iuncto : Lætitia salit,

Consorte pulso : qualis ardet

In vacuo basiliscus antro :

Potentia Vatum ! nunc patitur duos

Reges bisulco vertice Phocidos

Parnassus, & Reges Latinæ

Sceptra Lyrae gemini tenebunt :

Vnus sonantem natus ad Ausidum,

Alter rigentis margine Vistulæ.

Ter euge, Castor euge, Pollux :

Vos Gemini, puerique Ledaë

Alternæ vitæ fata rependitis :

Polluce, Castor, Castore, Castore

Pollux beatus ! regna Cali

Vnamines secuire fratres.

HORATIANAM SARBIEVIVS Lyram

Regnante dextrâ tradit & accipit ;

HORATIVS gaudet teneri

SARBIVIO sua regna PLECTRO,

AVGVSTVS, vnum Numen HORATIO :

VRBANVS, alter SARBIVIO Deus ;

EPICITHARISMA. 349

HOS BARBITI REGES adorant

Ad numeros saliente chordâ.

Quantum profanis sacra superuolant ;

Minore maior CÆSARE PONTIFEX ;

VRBANVS AVGVSTO : triumphat

SARBIVIVS meliore lauru.

IOANNIS TOLENARII *è Societate*

IESV ad MAT. CASIM. SARBIEVIVM

S. Theologiae Professore.

ODE.

FAlior : Sarmaticis an nouus arbiter
Plectri filuiculis carmina diuidens

Per confinia Thracum

Terris reddidit Orphea ?

Quisnam Pegaseæ crederet vngulæ

Porandos latices gurgite Viliae ?

Quis Teumessia Tempe

Propter stagna Borysthenis,

Et vatum Aonium delicias nemus

Florens sub gelidæ, p'æustro Erymanthidos ?

Hæc miracula Phœbo.

SARBIEVI, tua dat chelys.

Cui nec prætulero, quam Ogygis vetus

Structis nobilitat fabula mœnibus,

Aut ad sidera vectam

350 AD SARBIEVII LYRAM

Coniux Euridices lyram :
 Quamuis melliflui carminis artifex
 Auritas modulis duceret ilices,
     Formarétque canendo
     Siluxæ monstra puerperæ.
 Certè flexanimâ tu potior chely
 Cunctis imperitas : & fide Teiâ
     Torques mentis habenas ,
     Suadæ laude superbior.
 Nam seu Pieriâ Martem acuis tubâ ;
 Ignescunt animi condere nubilo
     Thressæ cornua lunæ ,
     Byzantique securibus
 Fœdatam Odrysi sanguine lauream
 Disturbare manu : seu alite Hymettio,
     V R B A N I Q U E tiatâ
     Signas mellea sæcula,
 Dum belli iaculis pungimur , vngimur
 Doctrinæ liquido nectare, & efferi
     Inter pila Gradiui
     Hyblæis alimur fauis.
 At quis te in Libanum proripit entheus
 Ardor Castalidum , dissimilem tui ?
     Aut campos Galaadi , aut
     Engaddi viridaria ,
 Sponsæ delicias dum Sulamitidis
 Plectro sollicitas ? O quibus auream
     Ex hortis Heliconis
     Sponsi cæsariem rosas

Cælestis decoras! vt fidium tenes
 Miraclo attonitos, dum artifici lyriâ
 Pontum findis Erythræ,
 Sternens Isacidis iter!
 Ni me, SARBIËVI, ludit amabilis
 Error, depereat iam citharæ potens
 Iessides tua plectra,
 Iessæusque nepos ruis
 Applaudat modulis. Me stupor occupât,
 Inter Sauromatas dum Boreæ accolas
 Doctæ Phocidis hortos
 Efflorescere conspikor.
 Has rerum ancipites esse reor vices.
 Nec vernis stabilis floribus est honor:
 Nec mansura perennis
 Claris gloria gentibus.
 Nunc terras rosei fax Hyperionis
 Latè conspicuis tollit honoribus:
 Nunc caligine mersas
 Nocturno sepelit chao.
 Quandoque & studiis occiduas vices,
 Excultisque vehunt tempora gentibus:
 Spelæisq; ferarum
 Surgit lux sapientiæ.
 Quondam Niliacæ lumina Mempheos
 Der, à barbaries sub nebulâ premit;
 Nec iam Bellerophontis
 Thebas nobilitat liquor.
 Iam nudis Helicon fabula rupibus.

352 AD SARBIEVII LYRAM

Quid Pandioniae mœnia Palladis ,
     Excultri orbis ocellum ,
         Doctrinaeque sacrarium
 Perlustro ? Heu tenebris Cimmeriis latens,
 Fatorum series ! nil reliquum exhibet
     Tanti nominis umbra,
         . Præter culmina cespitum.
 Sic Fatis placitum. Sed bene , quòd nouo
 Solatur radians lumine Carpatæ
     Hæc dispendia lucis :
         Pimplæisque opibus suum
 Ditat nobilius Vilia gurgitem :
 Et Pandionis æmula honoribus
     Gessit Vilna Mineruam
         Cælo tollere præsidem.
 Certè dum Sophiæ Myta facer fides
 Docto , S A R B I E V I , pollice temperas
     Nec facunda Lyceis
         Pallas Sauromatùm deest,
 Nec cælo genitæ lux sapientiæ :
 Sed nec Pietij gloria verticis,
     Nec , qui proluat ora
         Vatum , Castalius latex.

EPICITHARISMA. 353

IACOBI HORTENTII è Societate IESV ad
 Lyram MATH. CASIM. SARBIEVII
 VRBANO VIII. dedicatam.

I Te, & Romuleos inter resonare Quirites
 Carmina Sarb. à deproperata Lyrâ.

Ad noua septeni salient modulamina colles,
 Tybris & auritas stare iubebit aquas.

VRBANVS que aliquid de Maiestate remit-
 tens

Ad pia reginas carmina mittet Apes.
 His amat ille rosis & casto gramine pasci,
 Otia pauca grauis dum finit est labor.

O te felicem nimium CASIMIRE Poëtam!
 Sic tibi propensum qui CAPVT ORBIS
 habes.

Hunc Lyra non meruit Venusini Vatis hono-
 rem,

Non ita Dirceum Pindarus vrget ebur.
 Hoc sciat Alcæus, digitos damnabit inertes;
 Abdere se tenebris Lesbica Nympha volet.

Pierios dicent aliò fluxisse liquores:
 Quin & Apes sanctas carminis esse Deas.

Nobilis ô Vates! qui nectare potus ab illo
 Permissum obscuri nominis esse facis.

Non tibi nec Diuos ea suscitât vnda furôres,

Non Aganippæ gloria pulsât aquæ:
 Sed Magnæ mellis fauêre ex æthere Matres,

354 AD SARBIEVII LYRAM

VRBANI que sacros exhibuere fauos.

Sed Veri sedes, & CHRISTO proxima vir-
tus

Insolitam dicti Carminis afflat opem.

Esse quid hoc dicas, nisi Numinis igne calere,

Spiritibusque DEI sollicitantis agi?

Esse quid immodicos nisi ducere nectaris
haustus,

Et sibi præfixas non habuisse colos?

Grande tuæ ô pretium mäsuraque gloria Musæ,

VRBANI poterunt cui tholus esse PEDES!

At mihi si tanto fas quidquam appingere possi,

Aut signare aliqua pendula dona notâ,

Non ego pro chordâ tenuem cantare cicadam,

Non aliud cupiam pectinis esse vice:

Sed fingam VRBANA s illic sua cōdere mella,

Et dare pro cantu nobile murmur, Apes.

Picturæque breui subscribam lemmate causam:

Tantus amor nostra est, gloria tanta Lyra.

LVCAE DIERIX è Societate IESV in

Lyram MATH. CASIM. SARBIEVII.

PAucula Mæonio meditabar ludere versu,
Succinerem fidibus quæ CASIMIRE tuis.

Arripio longo distentos tempore nervos,

Filæque suspensæ puluerulenta lyrae.

Excutio, tendo chordas, adduco remitto,

Exploro dubios pectine & aure sonos:

EPICITHARISMA. 355

At subito malè compositis lyra dissona chordis

Sic mihi confuso est murmure visa queri :

Quid teretes tentas obtuso pollice nervos ?

Desine nos humili sollicitate manu.

Musa C A S I M I R I altiùs altiùs extollenda
est :

Illius in laudes non satis ista chelys :

Nec tua sufficior lyra Pindare , nec tua Flacce

Sufficiet , quantus dicere , quantus hic est.

Ipsè sibi vates solus sibi sufficit vnus

Se capere , & solus se cecinisse potest.

Nil igitur C A S I M I R E canam : nam digna
cani te

Non possunt. dignè , tu potes , ipse cane.

I O A N N I S B O L L A N D I è Societate
I E S V ad M A T H. C A S I M S A R -
B I E V I V M Pontificia Poesis imita-
torem.

O D E.

D Esueta pridem tendite barbita , &

Virente rursus cingite Laureâ

Frontem Camænæ. rursus , io !

Castalios feror in recessus.

Atqui vetusto squallida puluere

Amot fuit defendere inertibus

Diuûm Acta blattis, inque Patrum

356 AD SARBIEVII LYRAM

Ferre nouam monumenta lucem.

VRBANVS hinc me MAXIMVS OPTIMVS

Ad antra Cirrhæ, & Pegaseos specus

Reducit, & nouos calores

In gelidis animat medullis :

Dum quæ ruentis fata prius manu

Suffulsit orbis mox animat fides

Micante pulsu, quem secundo

Attonitus vehit amne Tibris;

Ultrâque terras & maria & latus

Vtrumque mundi, solis & ultimi

Primique limen, & remotas

Oceani emorientis oras,

Tulisse gaudet. En propior Polo

Quæ flectit Arctos, Vistula corniger

Musæque cantu BARBERINA

Perfouit glaciale litus.

Noster quod isthic ludit Horatius,

Quod lapsa retrò sæcula colligens,

Vocemque spiritumque Flacci

Pindarico iubet ire cantu :

Quod inter Vrsæ frigus, & hispidæ

Telluris oras turbinibus graues,

Et grandinum sonante fortas

Progenie, CASMIRVS, auras

Trepente Cælo prouocat igneas,

Terræque sibilis promit aquas, quibus

Vel ipse Musarum bicornis

Gaudeat immaduiffe Vertex,

EPICITHARISM A. 357

Quòd ver beatum sentit Hiems nouo

Quòd victa cantu mollior incubat

Natura, quòd repente nato

Germine luxuriantur horti,

Quòd mel, quòd vdo Pierium fluit

De fonte nectar, nectar amabili

Quòd rore sudat, quò vel vno

SARBYVII lyra tacta neruo

Quamuis feroces debilitat minas

Tumultuantum fortiter hostium,

Et arma bellorumque nubem

Puluerem meliore miscet

udentis aurá (si satis assequor

Quod augurando mens canit, entheæ

Virtutis adinirata numen)

Inde venis, A P X S vnde sanctum

VRBANA nectar ausit, & amulo

Horatianæ murmure tibix,

Terrasque mirantésque cælos

Attonuit. calor omnis illo

De fonte fluxit. numinis hos tui

Afflavit æstus aura beatior

VRBANE, dum sacrata gentis

Romuleæ iuga lustrat hospes.

O quis volentem me quoque patrio

Exesse calo, quis sinat in tuos

Me ROMA BARBERINA Colles

SARBYVIO comitem venire !

Subsiste Musa, & vota decemplici

358 AD SARBIEVII LYRAM

Subtringe nodo. angustior est sinus

Mentisque virtutisque nostræ,

Quàm penitis queat ut medullis

VRBANI ANVM ducere spiritum.

Vnius hoc est SARBAVII: cui

Impune trans nubes sereno

Calliope dedit ire Calo.

GILBERTI IONINI è *Societate*

IESV ad MATH. CASIM.

SARBIEVIVM.

O Testudinis aureæ
Qui fila ingenio pollice temperas,
Et solis Rhodopes iugis.

Aut in Sarmaticæ littore Vittulæ

Doctam sollicitas chelyn,

Quam prono toties audit aluco

Tibris defluere immemor,

Et septemgeminis non semel extulit

Echo Romula montibus:

Seu mundi dominas Principis insulas

Dicentem audierat pari

Tantis ingenio laudibus, aut Apes

Cæli roribus ebrias.

Quæ curâ artificii mellea condiunt

Puro nectare sæcula,

VRBANI arbitrio Lechica principem

Cùm laurum meruit lyra.

Seu bellata graui pectine diceret
 Septem-bella-trionibus.
 Audacemque acies ducere Martio
 Nigrum puluere Cæsarem, &
 Gaudentem in mediis hostibus aspici:
 Dam fatis melioribus
 Iraeunda parem dextra superbiam
 Ferro vindice fulgurat.
 Seu vinci faciles cedere Tartaros
 Cogis indecori fugâ,
 Dum victor rapido terga fugacium
 SIGISMUNDVS equo premit:
 Aut Luna Scythicæ sanguineum iubar
 Formidabile Regibus,
 Curuari facili circuitu vetat.
 At quò te rapit insolens
 Ardor fræna pati per vacuum æthera?
 Dum cælo Sapientiam
 In terras facili carmine deuocas,
 Et caligine patriâ
 Celari cupidam non pateris, piè &
 Præclarè temerarius.
 Cantas ætherei tela Cupidinis,
 Et quæ non dubiâ manu
 Castis pectoribus vulnera destinat:
 Et tædis melioribus
 Mentes virgineas vrit, & aurea
 Certus figit arundine,
 Extinguitque suis Idalias faces.

360 AD SARBIEVII LYRAM

Nec cantus meretricios
 Mulas virgineâ ludere barbito,
 Et castis fidibus iubes :
 Quæ toruâ trepidus fronte legat pudor ,
 Quæ velata Modestia ,
 Et verso iuguet pollice castitas.
 Clari gloria Phasidos ,
 Nec vates patrio degener Orpheo ,
 Et plectro & fidibus potens
 Montrandus digito prætereuntium
 Romanæ fidicen lyrae
 S A R B I V I , & Latius fabula nobilis
 Enarrande nepotibus :
 Dicam (Roma licet toruior audiat)
 Nemo pectine Romulo
 Tentavit citharæ fila decentius ,
 Vni cedis Horatio ,
 Qui Mulas Latius montibus intulit :
 Et , ni autem mihi vellicet
 Iam præiudicio fama potentior ,
 Et cani capitis niue ,
 Marcentes rigido vertice laureas.
 Et myrtum quatiens manu,
 S A R B I V I fidibus, iudice me,tuis,
 Vates natus ad Aufidum ,
 Et primis citharæ cedat honoribus :

MICHAELIS

MICHAELIS MORTIERI

-è Societate IESV.

I A M B I.

VT illa prima ter beata sæcula
 Pater Satorque Temporum
 Ter inuidenda, ter dolenda, posteris
 Sinu profudit vberè,
 Dièsq; finxit & refinxit aureos
 Sereniorè laminâ,
 Breui refugit, aureique germinis
 Suaue messuit decus.
 Et inde mixta mortis ære liuido,
 Et obuoluta ferreo
 Aheneoque plumbeoque vulnere,
 Ière retro sæcula.
 Subinde læta viliorè furculo
 Repullulare semina.
 Solum rebellè senticera prodere,
 Lucem maligna sidera,
 Venena gramen, inquinata turbidum.
 Paludis vnda poculum,
 Erafque filua, naufragosque nauitas
 Maris procella, grandinis
 Flagella ventus, imbriumque lacrymar
 Quotidiana funera.
 It annus alter altero nocentiùs
 In omne degener nefas;
 Et aura mentis aureâ propagine

362 AD SARBIEVTI LYRAM

Imago prima Numinis
 Homo fit vmbra, fit propago plumbea,
 Suoque nequior luto.
 At omnis illa tam beata faustitas
 Polo recepta creditur:
 Soloque pulsa, spem fouere cælicam
 Luti que dulce tædium?
 Vel in canora commigrasse culmina
 Biuerticis sacrarij:
 Ibi crepante Negasi sub vngulâ,
 Meri fluenta Nectaris
 Parens Apollo temperare Vatibus,
 Diesque semper aureos,
 Et oblitinata non perire sæcula
 Lyrâ laborat aureâ.
 Vbi nouena cum Parente Castalis
 Ioane murmur increpans
 Ab amne pender, & liquoris ebris
 Suaue concinit melos:
 Clientiumque labra fonte proluens
 Poëticique spiritus
 Furor complet, aureumque faucibus
 Dat imbibisse sæculum.
 Paterna laurus ab loquace barbito
 Perenne personat nemus,
 Amœna fata, pura, leta grandius
 F. Tenante præloquens comâ.
 Sed hæc fuere, namque sicut aureum
 Maligniore laminâ

EPICITHARISMA. 363.

Adulterantis æra prima germinis
 Fremit perire sæculum :
 Iugum bicornè , flos & umbra Daphnidis,
 Et omne Phocidos nemus ,
 Et ipse Phœbus , & nouena numina,
 Et Hippocrena Pegasi
 Paratuere. vix iterèrè sæculo
 Horatiana tempora :
 Sub hæc virebat , incyrtoque promicans
 Poësis alma vertice
 Decus perenne germinabat , integros
 Apollinis vicario
 Lyra tenente spiritus Horatio.
 Sed hoc repente condito-
 suisque subter abdito rosariis :
 Sub occidente lauræa ,
 Sepulchra vatis implicare carduos
 Rubeta pullulascere ,
 Tacere nomen , interire gloriam
 Biculminis palatij ,
 Et inter arma barbarumque militem
 Situ pigro senescere ,
 Fidem rigere , lacrymare pectine,
 Chelyn silere cerneret.
 Ière lustra , ferreique temporis
 Ière multa sæcula.
 Poëta nullus , aut Poëta barbarus,
 Quid inter ista ganniat ?

264 AD SARBIEVII LYRAM

Aur vnus, alter aut fabulae tertius

Horatiana barbita

Paratragoediante firmaverit manu,

Causo fragore turgidas,

Vane nomen ad lyram; quid oblitescat?

Et hoc per astra circulo

Trecentisque milleque voluitur

Revoluiturque Cynthius:

Suprema donec & polita vidimus,

Et erudita tempora:

Quibus redisse Pegaso sensu vigor,

Sensuque fontibus liquor,

Sororibusque ter tribus sensu decor,

Sensuque laurea calor,

Sensuque mille mille Vatiibus calor,

Perennitasque credita:

Et eliquante iam flapore plumbo

Nihil morante ferrei

Tarato Martis, ancoque verberare,

Dies notantur aurei.

Per arma regnat, orridosque turbines

Salus amara temperat:

Per arma Pelagi, Batavos per impetus

Amica ducit otia:

Per arma Scaldis, aggeresque perfidos

Mosque vapulans latus.

Per arma Rhenus, heu! per arma decolor

Novis probrosa cladibus:

Quentus Ister, impiumque sanguine

EPICITHARISMA. 363

Mosella vorticem trahens,
 Cinore mixta, rabidisque fluctibus
Fluenta Pegasi vehunt,
 Et entheata mollis poetico
Rigant calore pectora.
 Per arma Gallus, & per arma Celtiber,
Per arma vivit Italus.
 Et ingruentis hostici sub ictibus
Canit vel ipsa praelia.
 Et est Maronis, est cliens Horatij:
Habet Catullus assecclas:
 Et erudita, casta, blanda, viridis,
 Cedroque digna carmina,
 Apollinisque non pudenda barbitro,
Eburneoque pectini,
 Et aureo super fatura saculo
In omne saculum ferunt.
 Sed hæc nequisse, pro decore pristino
 Vetusta pugnat auitas,
 Minore semper & minore diuidens
Fluenta prima riuulo.
 Nouusque nemo sic Poeta natus est,
Vt illa prisca numina,
 Horatiique Principem lyram pati
Secutus expleat lyrâ:
 Sed impositæ artis, & canote dissonus
Stylo vacillet impari.
 Quod unus ille (tinge liquor impetum,
 Fromente dente rrigere)

366 AD SARBIEVII LYRAM

Quod vnus ille (vincta æuiternitas;
 Io parate lauream,
 Tarate festa, myrtæque textile
 Ligate lilium comâ)
 Quod ille SARBIEVVS vnus vnicus
 Libro peregrin vnico.
 Hic omne quidquid est Poëta vel fuit,
 Metro volante transilit:
 Horatiôque, Pindariôque par (procul
 Metu cadentis Icarî)
 Per ora currit, & per astra voluitur,
 Superuolatque sidera;
 Polonus ille certus aridam nouo
 Replere fonte Castalin:
 Et obsoleta nobilis Bimontij
 Refabricare culmina:
 Polonus ille per Borea frigora
 Acinacesque Thracicos,
 Beata Veris atque Pacis otia
 Perennè Vatibus nouans,
 Per efferata Martis ære sæcula
 Dies reducit aureos

SIDRONI I HOSCHII è Societate
IESV ad MATH. CASIM. SARBIEVIVM.

ELEGIA.

Romanae fidicen citharæ, qui sidera præper
Visis, & igneam FLACCÆ relinquis
humum:

Pace tuâ, quamvis nec certius alta Cleanthis,
Nec fuerit Samij lingua locuta senis;
Semita Diræxi non est tamen inuia cygni,
Iuit & hanc pennis repperit alter olor.
Nec minus est auræ, quâ se leuat æmulus ales,
Nec spatium nubes inferiore fecat.
Par abit, & forsan cursum sublimius urget;
Et quò non potuit PINDARVS, ille volat.
Nec malè ceratis ad sidera nititur alis,
Nec dabit æquoreis flebile nomen aquis:
Ætherias animas testor, Zephirusq; Notosque,
Et quæcumque sacros detulit aura modos:
Si tua, SARBIEVI, sperasset carmina (quale
Non fieri meritò posse putavit opus)
Pindaricas laudes pressisset HORATIVS: & tu;
Materies illi, primæque cura fores,
Felix, credibili maior quem concitat ardor:
Iudicium superas Vatis & Orbis idem.
Non abit in peius semper vitiosior ætas,
Nec quamvis semel est ferrea, semper erit.

368 AD SARBIEVII LYRAM

Se fugit hæc certe, plicæque recurrit in aurum;
Illa est, eximius gloria patta tuis.

Hæc ego vidi, Mæta, ventisque in monte virêtes
Iam plicem lauros emulasse reor.

Hæc vibrant, atque, nec laxa, nec aquora farda;
Nec tumida domita tuâ timenda tora.

Vos eritis testes Getico sub sidere cautes,
Quique Iycæonio Ponte sub axe iaces.

At neque sola videt properare POLONIA rupes;
Munantive tenet Vistula solas aquas:

Et Rhodope, & scopulis veniit plaudētibus Alpes
Nullaque non montes gens videt ire suos.

Hæc Rhodanumque Padanæque tenent, & car-
mina Rhenum

Quæ prætor rotas, ut prius, ire vias.

Hæc sepè Tagus saluæque reclinis in vinâ

Dixit: Funt auro purius illa meo.

Sepè aliquis nullâ vates hæc legit in umbrâ,

Et circum viridis protinus umbra stetit.

Cui licet, hæc gelidâ nemorum secutus in um-
brâ:

B E R G A sed heu! lituos inter & arma sonat.

Si sic in patriis cantasset montibus Orpheus,

Cam filius melius saxa secuta forent.

Promptius Aoniam lapis ascendisset in arcem,

Fuisset numeris, magne Poëta, tuis.

O quantò Delphin perniciosus ille natasset

Per mare, tam blande raptus amore lyrae!

Hæc animum certè mihi sic demulcet, ut illum

EPICITHARISMA. 369

Auferat, & memorem non sinat esse tui.
 Sæpè fai, cœu vaticinans, aliena locutus,
 Et fuit abrepti carmen in ore tuum.
 Sæpè locuturus diuturna silentia feci,
 Aut tenuit medios lingua repentè sonos.
 Mens abit, & subito tacitum mirantur amici:
 Me rapiunt numeri, cygne canore, tui.
 Siue iubes in Threïcium capere arma tyrannũ,
 Pænè minax digitis semitur hasta meis.
 Siue super nubes sublimis & æthera tendis,
 Sollicitat nostros protinu s aura pedes.
 Siue per Ausonios spatiaris lauriger hortos,
 Me Zephyri & Floræ regna subire puto.
 Sen merente caris testudine flebile carmen,
 Palleo, nec fletu lumina nostra carent.
 Sen tristes hilari solaris pectine curas,
 Defluit ex animo cura dolorque me o.
 Siue pios castæ suspiras mentis amores,
 Vrimur, ardentes sunt tua verba face s.
 Denique me formas subito conuertit in Omnes
 Qualiscumque operis pagina lecta tui.
 Hoc est & volucres cantu fluuiosque morari,
 Hoc est aëriâ ducere saxa viâ
 Hoc est fulmineas cussere leonibus iras,
 Hoc agnis rabidos conciliare lupos.
 Pegasides Diuæ, vestro date debita Vati.
 Quæ possint Clarium fecta decere Deum;
 Quid precor? exiles lauro redimire poetas;
 Vos mihi, si merui, nectite fecta Deæ.

370 AD SARBIEVII LYRAM

Nam tua, SARBIEVI, cū siluæ plectra,
sequantur,

Ad crines properat laurea sponte tuos.

NICOLAI KMICII *è Societate IESV:*

DITHYRAMBUS.

NAm me quis melior corripiat calor?
Nam tollor Ales trans liquidum æthera,
Canisq; præter nubibus hispida
Sublimis oras, irretorto
Splendidè pernix oculo, reuolui
Immodicum gyrabilis orbis
Crytallum adspicio: nec piger impetus
Ardor in celsas vehit vsque sedes,
Abiungitque animum corporeæ morâ
Molis & pennas timidas resolui
Insolitâ subter leuat aurâ
Vt volui placidi sedulus ætheris
Tranquillas vigilum Currus in ignibus
Siderum rotas agit!

Audimus? an nos ludit amantium
Ignium cantus? solidos ad orbes
Nam repercusso recinit iocosa
Rursus imago
Audimus: resonant carmina non prius
Accepta æthereis cheris.

At quò perpetuis inter sedibus
Sidera migrant? nec labor, vltro

Sequitur rapidum temo Booren.
 Lamque & Virgo venit vecta curulibus
 Quæ niueis flauam digitis exerrat aristam,
 Vberis neque impotens
 Nec parca glebæ, aut dulce nitentium
 Florum, quos Siculis fœta Fauoniis
 Hyblæ iugera nutriunt.
 Illam mellilegæ cælibe murmure
 Adstipant animæ, & suauibus artonant
 Circum susurris, & loquace
 V R B A N V M reperunt voce, per aureos
 Atlantis orbes, atque volumina
 Machinæ decemplicis.

En Herculei stella leonis
 Superbiore concutit flammæ iubâ
 Magnumque spirat Sarmatici decus
 P R I N C I P I S, & profugam repulsi
 Cynthiam Thracis, viduasque cæci
 Concani amissis pharetras sagittis.

Quis ille toruas fronte iacit minas
 Semifer, & veterem seruat sub pectore Achillem;
 Altaque quondam quos monitus dedit
 Secum reuoluit mente: per improbum
 Vt mundum armigeram circumagat ratem
 Immunis, & fati dolosas
 Effugiat sine lite Syrtes.

At vos minorum lumina gentium
 Plebesque haud humilis beati
 Imperij, ardentes reuocate densarum

372 AD SARBIEVII LYRAM

Vadas stellarum : venit ecce
 Mauortis ignis , cuius alienea
 Fumant ingenuis arma vaporibus,
 Et pulcra belli viuit in ignea
 Tempestas facie : vt iam capulo manus
 Respiat, pronasque ad Carmina porrigit aures,
 Turbidum letatus , vt obsoletos
 Rubiginosi sordibus otij
 Dardanos enses reuocari in oisus
Audit auitos.

Quis mirante Polo , quot propereat faces,
 Fulchrosque stellarum tumultus ,
 Dum trepidant , numero reponat ?
 Sequamur populos agglomerantium
 Ignem. non hæc sine destinatis
 Gaudiis sunt. trahit & sequetras
 Latente motu lampades volaptas.
 Sæpè dum pectus taciti fatigant
 Cupidines , & conscij calores,
 Prodidit motex inopinus oris.
 Non Alaribus Algeri impetus
 Viget, cadenti sine obitu super,
 Seu prima ad cunabula Solis :
 At societas Amor sæpè decemplicem
 Ictus agit molem circum versatque sequacem.
 Fantes , Chorum aures choros.
Vicunque labuntur , Secuti.
 Vt nulli percussi ceciderunt pectora fibris ?
 Quid hic cano ro barbito moratur

Detinetque sidera :

Agnosco voces , posco sonantium

S A R B I E V I I errores digitorum ,

Pectinis & laudabile mutmur.

Vt prona asfringere domus

Plebs aure arripiunt sonos !

Et nixa audis sidera flammis

Consumunt totas cantantis in ore medullas ?

Vt ceruice sinistra

Accinas , melior Threicij alite

Carminis , athercos lyrae

Committit ignes , seu quibus Arbitr

Terraque Caelique ietus amabili

Longum laborat in Charybdi :

Sive vt Vagineos Amor

Summâ parte animos nectaris imbuat ,

Non erubescendatque flammâs

Castis versat in ossibus.

O vatem nimium D E O !

O dulces strepitus , ô benè Caelitum

Gaudia digne Olor occupare !

Tibi seu ciratus inter

Languet it Zephyrus flexanimas fides

Sed bellicolo fortior aethere

Idangit sonus , aut clangit in auribus

Mercuri , quoties aut adamantinum

Maiontem memoras , aut tendes nouorum

In orsa bellorum resorbes ;

Respondent tacitis sidera nutibus

374 AD SARBIEVII LYRAM

Incensóque magis vota cupidine

Seie in carmina porrigunt.

En A P E S circum tibi BARBERINÆ

Tempora alludunt : tibi nectar omni

Additum Cælo properant : sed illæ

Dulcius ore tuo lucrantur ,

Tenduntque cellas vt sitientibus,

Mella sæculis noua.

Quæis & æternæ ambrosiæ Deorum;

Et quæ minister Phryx puer æthere

Miscet capaci blandus amysside,

Deterioris

Damnata notæ Massica cedunt ,

Iudice Mundo.

Hæ cello quoties cardine defluxæ,

Innuptæ volucres nota Palatia

VRBAN I repetent , vt solitis suum

Pontificem releuent susurris :

Latè dispositis ordinibus , super

Aut mixtam nebulis comam

Cupressum , aut vitreo margine fontium;

Per myrtos , per & aureas

Rosas , & caltas liliumque densum,

VRBANO referent tuæ

Quem citharæ addidicere cantum.

Hic ille , sudo dum fremit aëre

Mellitæ pubes , & repetit tuæ

Nectar Thalix , non Calena

Sobrius accipitur Lyxo

Gratius, nullis ita feruet vuis
 Candida Naxos alumna Bacchi,
 Quas BARBERINVS duceret vuido
 Nectare SARBIVII prius.
 Cedunt Eois intonata fluctibus
 Conchiliorum deliciae breues:
 Cedunt & Afris quas alit in iugis.
 Benigna tellus alites,
 Mullique stultae damna pecuniae,
 Et scarus fatuo pretiosus auro,
 Quoties mensis accinet illis
 Sarmata cygnus.

Audimus? (atrae cedit liuidi
 Cocyti nebulae, quas Notus inuidiae
 Halante Diris de palude
 Eductas, audis obstruit auribus.)
 Audimus? ut iam pectine concita
 Illa terrarum Superamque custos
 MAIESTAS, solio Vatem dignatur ab alto;
 Subsequi nostras, ait, o Poeta
 Non piger chordas, facilisque Cynthi
 Suffecisse DEO, fers medius gradum
 Nostrisque, Apollinisque.
 Scrubis ergo tu bene mutuis
 Fidum pectus amoribus,
 Pontificisque & Vatis amicus
 Aeterna reges tempora lauro.

Vix ominato vox ea murmure
 Vulgata totis diditur Italis,
 Quae tauriformis Rhenus & Albulae,

376 AD SARBIEVII LYRAM

Qui serus undas Paris in æquora
Ibena voluit, nec paterno
VISTVLÆ cessat geminare nomen
Fama Poëtar.

Continuò ingētes animæ, decora a'ta, vel Tiaræ
Vel sceptrata paruo quos populo exiunt,
Venam benigni protinus ingeni,
Sive ille centis verba legibus liger,
Seu velit aureæ
Liberas linguæ referare ripas,
Attonito stupuere seniu.

O Vates, placidos fortiter occupa
Portus. ô quid agis? iam noua pubes
Vulgi fluctuat unda:

Tu mentis vltia culmen & ingeni
Euctus, expectusque, ratis
Auditum enarrabis ACVMEN.
Clamatur! tanta plausibus æsonant,
Plaudit totis Roma Iyeeis.

O quos tunc tibi TARQVINI
Serfus de rostris effusus eduxit archilam,
O quos ODDO tibi?

Quos tibi IETRVCCI, quos GODEIRIDE
tibi?

Aut quisquis Lechiæcum prociis in Orpheæ
It morum facilis, diues & ingeni?
Vicamque pubes Romula reboles
Ardet per aures, SARBIEVIYM sonari
Et sibi sacula retrò,

Quæcumque magnis vatibus tangebant,
 Seu sale lætas spargere mentes.
 Seu Lesbœa lubet tendere barbita, &
 Voce cedere viros, & pulchris funera in armis,
 Dicere, in vno Pædana pubes,
 SARBIEVIO reuocata gaudet.

Quis me tunc Italo sub Ioue poneret?
 Ut magnos fremitus inter, & aulices
 Clamores, aliquis tuus

Monstrarem pariter manu,
 Quo Duce fontes petij Cythææ,
 Et præcipitis iuga Paraßi,
 Longe antecedentem secutus.

Daphnides lauri, quibus impeditus
 Aurea Vates tempora tollit;
 Thespj montes, & amica Musis
 Vnda Pimplæ, volucris Bellerophontis
 Vngulâ excusli latices volante,
 Quorum non exailuit haultus
 SARBIEVIVS, faciles colono
 Fauete vestro: quosque velit iugis
 Sistere Pieriis, pronos suomittite colles.
 Ite florentes animæque magnæ
 Passibus lætis. Iuuenes, patentem
 Irrumpite audaces Heliconis arcem,
 Doctarumque hederas præmia frontium
 Vittasque lauri auellite postibus,
 Assurgente choro Deorum.
 Nunc tempus arcana Aonidum pede

378 AD SARBIEVII LYRAM

Lustrare regna, atque irreuocabilem
 Ætatis occasum, & facilem emori
 Vitam, Pieridum sistere munere,
 Et diffundere in æuum
 Magni nominis Ortum.
 At nos lentæ animæ, dum super ardua
 Mentis pennigeræ vos rapit impetus,
 Et tantas Aquilæ subitis alas
 Dantis se in spatia ætheris
 Et liquidum per inane Cæli:
 Seu molles Elegos littora ad hospita
 Fingemus patrij forrè Borysthenis,
 Arguto Iberam seu sale Bilbilim
 Prouocabimus rudes:
 Aut, si quando calor fortior incider,
 Simplici chordas quatiemus cæstro.
 Vobis, dulcia pectora,
 Seu manè Phœbus surget ab æquore,
 Seu sera lassum Doris in humido
 Componet ostro, ritè vocabimus
 In vota cælum, ne benè præpetem
 Abrumpat morâ cursum:
 Ne Ductor Ales vester in auias
 Sublatus Auras non sine consciò
 Agmine, vel vitiis iniqui
 Laboret astri, vel supino
 Aëre deiiciat caducas
 Lentior alas.

GVILIELMI BOLMANNI *e Societate IESV*
ad MATH. CASIM. SARBIEVICVM
sacri aduersus Turcas belli hortatorem.

A Vdijmus? quæ nã illa alto generosa canõre
Aut Martis longè sonuit chelys, aut tuba
Phœbi?

Audiimus? neque adhuc conspirat Gallia Ibero
Odrysiæ lacerare acies, atque impia Thracum
Agmina, & infandas ferro rescindere lunas?
Non arma arripiunt? non telorum ærea campis
Bistoniis latè riguit seges? at mihi dudum.
Byzanti circum turreis, & mœnia Budæ.
Circum, cannarum grando horrida ferratarum,
Et clamosa gemant tormenta, tonantiâq; æra.
Cur non Austriadumque aquilas, villosque Phi-
lipporum

Auratos, Superi! mistimque micantia cerno
Lilia? me miserum! cur non Rhenóq; Tagóque
Et Rhodano vincti vnanimis ventosa per alta,
Ostia Bistonij cœnosa irrumpimus Hebri,
Inque caput fractis curuatum cornibus amnem,
Trans Æmumque Istrumque Borystheneasque
procellas,

Sarmaticas ultra ferimus pia signa paludes?
O decus antiquum Byzanti! ô mœnia! & ô tu
Arx alta, Eoas latè regina per vrbeis!
Infelix, quæ te crudeli compede vinctam

380 AD SARBIEVII LYRAM

Frangere, atque Italæ turrim componere Romæ
 Fortunata dies poterit: quæ dextra /euare
 Scilicet: Volque ô Solymæ, Iordaniæque arua!
 Vos sacri colles, siluæque, habitataque Diuis
 Mœnia, diuino tellus dignata cruore!

Sed si tanta piget momenta inquirere rerum:
 Debetisne etiam scire luilibria genti.
 Prò pulchro! opprobrium telluris, & impii magis
 Profluuiis Orbis, Cælique & Numinis ira
 Dicimur, obsecraique canes, damnataque turba.
 Ipse ego per Scythicas acies, CASIMIRE,
 per arma,

Ipse per obstanteis arcus, per saeva Gelonum
 Spicula, per iatos enseis, per teuta, virosque,
 Viuidus, & pulchro leti inflammatus amore,
 Parte aliquâ ante alios, quæis aspera prælia curæ.
 Deuicti Ditis tendens insigne cruentum.
 (Dextrâ insigae, hostem laeuâ mortemque la-
 cessens).

Par cuneo irrumpam, par Pellææque phalangi,
 Flammivomæ baliistæ, & fulminis acrior igne.
 Eueniat! tantum cælo mihi spiritus almo
 Suppeditet, nec Musa mihi SARBIEVIA desit
 Iniectura faces animis, & nobile robur.
 Non mihi, si circum, quidquid videt Æmus,

Hebrusque

Perluit, atque Hypanis, Strymonque & inhos-
 pita Nessi

Flumina, Sithonias tendant inferre sarrissas:

EPICITHARISMA. 385

(Quamuis totua micent oculi, fiontqu. aëra:
quamuis

Ora super duplici facies flet ferrea barba,
Setarumque ala ingentes, inclutque iobati:
Non si Barbaros caelum fremat omne tumultu,
Nec mihi si clamor terras & verberet aëria,
Ora genalve timor notet, aut precordia tenter,
Martius interea calo calor influit ossa,
Ingentesq; in bella animos SARANIVS addat,
Et pauidum incuset Pontum, & Neptunia legni
Æquora seruitium minus indignariet astu:

Quod vincit Cyclades, quod naret Achaica
Thetys:

Athiopumque domos nigras, quæque oppida
Ganges

Profluit, & cunctis captivum Bosporon vndis:
Atque alia, Amosida, Solymeoque æmula Regi:
Tantum ardet, tantamque animo vim spirat ab
alto,

Tu ne pone manu citharam, CASIMIR, nec vlla
Cura vetet maior grandeis conuellere nervos,
Et sacra in diros accendere prælia Thracas.

382 AD SARBIEVII LYRAM

IACOBI V VALLII è Societate IESV
*Ode ad Lyram SARBIEVIANAM,
 sepius EUROPEOS PRINCIPES ad
 recuperandum ORIENTIS IMPERIUM
 animantem.*

QUæ Martiales barbitos incitat
 In arma turmas? quos strepitus canit,
 Bellique causas? quas coire
 Principum amicitias, & enses
 Pingues amico sanguine barbara
 In terga verti iuvius imperat?
 An cunctus Alexi minaces
 Clallica perlonuere Musæ?
 Sceptriq; & itæ Pittacus impotent
 Urbem insolenti seruitio premit,
 Sæuūque detrectat superbi
 Ferte iugum Mitylena regni?
 Fallorne? tristi Luna Othomanidū
 Pallēcit umbrā: cornua contrahit;
 Plenumque desperavit orbem,
 Omne iubar minuenta Vate.
 Sic noctilucis pallida cornibus
 Phœbe laborat, ter, Magicis sacris,
 Spargente succos, terque Marfas
 Canidiā recinente voces.
 Prælagus horror, quem Lyra Thracie

EPICITHARISMA. 383

Incussit astro, sanguineas aquas
 Pro rore sub noctem coëgit
 Æmoniis fluitare cultis.
 Tantilne credet posteritas minis
 Natos in vsum lætitiæ modos
 Feruere, vt augusti malignâ
 Regum apices violentur vmbra:
 Ite, ite, fortes, quò citharæ vocat
 SARBETIANÆ clangor amabilis,
 Ite, & triumphatis Idumes
 Ad numeros volitate campis.
 Non molle quiddam, non quod Ionicis
 Aptum choreis, auribus accinunt:
 Docent in aduersas phalangas
 Ferre pedem benè temperatum
 Ordo, Gradiui neruus, aheneas
 Stringit cateruas. Ite canentibus
 Plectris, Quirites: ordinatos
 Fila regent numerosa gressus.
 Lycurgus olim sic Lacedæmone
 Pugnæ imminentis signa dedit lyrâ:
 Et miles obseruans modorum
 Ibat ouans, placidòque veros
 Mortis timores carmine temperans.
 Promptus ruebat pro patriis focis
 Per tela, confusasque strages,
 Per cineres, per acuta belli.
 Ite, ite: sancto puluere sordidos
 Maiores coronis vestiet: hætenus

384 AD SARBIEVII LYRAM

Nilique Iordanique ripæ
 Palmiferis viruere siluis,
 Vestrosque potant cadua vertices
 Palmeta. Quin & barbita muncire
 Vestros adornabunt labores
 Nobilibus potiore lertis.
 Accendit omnes Martia buccina
 Cantu: sed, cheu! non nisi funera,
 Vocelque supremas cadentum
 Docta sono tenuare rauco.
 At illa, quæ vos increpuit, lyra
 Benè ominato signa receptui
 Datura, vulgabit decorè
 Vulnus hians, obitasque mortes.
 Non solus olim ludit Olympicâ
 Digno palæstrâ carmine Pindarus:
 Est, qui Palæstinis subactis
 Sacra pati canat arma laude.
 Nec sola Dirce vidit Hymettiis
 Thebana tingi labra liquoribus:
 Apum Quirinarum labores
 Obtupuit Tiberinus amnis,
 Et hospitalem Vistula nectare
 Madere ripam, quod sibi Romulâ
 Stipauit V R B A N V S Tiarâ
 Mellissuos glomerante rores.
 Omagne Vates, o Heliconidum
 Mythes sororum, quem Deus incola
 Musæque, sacrum pericli,

Pindaricos

EPICITHARISMA. 335

Pindaricos docuere nifus :

Pars quanta laudum , mella liquentibus
Stillante libris ? pectoris aluco

Diues refundis mellis agmen ,

Nectaræaque ruens procellâ

Sonora vincis flumina , quæ Notus

Spumansque Nereus auxiliaribus

Dum iuuat undis , versa secum

Tecta trahunt , pecudésque sorbent.

Talis superbos colligis impetus ,

Altosque ripæ diruis obices

Estrænis , & fœdam Gelonis

Perniciem meditatus aruis.

I , perge , grandi mellifluos lyrâ

Deuolue fluctus. Mox ubi publicas

Implêris aures , Martis ardor

Crescet equis , equitumque turmis.

O quanta seruo restitues gregi

Emenda totis pilea sarcinis !

Quot victor innectes Latinas

Argolico populo catenas !

Io , ter io ! Si quid Apollinis

Diuina quercus : fatidicum sonat

Verosque præfagit triumphos

Vaticinis lyra tacta Musis.

Dicentur olim Sarmaticæ fides

Vicisse mistas cum lituis rubas :

Credetur excantata Thracum

Lupa tuo trepidasse plectro.

386 AD SARBIEVII LYRAM

GVILIELMI HESII *è Societate IESV*
ad MATH. CASIM. SARBIEVII
viētricem Musam.

EMBLEM A.

Philomela inter lyrae fides mortua.

———— ANIMATA CANENTEM
EXANIMAT —————

CVM teneri Philomela comes placidissima
veris

Dalcibus Auroram fisteret illecebris :
Et modò lenta trahens veluti suspiria fletet,
Sorberet fractas garrula mox lacrymas :
Fortè sub herbosâ recubans testudine Vates
Dicitur innocuas increpuisse fides.
Audit has vicina canens Philomela canentes,
Cœpit & hic primum displicuisse sibi.
Vt tamen auderet , cantu perstabat inani
Cominus argutam sollicitare lyram,
Tamque susurrantum sonitus imitatur aquarum,
Mox velut ætatâ prouocat arma tubâ :
Deinde sepulchrales singultit Præfica lutos,
Carminē concisas adnumerante preces.
Donec languida sensim & mortua suspirando
Ternit attonitam lapsa repente lyram.
Namque fides inter iucunda pericula quærens,
Concidit, & visa est dicere , Cedo lyrae.

EPICITHARISMA. 387

Hactenus hæc fuerit , non est modò fabula :
postquam

Huc CASIMIRE tuos detulit aura modos.
Detulit , & toto siluerunt carmina Pindo,
Mæthum nescio quid visa subinde queri.
Non equidem moueo: nec si philomela supersit,
Emeritæ cupiam bella mouere lyræ.
Et tamen hic aliquid tenui protrudimus aurâ,
Et tamen audebo dicere si qua via est,
Si quis in hoc Phœbi tenuatur spiritus ore,
Si qua vel extremis vox agit in labiis,
Fundimus hîc : si fortè lyrâ moriamur in istâ,
Dulce mihi fuerit te modulante mori.

*Eiusdem in MATH. CASIM. SARBIEVII
Lyræ nouos in cantus ab VRBANI
VIII. Pont. Max. gentilitiis
Apibus animatam.*

EMBLEM A.

In tensis Lyræ fidibus tres Apes.

APES VITAM DANT ANIMOSQ. LYRÆ.

DAulias Aonium moriens sortita sepulchrū,
Liquerat in tensâ corpus inane lyrâ :
Mellifer in geminis exercitus aduolat alis ;
Terna sed ante omnes accelerabat Apis.
Si benè perspexi , maioriâque murmura sensi,
Rustica non fuit hæc turba , forensis erat :

388 AD SARBIEVII LYRAM

Nata sub-VRBANO fuit hæc feliciter orbe,
 Et tamen externam comis amare lyram.
 Vix benè concussis volucrum trepidauerat alis,
 Et tenui impulsu mouerat aura fides,
 Itaque per incertos strepero cum murmure neruos
 Ad numerum positis ibat Apis pedibus :
 Ocyus infonũere fides , vocẽmque dedẽre,
 Carminaque ad lyricos accinũere modos.
 Res noua (per Musas) & numquam cognita
 dixi :

Phœbeum , dixi , numen habetis apes?
 Vósque lyræ graciles , vos fila tenerrima neruũ
 Viuitis , & viuam cogitis esse fidem ?
 State , micate fides , apibúsq; sonate secun-
 dis ,

Exsuperate meos , sæcula parua , dies ,
 Altera promerito donec Lyra credita cælo
 Obscurum terris non sinat esse P O L Y M :

IACOB I LIBENS è *Societate* IESV
Parnassus biceps Poëtis binis H O R A -
 T I O & S A R B I E V I O .

Fortè leuem viridi captabam cespite som-
 num ,
 Quem facilem ventus lenis & vmbra dabant,
 Cum mihi Apollineis visus consistere campis,
 Hic vbi bina sacris fons iuga lambit aquis.

EPICITHARISMA. 389

Culmine sublimis cantabat HORATIUS uno,
Colle nec opposito qui resideret erat.

O ego ! Calliope votum sed inutile risit :
Est meritis sedes celsior illa tuis.

Serpe humilis , tenuésque elegos inglorius
imo

Pangere turbam inter sub pede montis ama.
Ille meus læto respectans signat oculo

Lauricomum serpto luxuriante caput :
Ibat ouans celso , quisquis fuit ille , cothurno ,
Iamque Venusino multa timendus erat :

Ille meus superis Vates caput inferet astris ,
Dèque duobus apex qui vacat huius apex.

Dixit. At ille celer superato colle parabat
Dulce locuturas sollicitare fides.

Et iam plectra mouens vocat in certamen Ho-
noris

Fila Venusinæ non superanda lyra.
Audieras , numeros neque spernere visus , HO-
RATI ,

Nobiliore animas æmula plectra sono.
Sic mediis certans philomela reciproca siluis
Ardet inexhaustum deproperare melos.

Laudis amor stimulabat , & artis conscia vir-
tus ,

Quæque aderat pressis turba nouena labris.
Arbiter ipse animos Phœbus tacito ore mi-
nistrans

Alternum purâ combibit arte melos.

390 AD SARB. LYR. EPICITH.

Hic tonat Aëtiacos numero maiore triumphos:

Ille per audacis signa BOHEMA Ducis,
Per FERNANDEAS acies, Aquilae
perennes

AVSIRIADVM, numero bellifonante
volat.

Alter & alter agros, silvas canit alter & alter:

Hic citò mutatis blandus, & ille, modis.

Arte pari teneros canit alter & alter amores,

Arte pares ambo, non & amore pares.

Flamma duellantes animos vorat æmula neuter,

Quo dici possit nomine Victor, habet.

Donec colle pari geminos, in honore locavit

Pro paribus meritis Phœbus utrumque pari,

Quàm benè diuisi geminata cacumina montis

Signarunt Vates scilicet illa duos.

Sic erat in fatis, annos quandoque daturos

Par Vatum paribus nobile verticibus.

Olim hoc fatidicus præuiderat augur Apollo

Hinc gemino montem duxit in atra iugo.

FINIS:

Poulet.

1782

